

ΕΚ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΠΑΝΥ ΩΦΕΛΙΜΩΤΑΤΩΝ & ΛΙΑΝ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΩΤΑΤΩΝ

ΨΥΧΟΦΕΛΩΝ ΛΟΓΩΝ ΑΓ. & Θ. ΠΑΤΕΡΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ΚΥΡΙΛΟΥ

Ἀρχ)κου Ἀλεξανδρείας κλπ.

«Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς

Ἐν αὐταῖς εὐρήσετε Ζωὴν αἰώνιον».

Μελετᾶτε νὰ σωθῆτε. Εἰ δ' ἄλλως δὲν διαβάσετε

Τάλαντοι (θὰ) κολασθῆτε».

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

τοῖς ἐν Χῷ ἀδελφοῖς καὶ πν. μας ἐν Κω Τέκνοις,

παρ' ἡμ. Πν. Π. Ἐλαχίστου Ἱερομ. καὶ Πνευμικοῦ

Ματθαίου προσκυνητοῦ

Ἀγιορείτου Κρητὸς Λαυριώτου

Γν. Ὁρθοδόξου.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1931

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΚ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΑΓΙΟΥ ΘΡΟΥΣ

ΠΑΝΥ ΩΦΕΛΙΜΩΤΑΤΩΝ & ΛΙΑΝ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΩΤΑΤΩΝ

ΨΥΧΟΦΕΛΩΝ ΛΟΓΩΝ ΑΓ. & Θ. ΠΑΤΕΡΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ΚΥΡΙΛΟΥ

Ἄρχ.)που Ἀλεξανδρείας κλπ.

«Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφὰς

Ἐν αὐταῖς εὐρήσετε Ζωὴν αἰώνιον».

Μελετᾶτε νὰ σωθῆτε. Εἰ δ' ἄλλως δὲν διαβάσετε

Τάλανοι (θὰ) κολασθῆτε».

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

τοῖς ἐν Χῷ ἀδελφοῖς καὶ πν. μας ἐν Κω Τέκνοις,
παρ' ὄμ. Πν Π. Ἐλαχίστου Ἱεροῦ καὶ Πνευκῆ

Ματθαίου προσκυνητοῦ

Ἁγιορείτου Κρητὸς Λαυριώτου

Γν. Ὁρθοδόξου.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1931

ΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

110118

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Α. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

ΩΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΑΡΙΔΙΟΥ

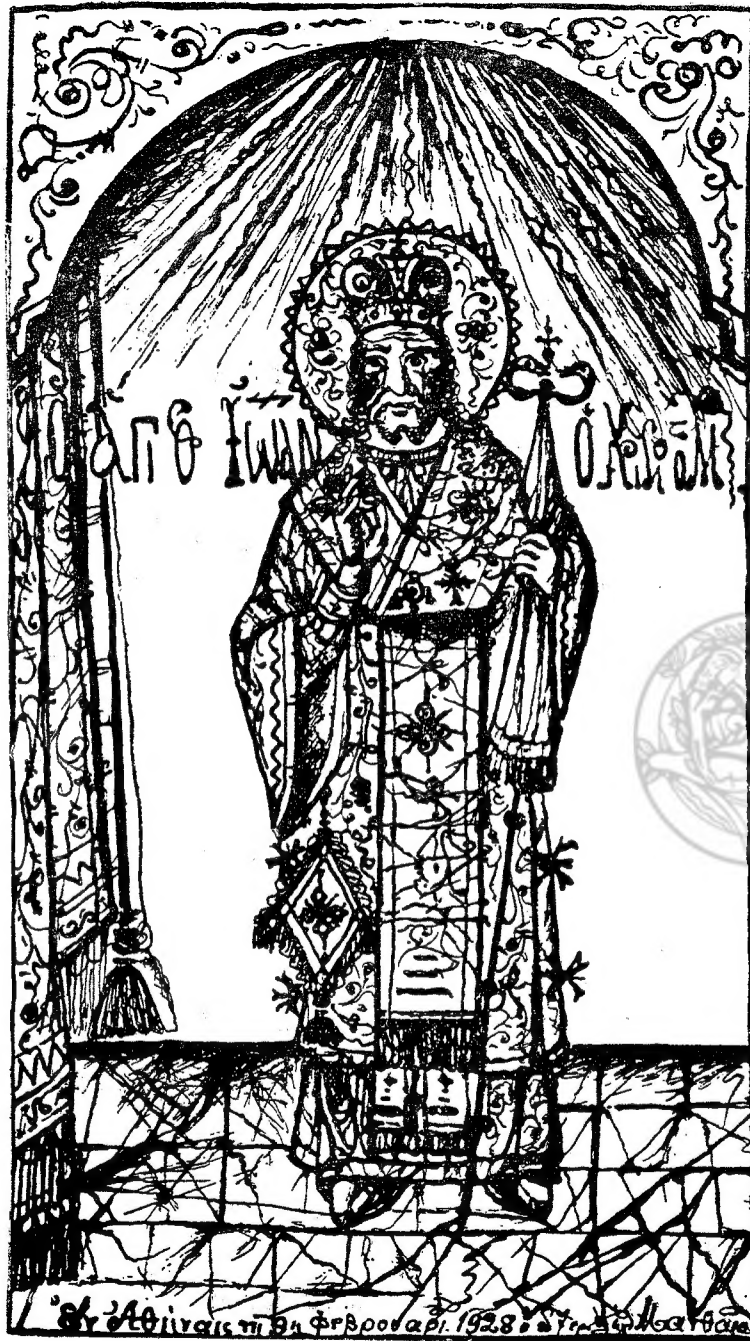
Τὸν θαυμαστὸν Λόγον τοῦ Θ. Π. ἡμῶν, Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ χρυσορρήμονος καὶ χρυσοστόμου, τὸν πάνυ καταναγκτικώτατον καὶ λίαν ψυχοφελέστατον, ὡς καὶ ὠφελιμώτατον ὡς καὶ λοιποὺς οὐχ ἅπαξ ἀλλ' εἰ ἦν σοι δυνατὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν τε καὶ ἑσπέραν, μετὰ Μ. προσοχῆς καὶ εὐλαβίας σου καὶ κατανύξεως ν' ἀναγινώσκῃς (ὡς καὶ οὐ λέγω εἰς ἄλλους πολλοὺς, ἀλλ' εἰ δυνατόν σοι, εἰς ὅλον τὸν κόσμον διαδώσῃς). Καὶ Μ. ὁ μισθός σου ἐν οὐρανοῖς: καὶ δι' αὐτῶν πολλὰ ψυχὰι θὰ σωθῶσιν.

«Ὁ ἐξάγων ἄξιον, ἐξ ἀναξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσται». Ὡς καὶ μὴ κρύψῃς τὸ δοθέν σοι παρὰ Κυρίου Τάλαντον, ἵνα μὴ καταδικασθῆς ἐν τῷ αἰωνίῳ πυρὶ μετὰ τοῦ ὀκνηροῦ ἐκείνου ἀρχαίου δούλου, τοῦ κρύψαντος τὸ τάλαντον. Ἀλλὰ προθύμως καὶ ἀόκνως, πολλαπλασιάσῃς, καὶ ἀκούσεις παρὰ τοῦ Δεσπότη Π. Α. Φωνῆς. «Εὐ δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγων εἰς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω· εἶσε-λθε- εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου». Ὡς γὰρ καὶ ὁ Θεάδελφος Ἅγιος Ἰάκωβος λέγει. «Ἀδελφοί, ἐὰν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ αὐτὸν γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει πλήθος ἁμαρτιῶν».

Ὡστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος, ταχύς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδύς εἰς τὸ λαλήσαι, βραδύς εἰς ὀργήν. Ὁργὴ γὰρ ἀνδρός δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. Εἴτις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀλλ' ἀπάντων καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἢ θρησκεία. Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ Θεῷ καὶ Πατρὶ, αὕτη ἔστιν. Ἐπισκέπτεσθαι ὀφρανοὺς καὶ χήρας, ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

(ὡς καὶ περὶ τῆς Πίστεως λέγει) «Πιστεύω, κἀγὼ ἐκ τῶν ἔργων μου, τὴν πίστιν μου δεῖξωσαι· Σὺ δὲ πιστεύεις; δεῖξόν μοι διὰ τῶν ἔργων σου τὴν πίστιν σου. Πίστις ἐκτὸς ἐκ τῶν ἔργων νεκρὰ ἐστὶ». Καὶ τὰ δαιμόνια ἐκήρυττον. «Τὶ ἔμοι καὶ σοὶ Ἰησοῦς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθες πρὸ καιροῦ βασανῖσαι ἡμᾶς». ἀλλ' ὅμως δὲν ἐδικαιώθησαν, ἀλλὰ δαίμονες πάλιν ἔμεινον. Οὕτω πῶς καὶ ὁρθ. χριστιανὸς ὅταν μόνον Πίστιν μόνον ἔχει ἔργα δὲ δὲν ἔχει, αὐτὸ σώζεται, ὡς καὶ πάλιν ἔργα ἔχει, ἀλλὰ Πίστιν δὲν κολάζεται. Ὡς οἱ σημερινοὶ λεγόμενοι ἡγέται κακὸδοχοί.

Τῶν γραφομένων μου, μετὰ Μ. προσοχῆς οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πάντοτε ἀναγινώσκειται νὰ σωθῆτε.

Εἰς τὸν Θ. Π. "Αγιον Ἰωάν. τὸν Χρυσόστομον

Διὰ μὲν τῶν πολιτικῶν στίχων ἐννόησον τοῦ λόγου ὠφέλειαν

Ἄγιου Θείου μας πατρός ὅστις Δόγ. ἀναγνώσῃ.
 Ἄδύνατον τὸν βίον του, ζωὴν του, διορθώσῃ
 Ἐκτός μόνον ὁ ἄθεος, φρενόλυπτος μασσῶνος
 Θὰ μένη ἀδιόρθωτος, ὡς ὁ Ἰούδας μόνος.
 Εἶδ' ἄλλως τε καὶ λάβ' αὐτόν, πιστὸς (ὄρθ.) νὰ ἀναγινώσκῃ
 Θὰ μάθῃ ὅσα ἤκουσε, καὶ πράττει οὐ γινώσκει.
 Καὶ ὅσα ὁ Χρυσόστομος, ἐν λόγῳ του μᾶς λέγῃ
 Τὰ μέλλοντα ποῦ θὰ συμβοῦν, τοῖς πᾶσι παραγγέλλει.
 Μὴν ἀπαταῶσθε ἄνθρωποι, ἐν κόσμῳ μὴ πλανᾶσθε
 Ἐν πλούτῳ δόξῃ καὶ τιμῇ, θνητοὶ νὰ μὴ καυχᾶσθε.
 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ φοβερὰ, ὥρα φορικτὴ θανάτου
 Μὲ τρόμον βλέπει ἡ ψυχὴ, κατοικησιν τοῦ τάφου.
 Τοῦ σώματος διάλυσιν, ὡς καὶ τροφὴν σκωλήκων
 Τῶν ἀμετανοήτων τε, κί' ἀπίστων καταδίκων.
 Αἰώνιον τὴν κόλασιν, σκότους τοῦ ἐξωτέρου
 Πυρίνου μὲν τοῦ ποταμοῦ, φρικτοῦ τὰ γὰρ ἑτέρου.
 Καὶ ὅλας ὅσας τὰς δεινάς, ἀνηκούστους κολάσεις
 Διὰ τὰς ἁμαρτίας τῆς, θείας τὰς ἀπολαύσεις.
 Χάνει θὰ καταδικασθῇ, ἐν Ἄδῃ ν' ὠδυνᾶται.
 Μετὰ δαιμόνων τῶν σκληρῶν, κλαίει μυρολογᾶται.
 (ἐν κολάσει δεινῇ αἰωνίως Βασανίζεται)

Τότε οὐαὶ καὶ ἄλλοίμονον τὴν καταδικασθεῖσαν
 Αἰς Ἄδου καταχθόνια, κἀκεῖ φυλακισθεῖσαν.
 Τότε βλέπει ὁ ἄνθρωπος, ψυχὴ θρηνεῖ λυπεῖται
 Ματαιῶς καὶ ἀνωφελῶς, κλαίει μεταμελεῖται.
 Πρὸ πάντων δταν θὰ δεθῇ, ἡ γλῶσσα μὴν ὀμιλήσῃ
 Σωματικὰ καὶ ψυχικὰ, χρέη τακτοποιήσῃ.
 Νὰ βλέπῃ δὲ τοὺς συγγενεῖς, φίλους τοὺς πάντας κλαίουν.
 Καὶ νὰ θρηνοῦν δὲ γοερῶς, ὅλοι τους καὶ νὰ λέγουν.
 Δὲν ὀμιλεῖς ἀγαπητέ, νὰ μᾶς παρηγορήσῃς;
 Τὴν φλόγαν τῆς καρδίας μας, (λύπην) διὰ φωνῆς σου, σβύσῃς;
 Δείκνυε μετὰ σχήματα, ὡς καὶ μεταμελεῖται
 Νὰ ὀμιλῇσ' οὐ δύναται, δεινῶς στενοχωρεῖται.
 Μέγας ἀγὼν δὲ τῆς ψυχῆς, ὥρας τῆς τελευταίας
 Τὴν μετμέλειαν σκληρὰν, ζωῆς τῆς προτεροῖας.
 Καὶ τοῦτο μόνον οὐκ' ἀρκεῖ, ἀλλ' ἐν ἀγῶνι βλέπει
 Θεοῦ ἄγγελους φοβερούς, μέλλοντα ἐπιβλέπει.
 Τότε ἀρχίζει κλαίονσα καὶ γοερῶς θρηνοῦσα
 Καὶ δεομένη λέγονσα, ὡς καὶ παρακαλοῦσα.
 Δέομαι καὶ παρακαλῶ, Ἄγγελοι ἐλεήσατέ με
 Ποιήσω τὴν μετάνοιαν, καὶ ἀναμένει ἐ με

Ἄγγελοι ἐλεήσατε. μὴ σώματος χωρεῖσαι
 Ὅλίγον ἀναμένετε, ὅπως μετανοῆσαι.
 (Μέγας φόβος, τρόμος τότε! Φεῖσαι ἡμῶν Κύριον)

Νὰ κλαύσω καὶ θρηνήσω μὲν, ἔργα καλὰ ποιήσω
 Δι' ἐλεημοσύνης δε κριτὴν μ' ἐκδυσωπήσω.
 Ἄλλὰ φεῦ! οἴμ' ἄλλοίμονον! Ἄγγέλων ἀποκριεῖ
 Κολάσεώς τε τῆς φορικτῆς, δαιμόνων κατοικήσει.
 Ὡ ψυχὴ! ὦ ἐλεεινὴ ὦ ψυχὴ παναθλία
 Ψυχὴ ἀμετανόητε, μᾶλλον δὲ τρισαθλία
 Ἐξέλθε καὶ πορευθήτη, εἰς κόλασιν αἰωνίαν
 Πυρὶ δὲ κατωκαίεται ταρτάρῳ τρισαθλία.
 Οὐαὶ δὲ καὶ ἄλλοίμονον! ἄνθρωπον κολασμένον
 Εἰς τὰς τοῦ Ἄδου φυλακάς, τὸν καταδικασμένον.
 Καλλήτερον του ἦτον μὲν, ἐν κόσμῳ μὴ γεννᾶται
 Παρὰ εἰς αἰωνίους δέ, κολάσεις ν' ὀδυνᾶται (βασανίζεται)
 Φεῖσαι καὶ καὶ εἶσαι Δέσποτι, ἁμαρτολοὺς κολάσεις
 Καὶ μὴ εἰς πῦρ τὸ ἄσβεστον, πιστοὺς (ὄρθ.) καταδικάσεις.
 Ἄλλὰ φιλανθρωπώτατε, Χριστέ μου νὰ μᾶς σώσης
 Ἐκ τῶν δεινῶν κολάσεων, πάντας ἐλευθερώσης.
 Καὶ οἷς κριμασιν ἐπίστασαι, σώσον μας ὦ Χριστέ μου
 Τῆς βασιλείας Σοῦ Πατρός, ἀξίωσον Θεέ μου.
 Διὰ πανάγων πρεσβειῶν, Μητρὸς Σου (καὶ Μ. μῆς) Πλαστουργέμας
 Δια πανάγν' ἱκεσιῶν, Μητρὸς Σου Πάντ' Ἄγιωσ' (προσευχῆς)
 Προφητῶν Ἀποστόλων μας Ἱεραρχῶν Μαρτύρων (Οσίων)
 Ὡ Παναγία μου ἀγνή, εὐσπλαγχνίσου μας σώσης.
 Αἰωνίου κολάσεως πάντας ἐλευθερώσης.
 Γένοιτο Παναγία μου, πόθοι μας πληρωθῶσιν
 Οἰκτρόταταί μας προσευχάς ὅπως εἰσακουσθῶσιν.
 Ἄμην Γένοιτο Κύριε.

ΛΟΓΟΣ

Τοῦ ἐν Ἄγίοις Πατρὸς ἡμῶν, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου,
 εἰς τὸν μάταιον βίον καὶ εἰς κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν ἡμῶν
 κατανυκτικὸς καὶ πάνυ ὠφέλιτος. Εὐλόγησον Πάτερ!

Ὅσοι τοῦ βίου μάταια, καὶ ἀπολλύμενα πράγματα κατελίπατε, μὴ
 πάλιν τὴν ὑμετέραν καρδίαν, εἰς αὐτὰ ἀποστρέφεται. Ὁ πλοῦτος παρέρ-
 χεται, καὶ ἡ δόξα ἀπόλυται. Τὸ κάλλος μαραινεται, καὶ πάντα διαλύον-
 ται, καὶ ὡς καπνὸς παρέρχεται, καὶ ὡς σικκὴ παράγουσιν. Ματαιότης
 ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης. « Καὶ μάτην ταράσσεται, πᾶς ἄν-
 θρωπος. Ὅντως γὰρ μάτην ταράσσεται, καὶ μάτην θορυβοῦνται, μάτην
 θορυβοῦνται χειμάζονται. Νῦν οἱ συνάγοντες τὰ μετ' ὀλίγον ἀπολλυμένα

ἄπερ λαθεῖν μεθ' ἑαυτῶν οὐ δύνανται· ἀλλὰ πάντα καταλυμπάνοντες, γυμνοὶ ὡς ἐγεννήθημεν, πρὸς φοβερόν δικαστὴν πορευόμεθα. Κἂν πάντας τοὺς θύσαυροὺς συνάγωμεν ἐδῶ, ἐκεῖ γυμνοὶ καὶ ἐλεεινοί, σκυθρωποί, σκοτεινοί, συντετριμμένοι, τεταπινωμένοι τετραχυλισμένοι, ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ· κατηφαῖς, ὀδυνηροί, εἰς γῆν τὸ πρόσωπον ἐρρημένον καὶ τοῦτο μετὰ ἀισχύνης καλύπτοντες, οὕτως ἀνιστάμεθα, οὕτως παριστάμεθα. Εἰς ἐκεῖνον τὸ Μέγα, εἰς ἐκεῖνον τὸ φοβερόν τὸ φρικτόν, τὸ ἀπροσωπόλιστον τὸ ἀδοροδόκητον ἀκατάληπτον δικαστήριον καὶ κολαστήριον. Ὅπου ἄγγελοι τρέμουσιν. Ὅπου θρόνοι φοβεροὶ τίθενται. Ὅπου οἱ βίβλοι τῶν πράξεων ἡμῶν ἀνοίγονται. Ὅπου ὁ ποταμὸς τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσθέστου· ὅπου ὁ ἀνήμερος σκώληξ. Ὅπου τὸ ἀφώτιστον σκότος. Ὅπου ὁ ἀθέρμαστός τάρταρος. Ὅπου ὁ βρυθμὸς τῶν ὀδόντων. Ὅπου τὸ ἀκατάπαυστον δάκρυον· ὅπου οἱ ἀσύγητοι στεναγμοὶ Ὅπου τὸ ἀπαραμύθουτον πένθος. Ὅπου οὐκ ἔστιν γέλος, ἀλλὰ κλαυθμὸς. Ὅπου οὐκ ἔστι φέγγος ἀλλὰ τρόμος. Ὅπου οὐκ ἔστιν χαρμονή, ἀλλὰ στεναγμὸς. Ὅπου οὐκ ἔστιν τροφή, ἀλλὰ ἀνταπόδωσις. Φοβερόν ὄντως τὸ ἀκοῦσαι, φοβερώτερον δὲ τὸ ἰδέσθαι πᾶσαν κτίσιν, ἐξαίφνης ἀντισταμένην, καὶ ἀπολογουμένην ὑπὲρ λόγων, ὑπὲρ εὐθυμήσεων, ὑπὲρ τῶν ἐν νυκτί· ὑπὲρ τῶν ἐν ἡμέρᾳ· ὧν ἡμαρτεν ἕκαστος ἀπατηθήσεται. Μέγας φόβος τότε ἀδελφοί. Μέγας τρόμος. Μεγάλη ἀνάγκη ἢ γενομένη τότε· οἷα οὐδέποτε ἐγένετο, οὐδὲ γίνεται, ἐπὶ τῆς φρικτῆς ὥρας ἐκείνης. Ὅτε οἱ Ἄγγελοι περιτρέχουσιν. Δι' σάλπιγγας βοῶσι. Τὰ ἄστρα πιδοῦσιν. Ὁ ἥλιος σκοτιζέται. Οἱ οὐρανοὶ εἰλίσσονται, ἢ γῆ πᾶσα σκελεύεται. Αἱ δυνάμεις προτρέχουσιν. Τὰ σεραφεῖμ βοῶσι. Τὰ χερουδὶμ σειοῦνται· τὸ ἄνω καὶ κάτω, τὰ ἐπίγεια, τα καταχθόνια ταράσσονται. Τὰ μνημεῖα ἀνοίγονται. Τὰ κριτήρια εὐτρεπίζονται. Πολὺς φόβος, ἀδιήγητος ὁ τρόμος, ἀνερμήνευτος ἢ ἀνάγκη ἢ τότε γενομένη. Μέγας ὁ χιμῶν ἐκείνος, Μέγας ὁ κλίξων, χαλεπὴ ἢ περίστασις, ἀκατάληπτος ὁ θόρυβος. Ἀκούσωμεν τοῦ Δανιὴλ λέγοντος· «ἐθεώρουν ἐν ὀράματι τῆς νυκτός, ἕως οὗ θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθησεν. Ὁ θρόνος αὐτοῦ φλόξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγουν. Ποταμὸς πυρὸς εἵλεεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Χίλια χιλιᾶδες παρεστήθησαν αὐτῷ καὶ μύρια μυριάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ. Κριτήριον ἐκάθισεν καὶ βίβλοι ἠνεύχθησαν.» Ἐφριξε τὸ πνεῦμα μου, ἐγὼ Δανιὴλ ἰδῶν· καὶ αἱ ὀράσεις τῆς κεφαλῆς μου συνετάραξάν με βαθαί! Ὁ Προφήτης τὰ δρόμενα τῆς μελλούσης Κρίσεως ἰδῶν ἐφριξε· καὶ τί ἄρα ἡμεῖς μέλλομεν ὑπομένειν. Ὅταν ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, παριστάμεθα γυμνοί, καὶ τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐπὶ τοῦ τραχήλου σὺν ταῖς ἀποκρύφαις ἐργοῖς ἡμῶν τοῖς πᾶσι δεικνύοντες.

Τότε τῶν βλατφῆμων αἱ γλῶσσι, ἀπὸ τῶν ἀποτόμων Ἄγγέλων συν-

τρίδονται. Τότε τῶν φυλαργύρων αἱ τρέμουσαι χεῖρες κρέμονται καὶ ζεόμεναι ὀδυνῶνται. Τότε οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν διανευόντων ἐξορίσσονται. Ποῦ τότε γονεῖς; ποῦ ἀδελφοί, ποῦ πατήρ; ποῦ μήτηρ; ποῦ φίλοι, ποῦ γείτων; Ποῦ ἢ τῶν βασιλευόντων, φαντασίαι; Ποῦ ἢ τῶν ἀρχόντων ἢ ἐξουσία; ποῦ ἢ τῶν δικαστῶν ὑπερηφάνεια; Ποῦ οἱ δοῦλοι; ποῦ αἱ δουλίδες; Ποῦ ὁ καλλωπισμὸς τῶν ἱματίων; ποῦ ὁ εὐτρεπισμὸς τῶν δακτύλων; ποῦ τὰ συρικά; ποῦ τὰ φύσινα; Ποῦ ἢ φαντασία τοῦ χρυσοῦ; ποῦ ὁ κτύπος τοῦ ἀργύρου; ποῦ οἱ παράδεισοι κῆποι. Ποῦ αἱ οἰκίαι αἱ κεκοσμημέναι; Ποῦ οἱ φυλαττόμενοι θύσαυροί; ποῦ οἱ παρόροντες τοὺς πένητας, καὶ ὡς ἀθάνατοι διακείμενοι; ποῦ οἱ ὀνειδίζοντες τοὺς πτωχοὺς; ποῦ οἱ παραβλέποντες τοὺς ἐν ἀνάγκαις ὄντας. Ποῦ οἱ γελῶντες, καὶ τοὺς εὐλαβεῖς ἐκμυκτυρίζοντες; ποῦ εἰσὶ οἱ λέγοντες· Φιλάνθρωπος ἐστὶν ὁ Θεὸς καὶ οὐ κολάζει τοὺς ἁμαρτωλοὺς; Πόσον σὺν μετανοήσωσιν οἱ ταῦτα λέγοντες; Πόσον κόμψονται καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐλεῶν αὐτοῦς. Πόσον στενάζουσι καὶ οὐδεὶς ὁ λυτρούμενος, πόσον τ' αὐτοῖς κατακόπτοντες εἴπωσιν, οὐαί! ἑαυτοῖς ἀπολέσαμεν ἐδιδασκόμεθα καὶ οὐ προσέχαμεν· ἐνουθετοῦμεθα καὶ κατεφρονοῦμεν. Διεμαρτύρονο ἡμῖν καὶ οὐκ ἐπιστεῦαμεν τῶν θείων γραφῶν λεγόντων. Προσέχετε ἑκάστος ἑαυτὸν ὅτι καὶ περὶ ἀργοῦ λόγου, λόγον δόσωμεν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ἀλλ' ἡμεῖς εἰς οὐδὲν ταῦτα ἐλογιζόμεθα. Διὰ τοῦτο δικαία ἢ κρίσις τοῦ Θεοῦ, ὄντως ἀξίως κολαζόμεθα. Διὰ μικρὸν χρόνον ἀμελήσαντες, τῷ αἰωνίῳ πυρὶ καταδικαζόμεθα. Διὰ δόξαν ματαίαν καὶ ἀπάνθρωπον, τῆς ἀληθοῦς δόξης ἐστερήθημεν. Διὰ πλοῦτον ἀπολλυμένον τοῦ πλοῦτου τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐξεπέσαμεν, ὄντως δικαία ἢ κρίσις τοῦ Θεοῦ.

Νῦν οἱ νηστεύσαντες τρυφῶσιν. Οἱ ἀγνεύσαντες ἑαυτοῖς εἰς τὸν Οὐράνιον Νομφῶνα χορευοῦσιν. Οἱ σκορπίσαντες ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσιν. Οἱ κλαύσαντες, αἰωνίως ἀγάλλωνται. Οἱ καταφρονήσαντες τῶν ἐπιγείων ἀπέλαβον τὰ ἐπουράνια. Μόνον δὲ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ, κολάσει ἀξίως παρεδόθημεν καὶ νῦν κρίζομεν, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐλεῶν. Στενάζοντες καὶ οὐκ ἔστιν ὁ σῶζων. Ἴνα σὺν καὶ ἡμεῖς, μετ' ἐκείνων τῶν ἀφρόνων τὰ τοιαῦτα ρήματα, ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι εἴπωμεν. Δεῦτε προφθάσωμεν τὸ ἑαυτὸν τέλος. Προλάβωμεν τὸν κλέπτην τῶν ψυχῶν ἡμῶν; Δράμωμεν ὡς καιρὸν ἔχομεν. Στενάξωμεν μετανοήσωμεν, ἐξυπνισθῶμεν ἐκ τοῦ ὕπνου τῆς ραθυμίας ἡμῶν, ἐκ τοῦ βάρους τῆς ἀμελείας ἡμῶν. Ὑψώσωμεν χεῖρας πρὸς τὸν ἐνδύμενον σῶσαι καὶ εἴπωμεν. Ἰησοῦ, σῶσον ἀπολλύμεθα. Σπεύσωμεν πρὶν ὁ ἥλιος δύσει πρὶν ἢ θύρα κλεισθῇ. Ἐπὶ ἢ νῦν καταλάβῃ οὐδεὶς ἐργάζεται, ἐπὶ ἢ πανήγυρις τοῦ βίου λυθῇ οὐδεὶς πραγματεύεται. Ἐπὶ ἢ τὸ θέατρον λυθῇ οὐδεὶς στεφαναῖται. Οὐδεὶς ἀγωνίζεται· οὐδεὶς πιστεύει. Διὸ δράμωμεν δρόμου σφοδρῶ, ἵνα

φθάσωμεν· ἵνα καὶ ἡμεῖς κρούσαντες ἀκούσωμεν, οὐκ ὀίδα ὑμᾶς· Ὁρθοποδήσωμεν αἰδεσθῶμεν. Πόσω τὸν Δεσπότην ἀτιμάζομεν. Πόσα τὸν εὐεργέτην παροξύνομεν, αἰσχυθῶμεν λοιπόν. Ὁ γὰρ καιρὸς ἤγγικε καὶ ἡ ἡμέρα ἐφθάσεν. Καὶ δεῖ ἡμᾶς λόγον ἀποδοῦναι, ὑπὲρ ὄλου τοῦ βίου ἡμῶν. Ὅμως παυσώμεθα τῆς τροφῆς, τοῦ αἰσχροῦ γέλωτος, ἵνα μὴ κλαύσωμεν ἐκεῖ πικρῶς. Παυσώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς λοιθωροῦντας, ἀδικοῦντας, μισοῦντας, καταλαλοῦντας; Παυσώμεθα θησαυρίζοντες, πλεονεκτοῦντες. Σιχολάσωμεν ταῖς προσευχαῖς καὶ ταῖς δεήσεσιν, ταῖς νηστεῖαις τῆς ἀγρυπνίας. Ἐξομολογησώμεθα· ἐπιστρέψωμεν ἀδελφοί. Ἐπιστροφῆς γὰρ ὁ καιρὸς οὗτος. Μετανοήσωμεν, μετανοίας γὰρ ὁ καιρὸς καὶ δακρύων πολλῶν. Δείξομεν μετάνοιαν Θεῷ ἐμμέρινον καὶ κρίσεως ἡμέραν μελετημένην καὶ ἀμαρτίαν λοιπὸν παρ' ἡμῶν μεμισημένην καὶ γνώμην διορθωμένην. Παιήσωμεν ὡδε μικρόν, ἵνα μὴ κολασθῶμεν ἐκεῖ αἰώνως. Ἀγωνισώμεθα προσκαίρως, ἵνα μὴ βασανισθῶμεν εἰς ἀπεράντους αἰώνας. Ὁ χρόνος μικρὸς, ἡ δὲ κρίσις μακρά. Τὸ τέλος ἐγγὺς καὶ ὁ γνησίως μετανοῶν οὐδεὶς. Ἐκκαστος γὰρ θέλει ζητήσῃ τὸν καιρὸν ὃν κακῶς ἐδαπάνησεν καὶ οὐχ εὐρήσει. Οὐαὶ τῷ ἀμελοῦντι. Ζητήσῃ γὰρ σταγόνα ὕδατος φλεγόμενος καὶ οὐδεὶς ὁ παρέχων. Οὐαὶ! τῷ ἀπιστοῦντι ὅτι αἰώνως κολάζεται· οὐαὶ! τῷ μὴ μετανοοῦντι, ὅτι πρὸς αὐστηρὸν Κριτὴν ἀπέρχεται· οὐαὶ! τῷ ραθύμῳ ὅτι πρὸς ἀποτόμους ἀγγέλους παραδίδοται. Μὴ φεισώμεθα τῶν ἑαυτῶν σωμάτων, ἀλλὰ ταῦτα κατατρέψωμεν. Ἐπειδὴ μακάριοι οἱ πινῶντες καὶ διψῶντες. Τὸ δὲ σῶμα πιλὸς ἐστὶν καὶ ἐλεύσεται ὡρα καὶ ἡμέρα φοβερά καὶ ἀπαραίτητος. Καὶ εἰς γῆν ἢ γῆ πορεύεται. Καὶ ἡ κόνις πάλιν κόνις γίνεται.

Διὸ νήψωμεν παρακαλῶ, ὀδοιπορήσωμεν δυσωπᾶ. Μὴ ἑαυτοῖς ἀπατήσωμεν. Ἔστω γὰρ καὶ τρυφῶμεν· ἔστω καὶ πλουτοῦμεν πεντήκοντα ἔτη· ἢ καὶ ἑκατόν. Καὶ μετὰ ταῦτα τί; Γῆρας καὶ μετὰ ταῦτα νόσος καὶ μετὰ ταῦτα ἀδυναμία, καὶ μετὰ ταῦτα ἢ φρικτὴ ἐκείνη ὡρα ἢ παρὰ πάντων προσδοκωμένην καὶ φριττομένην καὶ ἀμελουμένην. Μέγας φόβος τότε ἀδελφοί! Μέγα δὲ ἐστὶν ἰδεῖν ψυχὴν χωριζομένην ἐκ τοῦ σώματος. Μεγάλῃ ὡρα τῆς ἀνάγκης ἐκείνης ὅταν ἢ φωνὴ κρατηθῆσεται. Ὅταν ἢ γλῶσσα καθαρὸν λόγον εἰπεῖν οὐ δύναται· ὅταν στρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς συνεχῶς εἰς τοὺς παρεστῶτας ἡμῶν ἀδελφοὺς, ἢ φίλους, ἢ γονεῖς, οὐ γνωρίζομεν ἢ τάχα καὶ γνωρίζομεν, ἀλλὰ φθέγγασθαι πρὸς αὐτοὺς οὐ δυνάμεθα. Τῶν θρηνοῦντων ἡμᾶς ἀκούωμεν καὶ τούτους παραμηθύσασθαι οὐ δυνάμεθα. Τὰ τέκνα ὀδυρόμενα καὶ δακρύνοντ' ὀλέπομεν καὶ τὸν πόνον ἐκείνων ἔχοντες πορευόμεθα. Καὶ τί λέγω τέκνα; ἐν τῇ ὡρᾷ ἐκείνῃ οὐκ ἐστὶν μέριμνα τέκνων, οὐδὲ φίλων, οὐδὲ ἄλλη φροντίς συνέχει ἡμᾶς· μόνον ἢ μνήμη τῶν ἡμετέρων ἀμαρτημάτων καὶ

πῶς ἀπαντήσωμεν τῷ Κριτῇ. Καὶ ποῖαν ἀπολογίαὶν εἶπομεν. Καὶ ποῖος ἄρα τόπος δέξεται ἡμᾶς. Εἶτα ὡς ταῦτα ἐνθυμούμενοι ἐξαίφνης ἐφίστανται ἡμῖν Ἄγγελοι ἀπότομοι, παρὰ Θεοῦ ἀπεσταλμένοι. Τότε ἡμεῖς θεωροῦντες τούτους, ἐὰν ἀνευπρέπιστοι εὐρεθῶμεν, μέλλομεν ταρασσεσθαι καὶ τῆς κλίνης φεύγειν δοκιμάζοντες, καὶ μὴ δυνάμενοι δὲ, ἀλλὰ ἐλεεῖν καὶ τῆς κλίνης καὶ σιγῆς τῷ προσώπῳ προσέχωμεν πρὸς αὐτοὺς παρανοεῖς ὀφθαλμοῖς καὶ σιγῆς τῷ προσώπῳ προσέχωμεν πρὸς αὐτοὺς παρακαλοῦντες, δυσωποῦντες, ἱκετεύοντες. Ἐλεήσατε ἡμᾶς φιλόανθρωποι Ἄγγελοι λέγοντες, ἐλεήσατε. Μὴ με ἀκαρπὸν πρὸς τὸν Κριτὴν ἐπεπέγκητε· μὴ με ἀκαρπῶν τοῦ σώματος χωρίσητε. Δέσμαι καὶ δυσωπῶ, δώσατέ μοι ὀλίγον χρόνον μετανοῆσαι, στενάξαι, πενήτησαι, ἐλεημοσύνας ποιήσαι. Διὸ, δυσωπῶ, δυσωπήθητε· παθακαλῶ, παρακλίθητε ἐπειδὴ κακῶς τὸν ἑαυτοῦ βίον ἐδαπάνησα καὶ ἠνάλωσα. Ταῦτα παρ' ἡμῶν ἀκούοντες οἱ Ἄγγελοι λέγουσι πρὸς ἡμᾶς. Ὡ ψυχὴ ταπεινὴ, ὦ ψυχὴ ἐλεεινὴ! Πάσας τὰς ἡμέρας σου ἐν ἀμελείᾳ ἐξήσας καὶ ἄρτι μετανοῆσαι θέλεις; Ὡ ψυχὴ ὁ ἥλιος ἐβασίλευσεν· ὁ χρόνος σου τετέλεσθαι, ἢ ἐκκαπὴ ἐφθασεν. Ὁ Θεὸς ἐκέλευσεν ἀθλία ψυχὴ· ἐξέλθε ἐν πυρὶ αἰώνιῳ κατὰ τὰς πράξεις σου· οὐκ ἐστὶν σοι λοιπὸν ἐλπίς· οὐκ ἐστὶν σοι σωτηρία, ἀλλὰ αἰώνως τε τιμωρία. Ταῦτα ἀκούοντες ἀδελφοί, μὴ πλανηθῶμεν. Κρίσις ἐστὶν καὶ Κόλασις αἰώνια. Καὶ πῦρ ἄσβεστον καὶ σκόληξ ἀτελεύτητος καὶ σκότος ἐξωτέρον· καὶ τάρταρος καὶ θρυγμὸς καὶ κλαθμὸς ὡς ὁ Κύριος καὶ σκότος ἐξωτέρον· καὶ τάρταρος καὶ θρυγμὸς καὶ κλαθμὸς ὡς ὁ Κύριος ἐστὶν καὶ Κόλασις αἰώνια. Καὶ πῦρ ἄσβεστον καὶ σκόληξ ἀτελεύτητος ἐν Ἐθαγγελίαις ἐμνημόνευσε καὶ οὐ ψεύδεται. Ὁ Οὐρανὸς γὰρ φησὶ καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, εἰ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. Διὸ φοβηθῶμεν καὶ φρίξομεν πάντες εἰ ἐν ἀμαρτίαις ζήσατες καὶ σπουδάσωμεν τῆς μετανπίας, εὐαρεστήσαι τῷ Χριστῷ.

Μὴ ραθυμήσωμεν, μὴ ἀποκάμωμεν, κρούοντες καὶ λέγοντες. Ἄνοιξον ἡμῖν, ἀνοιξον τοῖς ἀναξίτοις καὶ ταπεινοῖς καὶ ἀμαρτωλοῖς, διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ Ἅγιον. Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Π. ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοῦ. Χρυσοστόμου.

Τί ζητεῖ ὁ Θεὸς παρὰ σοῦ Ἀδελφέ, πλὴν τῆς σωτηρίας; Ἐὰν δὲ οὐ ἀμελήσῃς καὶ οὐ βούλη σωθῆναι καὶ τὰς εὐθείας ὁδοὺς τοῦ Θεοῦ μὴ βαδίσαι καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ θέλης ἐπιτελεῖν, σεαυτὸν ἀποκτείνειν καὶ σεαυτὸν ἐκβάλλεις τοῦ Οὐρανοῦ νομφῶνος.

Τί ὑπερηφανεύεις, ὦ ἄνθρωπε, πηλὸς ὢν καὶ σαπρία; Τί τὸν αὐχένα ἐπαίρεις, τὸν μετ' ὀλίγον σημαινόμενον;

«Ἄνοιξον τὰ φιλόανθρωπα Χριστέ μου νὰ μᾶς σώσῃς
«Ἐκ τῶν ἀπειρῶν μας παθῶν νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃς.
«Διὰ πανάγωνν πρεσβειῶν, Μητρό; σου Παναγίας
«Χριστιανῶν προστάτιδος, ψυχῆς μας σωτηρίας
«Ἐπίσης πάντ' Ἁγίων σου, Ἀποστόλων Μαρτύρων
«Προφητῶν καὶ Ἱεραρχῶν καὶ ὄλων τῶν Ὁσίων».

Κατεπλάγη Ἰωσήφ. Ἦχος π. δ.

Ἀναλόγισαι ψυχὴ, πῶς παραστῶμεν τῷ Κριτῇ ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς φρικτῆς, τίθενται Θρόνοι φοβροὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων αἱ πράξεις διελέγχονται· τότε ὁ Κριτὴς ἀδυσώπητος· πρὸ βήματος γὰρ πῦρ πρόπορεύεται, ὡσπερ ἀγρὶκ θάλασσα σὺν ἤχῳ κατακαλύπτει τοὺς πταίσαντας. Ἀναλογίζου ταῦτα ψυχὴ μου καὶ τὰ ἔργα σου εὐθυνα.

« Ἐρευνάτε τὰς Γραφὰς, ὅτι ἐν αὐταῖς, εὐρήσετε ζωὴν αἰώνιον »
Ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις.

« Λιμὸν μέγαν ἐπάξω ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἄρτου καὶ δίψης ὕδατος, ἀλλὰ ρήματος Κυρίου Λόγου Θεοῦ. Ἅγίους Προφ. Καὶ πραγματικῶς σήμερον, πληροῦνται οἱ προφ. Λόγοι, ὡς καὶ Δαυὶδ προφήτης « Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρῴθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. Καὶ ἄνθρωπος, ἐν τιμῇ ὧν, παρεσυνεδλήθη τοῖς Κτίνεσι τοῖς ἀνοήταις καὶ ὁμοιωθὴν αὐτοῖς ». Ἀλλὰ ἄνθρωποι! « Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ' ὑπάρχει μετὰ θάνατον οὐ παραμένει ὁ πλοῦτος, οὐ συνοδεύει ἡ δόξα ἐπελθῶν γὰρ ὁ θάνατος, ταῦτα πάντα ἐξηφάνισται διὸ ἀδελφοὶ ἐνόησαντες τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς . . . Καὶ μάτην ταράττεται πᾶς γηγενῆς ὡς εἶπεν ἡ Γραφή. Ὅτε τὸν κόσμον κερδήσωμεν, τότε τῷ τάφῳ οἰκῆσωμεν, ὅπου ὁμοῦ βασιλεῖς καὶ πτωχοὶ . . . Ὁ γὰρ βίος σκιά καὶ ἐνούπιον . . . Λοιπὸν ἀγαπ. Ἀδελφοὶ μου « Γρηγορεῖτε καὶ προσέυχεσθε, οὐ γὰρ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ἣ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ».

Λ Ο Γ Ο Σ

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Κυρίλλου,
Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

Περί

Ἐξόδου ψυχῆς, καὶ περὶ τῆς Δευτέρας Χριστοῦ Παρουσίας.

Φοβοῦμαι τὸν θάνατον, ὅτι πικρὸς μοι ἐστίν. Φοβοῦμαι τὴν γέενναν, ὅτι ἀτελεύτητος ἐστί. Φοβοῦμαι τὸν τάρταρον, ὅτι οὐ μετέχει θερμῆς. Φοβοῦμαι τὸ σκότος, ὅτι οὐ μετέχει φωτός. Φοβοῦμαι τὸν σκόλικα τὸν ἰοβόλον ὅτι ἀτελεύτητος ἐστί. Φοβοῦμαι καὶ τοὺς Ἄγγέλους τοὺς ἐπὶ τῆς κρίσεως, ὅτι ἀνελεήμονες εἰσὶ. Φοβοῦμαι ἐνοσῶν τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸ φοβερόν καὶ ἀδέκαστον δικαστήριον, τὸ βῆμα τὸ φρικτῶδες τὸν Δικαστὴν τὸν ἀδέκαστον. Φοβοῦμαι τὸν ποταμὸν τοῦ πυρός τὸν πρὸ τοῦ βήματος ἐκείνου συρόμενον καὶ σφοδρότατῃ κοχλάζοντα τῇ φλοῦ. Φοβοῦμαι τὰς ἠκονημένας ρομφαίας, τὰς ἀποτόμους τιμωρίας. Φοβοῦμαι τὰ δεσμὰ τὰ ἄλυτα, τὸν βρυχμὸν τῶν δδόντων. Φοβοῦμαι τὴν Κόλασιν

τὴν οὐκ ἔχουσα τέλος· πτοοῦμαι τὸν ζόφον τὸν ἀφεγγή. Φοβοῦμαι τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον. Φοβοῦμαι τὸν κλαθμὸν τὸν ἀπαραμύθητον, τοὺς ἀέκτους ἐ-έγγους. Οὐδὲν γὰρ κατηγορῶν δεῖται ὁ Δικαστὴς ἐκεῖνος οὔτε μαρτύρων οὔτε ἀποδείξεων, οὔτε ἐλέγχων ἀλλ' ὅσα ἐπράξαμεν καὶ ἐλαλήσαμεν καὶ ἐδουλεύσαμεθα, φέρει εἰς μέσον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν πεπλημμεληκότων. Τότε οὐδεὶς ὁ περιστάμενος καὶ ἐξαρπάζων τῆς τιμωρίας, οὐ πατήρ οὐ Μήτηρ οὐχ' υἱός, οὐχι θυγάτηρ, οὐκ ἄλλος τις τῶν συγγενῶν, οὐ γείτων, οὐ φίλος οὐ συνήγορος, οὐ χρημάτων δόσις, οὐ πλοῦτου περιουσία, οὐ δυναστείας ὄγκος, ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὡσπερ κόνις καὶ σποδὸν ἐνήλλανται καὶ μόνος ὁ κρινόμενος ὑπὸ τῶν αὐτοῦ πεπραγμένων τὴν ἐλευθεροῦσαν ἢ τὴν καταδικάζουσαν ὑπόμενοι ψήφον.

Οἴμοι τῆς συνειδήσεως ἐλεγχούσης μεν, καὶ τῆς Γραφῆς βρώσεως καὶ διδασκούσης με ἀπέχων τῶν μισμάτων καὶ πάντων τῶν ἐβδελυγμένων ἔργων. Οἴμοι. ὅτι τὸν ναὸν τοῦ σώματος ἐφθειρα καὶ τὸ ἅγιόν σου Πνεῦμα ἐλύπησα. Ὡ Θεὲ ἀληθινά σου τὰ ἔργα καὶ δικαία ἢ κρίσις σου καὶ εὐθείαι αἱ ὁδοὶ σου, καὶ ἀνεξιχνίαστα τὰ κρίματα σου. Διὰ πρόσκαιρον ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, ἀθάνατα βασανίζομαι· διὰ ἡδονὴν σαρκός, τῷ πυρὶ παραδίδομαι. Δικαία ἢ κρίσις τοῦ Θεοῦ. Ἐκαλοῦμένη καὶ οὐκ ὑπήκουον· ἐδιδασκόμην καὶ οὐ προσεῖχον, διεμαρτύρατό μοι· ἐγὼ δὲ κατεγέλων ἀναγινώσκων καὶ ἐπιγινώσκων οὐκ ἐπίστευσα, ἀλλ' ἐν ἀμελείᾳ καὶ ραθυμίᾳ καὶ ἀκηδῆᾳ, καὶ ἐν περισπασμοῖς καὶ ταραχαῖς καὶ ζάλαις τρυφῶν καὶ σπαταλῶν καὶ σκυρτῶν καὶ ἀγαλλόμενος, καὶ εὐφραϊνόμενος, ἐδαπάνησά μου τὰ ἔτη καὶ τοὺς μῆνας καὶ τὰς ἡμέρας εἰς τὰ πρόσκαιρα καὶ φθαρτὰ καὶ γήινα κοπιῶν καὶ μοχθῶν καὶ ἀγωνιζόμενος· μὴ εἰς νοῦν λαμβάνων ἢ λογιζόμενος, οἷον φόβον καὶ τρόμον καὶ ἀγῶνα καὶ ἀνάγκην ἔχει ἡ ψυχὴ, ὅτε τοῦ σώματος χωρίζεται. Παραγίνωνται γὰρ εἰς ἡμᾶς στρατιαὶ καὶ δυνάμεις οὐράνιαι καὶ τῶν ὑπεναντίων δυνάμεων, οἱ τοῦ σκότους ἄρχοντες, οἱ Κοσμοκράτωρες τῆς πονηρίας, οἱ Τελωνάρχαι καὶ λογοθέται καὶ πρακτοφηφισταὶ τοῦ ἀέρος καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ ἀνθρωποκτόνος διάβολος, ὁ ἐν κακίᾳ δυνάστης οὗ ἢ γλῶσσα εὐσεὶ ξυρόν ἠκονημένον. Περὶ οὗ φησὶ ὁ προφήτης « Τὰ βέλη του δυνατὰ ἠκονημένα σὺν τοῖς ἀνθραξὶ τοῖς ἐρημικαῖς. Καὶ ἐνεδρεῦει ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρα αὐτοῦ, ὁ Δράκων ὁ μέγας ὁ ἀποστάτης, ὁ Ἄδης ὁ πλατύνων τὸ στόμα αὐτοῦ, ὁ ἄρχων τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, ὁ ἔχων τοῦ θανάτου τὸ κράτος καὶ τρέφει τινὲ δίκην κατέχων τὴν ψυχὴν ἐπιφέρων καὶ ψηφίζων πάντα τὰ ἐν ἐμοὶ πεπραγμένα, ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τὰ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ἀνομήματα καὶ ἁμαρτήματα, ἀπὸ τῆς νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ τέλους, ἧς κατελήφθην. Ἐξερρυκῶν λοιπὸν ὅπαιον φόβον καὶ τρόμον δακεῖς τὴν ψυχὴν ἔχειν ἐν τῇ ἡμέρᾳ

ἐκείνη; Θεωροῦσαν τοὺς φεβερῶς καὶ ἀγρίους καὶ ἀπηνεῖς καὶ ἀνηλεεῖς καὶ ἀπιθάσσους δαίμονας, ὡς αἰθίοπας ζοφώδεις παρισταμένους, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἰδέα μόνη χαλεπωτέρα ὑπάρχει πάσης κολάσεως· οὐστὶν αὖ ὥρα ἢ ψυχὴ θοροῦεῖται, θροεῖται ὀδυῖται, ταράσσεται καὶ συστέλλεται, πρὸς τοὺς τοῦ θεοῦ Ἀγγέλους προσφέγουσα. Κατέχεται οὖν ἡ ψυχὴ ἀπὸ τῶν Ἀγίων Ἀγγέλων διὰ τοῦ ἀέρος παρερχομένη καὶ ὑφουμένη εὐρίσκει τὰ τελώνια φυλάττοντα τὴν ἀνοδὸν καὶ κρατοῦντα καὶ διακωλύοντα τὰς ἀναβαινούσας ψυχὰς· ἕκαστον γὰρ τελώνιον τὰς οἰκίας ἀμαρτίας προσφέρων αὐτῶν.

Τὸ μὲν τῆς καταλαλιάς, ὅσα διὰ στόματος καὶ γλώττης, ἀπὸ ψεύδους καὶ ὄρκου καὶ ἐπιπορκίας, ἀργολογίας τε καὶ φλιαρίας καὶ ματαιολογίας, καὶ γαστροῦ γίας, παραχρήσεις, ἀσωτοποσίς τε οἴνου καὶ ἀμέτρους γέλωτός καὶ ἀπρεπεῖς καὶ φιλημάτων ἀσέμων καὶ ἀπρεπῶν καὶ ἀσμάτων πορνικῶν. Οἱ δὲ Ἅγιοι Ἀγγελοι, οἱ τὴν ψυχὴν ὀδηγοῦντες, προσφέρουσι καὶ αὐτοί, ὅσα διὰ στόματος καὶ γλώσσης ἐλαλήσαμεν ἀγαθὰ, προσευχὰς, εὐχαριστίας, ψαλμούς ὠδὰς, ὕμνους, ἄσματα πνευματικά Ἀναγνώσεις γραφῶν καὶ ὅσα διὰ στόματος καὶ γλώσσης ἀγαθὰ τῷ θεῷ παρεπέμψαμεν. Δεύτερον τελώνιον, δρασὶς ὀμμάτων καὶ ὅσα ἀπὸ ἀπρεποῦς θέας καὶ περιέργου καὶ ἀχαλινώτου ὀράσεως καὶ πνευμάτων δολίων. Τρίτον τελώνιον τῆς ἀκοῆς καὶ ὅσα διὰ τῆς τοιαύτης αἰσθήσεως ἀκάθαρτα πνεύματα δέχονται. Τέταρτον τελώνιον ἢ ὀσφρησις ὀσμῆς τε εὐώδους, ἀλλειμάτων καὶ ἠϊονικῆς ὀσφρήσεως, ὅπερ γυναιξὶ θημελικαῖς καὶ ἐταιρίαις ἐτίμρισι πρέπουσι. Πέμπτον τελώνιον ὅσα δι' ἀφῆς χειρῶν πονηρὰ καὶ χαλεπὰ ἐπράχθησαν, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κακίας τελώνια, φθόνου τε καὶ ζήλου, κενοδοξίας τε καὶ ὑπερηφανίας πικρίας καὶ ὀργῆς, δξυχολίας τε καὶ θυμοῦ, πορνείας καὶ μοιχεύσεως καὶ μαλακίας, φόνου τε καὶ φαρμακείας καὶ τῶν λοιπῶν θεοσιγῶν καὶ μισῶν πράξεων, ὧν ἕκαστον ἐν τῇ παρουσίᾳ ὄρα, οὐκ ἐνὶ λεπτομερῶς διηγησάσθαι, ἐν ἐτέρῳ καιρῷ τιμιεύσθω, καὶ ἀπλῶς οὕτω καθεστῆς ἕκαστον πάθος πυχῆς, καὶ πᾶν ἀμάρτημα, ἰδίως τελῶνας ἔχει καὶ φορολογίας. Ψυχὴ οὖν ταῦτα καὶ τὰ μείζονα καὶ πλείονα τούτων θεωροῦσα, ὅποιον φόβον καὶ τρόμον καὶ κλονὸν δοκεῖς ἔχει, ἕως οὗ ἢ ἀπόφασις ἔλθῃ; Κἂν ἢ εὐθερία αὐτῆ; γένηται, ἐκείνη ἐστὶν ἡ ὄρα ἐπώδυνος καὶ ἐπικίνδυνος καὶ πολυστένηκτος καὶ ἀπαραμύθητος ἕως ἂν ἴδῃ τι τὸ ἀποδησόμενον. Αἱ γὰρ θεαὶ Δυνάμεις ἵστανται κατὰ πρόσωπον τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων καὶ αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἐπιφέρουσι πράξεις διὰ τε τῶν λόγων καὶ ἔργων καὶ λογισμῶν καὶ ἐννοιῶν. Κατανοεῖ ἢ ψυχὴ μέσον ἵσταμένη ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ, ἕως οὗ ἐκ τῶν πράξεων καὶ τῶν ἔργων καὶ λόγων αὐτῆς, ἢ κατακριθεῖσα δεσ-

μευθῆ, ἢ δικαιωθείσα, ἐλευθερωθῆ τῶν ἰδίων γὰρ ἀμαρτημάτων ἕκαστος ταῖς σειραῖς σφείγγεται, καὶ ἐὰν ἢ ἀξία, εὐσεβῶς ζήσασα καὶ θεαρέστως βιώσασα παραλαμβάνουσι αὐτὴν Ἅγγελοι καὶ λοιπὸν ἀμεριμνος οὕσα πορεύεται ἔχουσα συνοδοπόρους τὰς Ἁγίας Δυνάμεις κατὰ τὸ γεγραμμένον. Ὡς εὐφραϊνομένων πάντων ἢ κατοικία ἐν σοί. Τότε πληροῦται τὸ εἰρημένον. Ἀπέδρα ὀδύνην, λύπη, καὶ στεναγμός. Τότε ἀπαλαγεῖσα τῶν πονηρῶν καὶ σαπρῶν καὶ φεβερῶν πνευμάτων ἐκείνων πορεύεται εἰς ἐκείνην τὴν ἀνεκλάλητον χαράν.

Εἰδὼν δὲ εὐρεθῆ ἐν ἀμελείᾳ καὶ ἀσωτίᾳ ζήσασα, ἀκούει τὴν δεινότητα ἐκείνην φωνῆν. « Ἀρθήτω ὁ ἀσεβής. ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου ». Τότε αὐτὴν καταλαμβάνουσιν ἡμέραι ὀργῆς καὶ θλίψεως καὶ ἀνάγκης καὶ στεναγοῦρας, ἡμέραι σκότους καὶ γόφου. Τότε ἀφέτες αὐτὴν οἱ Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ Ἅγγελοι παραλαμβάνουσιν αὐτὴν, οἱ αἰθίοπες ἐκεῖνοι Δαίμονες, καὶ τίπτοντες αὐτὴν ἀνηλεῶς κατάγουσιν αὐτὴν εἰς τὴν γῆν καὶ διχάσαντες αὐτὴν ρίπτουσιν αὐτὴν δεδεμένην δεσμοῖς ἀλύτοις, εἰς γῆν σκοτινὴν καὶ ζοφερὰν, εἰς τὰ κατώτερα μέρη, ἐν τοῖς καταχθονίοις καὶ δεσμοτηρίοις καὶ φυλακαῖς τοῦ Ἄδου ἔνθα τυγχάνουσι ἀποκεκλεισμένοι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀμαρτωλῶν τῶν ἀπ' αἰῶνος κειμημένων, καθὼς φησὶ ὁ Ἰώβ. « Εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ φοβεράν, εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, ἧς οὐκ ἐστὶ φέγγος οὐδὲ ζωὴ βροτῶν ἀλλ' ὀδύνην αἰώνιος καὶ κλαθμὸς ἀπαυστος καὶ βρυθμὸς ὀδόντων ἀσίγητος καὶ στεναγμοὶ ἀκοίμητοι. Ἐκεῖ οὐκ ἐστὶ διαπαντός· ἐκεῖ, οἴμοι, οἴμοι, ἐκεῖ κρίζουσιν καὶ οὐκ ἐστὶν ὁ βοηθῶν· βοῶσιν καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὁ ρυόμενος· οὐκ ἐστὶ διηγησάσθαι τὴν ἀνάγκην ἐκείνην· οὐκ ἐστὶν εἰπεῖν διὰ γλώττης τὰς ὀδύνας τῶν ἐκεῖσε κατακειμένων καὶ ἀποκειμένων ψυχῶν. Ἄδυναται πᾶν στόμα ἀνθρώπου φανερώσαι τὸν φόβον καὶ τρόμον ἐκείνον· οὐκ ἐστὶ χεὶρ ἀνθρώπου ἰσχύοντα εἰπεῖν τὴν περίστασιν καὶ τὸν κλαθμὸν αὐτῶν. Στενάζουσιν διηνεκῶς καὶ ἀπαύστως, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ ἐλεῶν κρίζουσιν ἐκ βύθου, ἀλλ' οὐδεὶς εἰσακούη· ἐποδύρονται, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ ρυόμενος, ἀνακαλοῦνται καὶ κόπτονται, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ εὐσπλαχνιζόμενος.

Τότε ποῦ ἢ καύχησις τοῦ Κόσμου τούτου; ποῦ ἢ κενοδοξία; ποῦ ἢ τρυφή; ποῦ ἢ ἀπόλαυσις; ποῦ ἢ σπατάλη; ποῦ ἢ φαντασία; ποῦ ἢ ἀνάπαυσις; ποῦ ὁ Κόσμος; ποῦ τὰ χρήματα; ποῦ ἢ εὐγένεια; ποῦ τότε ἢ τερπνότης; ποῦ ἢ ἀνδρεία τῆς σαρκός; ποῦ τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν τὸ ψευδὲς καὶ ἀνωφελές; ποῦ τότε ἢ παρρησία ἢ ἀναιδής καὶ ἀναίσχυτος; ποῦ τότε ὁ καλλωπισμὸς τῶν ἱματιῶν; ποῦ ἢ ἡδονὴ τῆς ἀμαρτίας ἢ ἀκάθαρτος καὶ συγχαντή; ποῦ οἱ τὴν βδελυρὰν τῶν ἀρρενοκοιτῶν ἡδονὴν ἠγούμενος; ποῦ οἱ τὰ μύρα καὶ τὰ ἄλλα ἀλλείματα

ἀλειφόμενοι και καπνίζόμενοι; ποῦ οἱ μετὰ τυμπάνων και κιθάρας τῶν οἶνον πινοῦτες; ποῦ τότε ἡ καταφρόνησις τῶν ἐν ἀφοβία ζώντων; ποῦ ἡ φυλαργυρία και ἡ ὠφελοχρηματία και ἡ ἐξ αὐτῶν ἀσπλαχνία; ποῦ τότε ἡ ἀπάνθρωπος ὑπερηφάνια, ἡ πάντα βδελυσομένη και ἑαυτὴν λογιζομένη εἶναι τί; ποῦ τότε ἡ κενὴ και ματαία τῶν ἀνῶν δόξα; ποῦ ἡ λαγνεῖα και ἡ ἀκολασία; ποῦ ἡ δυναστεία και ἡ τυρανίς; ποῦ τότε βασιλεὺς; ποῦ ἀρχῶν; ποῦ ἡγαύμενος; ποῦ ἐπ' ἐξουσιῶν; ποῦ οἱ γαυριῶντες ἐπὶ πλήθει πλοῦτου πτωχοὺς μὴ ἐλεοῦντες, και τοῦ Θεοῦ καταφρονοῦντες; ποῦ τὰ θέατρα και τὰ κυνήγια; ποῦ τότε οἱ μετεωριζόμενοι, και μετριάζοντες και ἀμερίμνως βιοῦντες; ποῦ τὰ μαλακὰ ἐνδύματα και αἱ στρωματὰ αἱ μαλακαὶ και ἀπαλαί; ποῦ αἱ ὑψηλαὶ οἰκοδομαὶ και τὸ εὖρος τῶν σιτῶν ποῦ οἱ ἐν ἀφοβία ζήσαντες; τότε ἰδόντες θαυμάσουσιν και φρίξουσιν καταπλαγέντες ὀλολύξουσιν, ταραχθέντες σαλευθῶσι· τρόμος αὐτοῦ καταλάβῃ και ὠδίνες ὡσεὶ τικτοῦσης ἐν πνεύματι βεβαίῳ συντριβήσονται ἀφανιζόμενοι. Ποῦ τότε ἡ σοφία τῶν σοφῶν; ποῦ τῶν ρητέρων ἡ εὐγλωττία, και τὰ μάταια αὐτῶν πανουργεύματα; οὐαί, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν και ὁ μεθύων και πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη· ποῦ Σοφός; ποῦ Γραμματεὺς, ποῦ συζητητὴς τοῦ αἵωνος τούτου; ὦ ἀδελφοὶ ἀναλογίζασθε ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ἡμᾶς διδόντας λόγον καθ' ἐν ὧν ἐπράξαμεν εἴτε μεγάλων, εἴτε μικρῶν; μέχρι γὰρ τοῦ ἀργοῦ λόγου ἀπολογία δώσωμεν τῷ Δικαίῳ Κριτῇ. Ποταποὺς οὖν δεῖ ἡμᾶς εἶναι ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ; Ἐὰν δὲ εὐρωμεν χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἵνα χαρὰ δέχεται ἡμᾶς ἀφοριζομένους ἐκ δεξιῶν τοῦ Βασιλέως, ποταποὺς δεῖ εἶναι ἡμᾶς εἰς τὴν χερᾶν ἐκείνην τὴν ἀνεκκλητον. Ὅταν εἶπῃ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ μετὰ ἰλαρότητος. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς Κόσμου. Τότε κατακληρονομήσωμεν ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε και οὖς οὐκ ἤκουσεν και ἐπὶ καρδαίν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

Τότε λοιπὸν ἀμέριμνοι ἐσμέν, μηκέτι πτωσοῦμενοι μηδεμίαν πτόησιν. Ἐναλογισθήμεθα δὲ ταῦτα και τὴν τῶν ἀμαρτωλῶν ἀτελετέτητον κόλασιν, ὅταν εισάγωνται εἰς τὸ βῆμα τὸ φοβερόν, εἰς αἰσχύνῃ αὐτοῦ λήψεται ἐνώπιον τοῦ δικαίου Κριτοῦ μὴ ἔχοντος λόγον ἀπολογίας οὐα ἐντροπὴ λήφεται αὐτοὺς ἀφοριζομένους ἐξ εὐωνύμων τοῦ Βασιλέως, οἷον σκότος ἐπιπέσει ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ και ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταραξῆ αὐτοῦ. Ὅταν λαλήσει πρὸς αὐτοὺς «Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ και τοῖς Ἄγγέλοις αὐτοῦ. Οἶμοι! οἶμοι! οὐα ἠλίψιν και ὀδύνην και στενοχωρίαν και φόβον

και τρόμον δέξεται τὸ πνεῦμα αὐτῶν ὅταν γένηται κραυγὴ πασῶν τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων λέγουσα. Ἐποστραφήτωσαν οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς τὸν Ἄδην. Οὐαί, οὐαί, οἷον μέλος ἀλαλάζουσι θρηνοῦντες και πενθοῦντες και ὀλοάζοντες, κοπτόμενοι, ἀπαχόμενοι, κολασθῆναι πικρῶς εἰς ἀτελετέτητους αἰῶνας. Οἶμοι! οἶμοι, οἷος ἐστὶν ὁ τόπος ἔπου ἐστὶν ὁ κλαυθμὸς και ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὁ καλούμενος Τάρταρος, ὃν και αὐτὸς ὁ διάβολος φρίττει. Οὐαί! οὐαί! οὐαί ἐστὶν ἡ Γέεννα τοῦ πυρός, τοῦ ἀσβέστου καιόντος και μὴ φωτίζοντος. Οἶμοι, οἶμοι, οἷος ἐστὶν ὁ ἀκοιμητὸς και ἰσοδόλος σκόληξ. Οὐαί, οὐαί, οἷον δεινὸν ἐστὶ τὸ σκότος ἐκεῖνο τὸ ἐξώτερον και ἀνημένον. Οἶμοι, οἶμοι οἷοι εἰσὶν οἱ ἄγγελοι ἐκεῖνοι, οἱ ἐπὶ τῶν κολάσεων ἀσπλαχνοὶ και ἀνελεήμονες, ὀνειδίζουσιν γὰρ και ἐπιπλήττουσι δεινῶς. Τότε οἱ κολαζόμενοι κράζουσιν ἐκτενῶς και ὁ σῶζων οὐκ ἐστί. «Κεκραζόνται γὰρ πρὸς Κύριον και οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν. Τότε γνώσονται διὰ ματαία αὐτοῖς ἀπῆει πάντα τὰ τοῦ βίου και ἃ ἐδόκουν ἐνταῦθα χρηστὰ εἶναι και χαρμονῆς πλήρη, χολῆς και ἰοῦ πικροῦ πικροτέρα εὐρεθήσονται. Οὐαί τοῖς ἀμαρτωλοῖς, ὅταν οἱ δίκαιοι ἐκ δεξιῶν ἵστανται, κακῆνοι θλίβονται, ὅταν οἱ ἀμαρτωλοὶ πενθοῦσι και οἱ δίκαιοι χαίρουν. Ὅταν οἱ δίκαιοι ἑορτάζουσι και οἱ ἀμαρτωλοὶ ὀδύρονται. Ὅταν οἱ δίκαιοι ἐν γαλήνῃ και οἱ ἀμαρτωλοὶ ἐν χειμῶνι και συμφορᾷ. Οὐαί τοῖς ἀμαρτωλοῖς ὅταν οἱ δίκαιοι δεξάζονται, κακῆνοι καταδικάζονται. Οὐαί τοῖς ἀμαρτωλοῖς, ὅταν οἱ δίκαιοι κορέννυνται παντὸς ἀγαθοῦ και οἱ ἀμαρτωλοὶ ἐστερουόμενοι στενάζουσι. Οὐαί τοῖς ἀμαρτωλοῖς, ὅταν οἱ δίκαιοι μακαρίζονται κακῆνοι ὀνειδίζονται. Οἱ δίκαιοι ἐν ἀγιασμῷ οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ ἐν ἐμπρισμῷ. Οἱ δίκαιοι ἐγκωμιάζονται, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ ταλανίζονται. Οἱ δίκαιοι ἐν Μοναχῆς ἀγίων οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ ἐν ἐξορία αἰωνίῳ. Οἱ δίκαιοι ἀκούσονται τὸ « Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ ἀκούσονται τὸ «Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ και τοῖς Ἄγγέλοις αὐτοῦ· οἱ δίκαιοι εἰς παράδεισον, οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον· οἱ δίκαιοι τρυφῶσιν, οἱ ἀμαρτωλοὶ τρύχονται· οἱ δίκαιοι χορεύουσιν, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ δεσμοῦνται· οἱ δίκαιοι ἄδουσιν οἱ ἀμαρτωλοὶ θρήνηουσιν· οἱ δίκαιοι τὸ τρισάγιον, οἱ ἀμαρτωλοὶ τὸ τρισάθλιον· οἱ δίκαιοι τὸ ἕσμα, οἱ ἀμαρτωλοὶ τὸ χάσμα· οἱ δίκαιοι εἰς κόλπους Ἄβραάμ, οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς δρασμάτα Βελιάρ, οἱ δίκαιοι εἰς ἀνάπαυσιν, οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς κατάκρισιν· οἱ δίκαιοι δροσίζονται, οἱ ἀμαρτωλοὶ φλογίζονται· οἱ δίκαιοι εὐφραίνονται, οἱ ἀμαρτωλοὶ τῆ λύπη ξηραίνονται· οἱ δίκαιοι μεγαλύνονται, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ τήκονται· οἱ δίκαιοι ὑψοῦνται, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ ταπεινοῦνται· οἱ δίκαιοι θάλπονται, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ μαραίνονται· οἱ δίκαιοι τῶν ἀγαθῶν κορύνονται, οἱ ἀμαρτωλοὶ κλονίζονται. Τὸς δικαίους θρέψει θεὸς

Θεοῦ, τοὺς ἀμαρτωλοὺς λυπήσῃ θεὰ πυρὸς· οἱ δίκαιοι σκευὸς ἐκλογῆς, οἱ ἀμαρτωλοὶ σκευὸς γεένης· οἱ δίκαιοι χρυσὸς πεπυρακτωμένοι καὶ ἄργυρος δόκιμος καὶ λίθοι τίμιοι, οἱ ἀμαρτωλοὶ ξύλα, καλάμη καὶ χόρτος, πυρὸς ὑπέκρυμα. Οἱ δίκαιοι ὄντες βασιλείας, οἱ ἀμαρτωλοὶ ἄχυρα ἀπωλείας· οἱ δίκαιοι σπῆρος ἐκλεκτός, οἱ ἀμαρτωλοὶ ζυζάνια πυρὸς· οἱ δίκαιοι ἄλας ἕσιον, οἱ ἀμαρτωλοὶ βρώμος καὶ δυσωδία· οἱ δίκαιοι Νασὸ Θεοῦ ἀμίανται, οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ δαιμόνων μεμιασμένοι· οἱ δίκαιοι ἐν τῷ νυμφῶνι, οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς χάος ἀπέραντον· οἱ δίκαιοι ἐν φωτοφανείαις, οἱ ἀμαρτωλοὶ ἐν ζόφῳ θυέλλης, οἱ δίκαιοι μετὰ ἀγγέλων, οἱ ἀμαρτωλοὶ μετὰ δαιμόνων, οἱ δίκαιοι ἐν Ἀγγέλοις χορεύουσιν, οἱ ἀμαρτωλοὶ μετὸ δαιμόνων θρηνοῦσιν· οἱ δίκαιοι μέσῳ τοῦ φωτός, οἱ ἀμαρτωλοὶ μέσῳ τοῦ σκότους· οἱ δίκαιοι ὑπὸ τοῦ παρακλήτου παρακαλοῦνται, οἱ ἀμαρτωλοὶ σὺν τοῖς δαίμοσι τιμωροῦνται· οἱ δίκαιοι παρίστανται τῷ θρόνῳ τῷ δεσποτικῷ, οἱ ἀμαρτωλοὶ παρίστανται τῷ ζόφῳ τῶν τιμωρητικῶν· οἱ δίκαιοι διὰ παντός βλέπωσι τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, οἱ ἀμαρτωλοὶ διὰ παντός ἴστανται κατὰ πρόσωπον τοῦ διαβόλου, οἱ δίκαιοι μιοῦνται Ἀγγέλοις, οἱ ἀμαρτωλοὶ μιοῦνται δαίμοσιν· οἱ δίκαιοι ἰκεσίαν προσφέρουσιν, οἱ ἀμαρτωλοὶ ἐν Ἀδύσῳ· οἱ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ ἀμαρτωλοὶ εἰς θάνατον ἀπωλείας· οἱ δίκαιοι ἐν χειρὶ Θεοῦ, οἱ ἀμαρτωλοὶ ἐν τόπῳ διαβόλου· οἱ δίκαιοι μετὰ τοῦ Θεοῦ, οἱ ἀμαρτωλοὶ μετὰ τοῦ σατανᾶ.

Οὐαὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς, ὅτι ἀφορίζονται ἀπὸ τῶν δικαίων· οὐαὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς ὅτι γυμνοῦνται αἱ πράξεις αὐτῶν καὶ αἱ βουλαὶ τῶν καρδιῶν φανεροῦνται. Οὐαὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς ὅτι οἱ συνδυασμοὶ τοῦ νοῦς ἐλέγχονται καὶ αἱ συγκαταθέσεις τῶν πονηρῶν λογισμῶν ζυγοστατοῦνται καὶ ταλαντεύεται ἡ διάνοια. Οὐαὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς ὅτι μισοῦνται ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων καὶ βδελύσσονται ὑπὸ τῶν ἁγίων Μαρτύρων· οὐαὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς ὅτι ἐκβάλλονται ἐκ τοῦ νυμφῶνος· οὐαὶ τὴν τότε θλίψιν· οὐαὶ τὴν τότε ἀνάγκην, οὐαὶ τὴν τότε καταιγίδα. Δεινὸν τὸ χωρισθῆναι ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀρχαγγέλων, δεινότερον τὸ χωρισθῆναι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἄτιμον δὲ τὸ δεθῆναι χειρὸς καὶ πόδας καὶ εἰς τὸ πῦρ βληθῆναι, θλιβερόν τὸ ἐκπεμφθῆναι εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον τὸ γνοφερὸν τρίζειν τοὺς ὀδόντας καὶ τίκεσθαι. Βαρὺ τὸ ἀπαύστως κολάζεσθαι, πονηρὸν τὸ φλογίζεσθαι τὴν γλῶσσαν, ἀσυμπαθὲς τὸ αἰτεῖν ρανίδα ὕδατος καὶ μὴ λαμβάνειν, πικρὸν τὸ ἐν πυρὶ εἶναι καὶ θεᾶν καὶ μὴ βοηθεῖσθαι. Ἀπαράδατος ἡ φάρμακός καὶ ἀμέτρητον τὸ χάος· ἀφευκτός ὁ ἀποκλεισθεὶς, ἀναπόδραστος ὁ κατεχόμενος, ἀνυπέρβατον τὸ τεῖχος τῆς φυλακῆς, ἀσπλαγνοὶ οἱ τηρηταί, σκοτεινὸν τὸ δεσμοτήριον, ἄλυτα τὰ δεσμά, ἀνάσπατοι αἱ ἄλύσεις, ἄγριοι καὶ ἀτίθησοι οἱ ὑπηρέται τῆς φλογὸς ἐκείνης. Βαρεῖται αἱ κασίδες αἱ τιμωρικαὶ ἐκεῖνοι· στεροὶ οἱ ὄνυχες καὶ ἄθραυστοι· σκληρὰ τὰ θούνευρα

θολώδεις καὶ κοχλάζουσιν αἱ πίτσαι, δυσωδῆς τὸ θέατρον, ἀνθρακώδεις αἱ κλίβαι ἐκεῖνοι, ἄσβεστος ἡ πυρὰ, κνιστώδης καὶ βρωμώδης ὁ σκώληξ, ἀσυγχώρητον τὸ κριτήριον, ἀπροσωπώληπτος ὁ δικαστής, ἀπροφάσιτος ἡ ἀπολογία, κατεστιγμένα τὰ πρόσωπα τὰ τῶν δικαστῶν, πενιχροὶ οἱ δυνάσται, πτωχοὶ οἱ ἐκσολεῖς, ἰδιῶται οἱ σοφοί, μωροὶ καὶ ἄδεκτοι οἱ ῥήτορες, ἄφρονες οἱ πλοῦσιοι, ἀνήκοα τὰ κολακεύματα τῶν πλαστογράφων, φανεραὶ αἱ καμπύλαι τῶν ραδιούργων, τηλαυγεῖς αἱ τροχιαὶ τῶν πλεονεκτῶν, βραμώδης τῶν φιλαργύρων ἡ ὁσμή, φανερὰ τῶν ὑποκριτῶν ἡ ὑπουλότης, εἰνόπληγοι οἱ ἐπιθέται. Πάντα γυμνὰ καὶ τετραχιλισμένα ἐνώπιον αὐτῶν. Οὐαὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς, βέβηλοι καὶ ἐναγεῖς καὶ ἀκάθαρτοι εἰσὶν ἐνώπιον Θεοῦ. Πῶς μεμύονται αὐτῶν αἱ ψυχαί; πῶς βρωμῶσιν αὐτῶν τὰ σώματα ἐκ τῆς λαγνείας καὶ ἀκολασίας; πῶς ἐμόλυναν τὰ σώματα καὶ ἐμίαναν τὴν ψυχὴν, μὴ φυλάξαντες τὴν στολὴν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος; Πῶς ἀναισχύτως καὶ ἀνεριθριάστως τῇ κρεπάλῃ καὶ τῇ μέθῃ τῆς ἀσωτίας τὴν ὀζοθήκη τῆς κοιλίας, τὸν ἀτκὸν τῆς γαστρὸς τῇ ἀυταρτακείᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ μὴ διηγήσαντες; ἀλλὰ τὸν πλοῦτον αὐτῶν αὐτῇ ἐμπιστευσαντες, τρυφηλῶς εἰς τὸς ἡδονὰς ὡς χοῖροι τῷ βορβόρῳ καὶ ἐγκυλιδούμενοι τὰς ἡμέρας καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐδαπάνησαν, μετεωρίζόμενοι ἐν λογισμοῖς ρυπαροῖς καὶ φαύλοις ἐνωσίαις, ἀργολογίαις καὶ θυμελικαῖς ἄσμασι; Πῶς ἠλοιώθησαν τὴν καρδίαν αὐτῶν τῇ πωρώσει εἰς νοῦν μὴ λαβόντες τὴν σύνταξιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀπόταξιν τοῦ διαβόλου; πῶς ἐξετράπησαν τῆς εὐθείας ὁδοῦ ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνοίας βαδίσαντες καὶ τῷ ὕπνῳ τῆς ραθυμίας εἰδόντες εἰς πέθαιρα τῆς γεένης ἑαυτοὺς ποντίσαντες. Πῶς ἀπηλλοτριώθησαν τοῦ φωτός τῶν ἀρετῶν ἀγαπήσαντες τὸ σκότος τῆς ἀμαρτίας, διὰ τὸ βαδίσαι αὐτοὺς τῆς πλατείας καὶ εὐρυχώρου ὁδοῦ τῆς θρίβου τῆς κακίας. Πῶς ἐπελάθοντο τῆς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιδημίας καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἀνεξιχνιάστων αὐτοῦ εὐεργεσιῶν. Καθαρισθέντες μὲν δι' ὕδατος τοῦ θείου βαπτίσματος καὶ πνεύματος ἁγίου καὶ στολισθέντες τῷ μύρῳ τῆς ἀγαλλιᾶσεως, διὰ δὲ μικρὰν ἡδονὴν μισητὴν καὶ συγχαντὴν ἀειτήσαντες τὰς τοιαύτας καὶ τηλικαύτας δωρεάς, δουλώθησαν πνεύματι πορνείας καὶ μοιχείας; Οὐαὶ τοῖς καταλήψασιν τὴν υἰοθεσίαν καὶ ἀκολουθήσασιν ταῖς τοῦ Κόσμου συντηχίαις· οὐαὶ τοῖς ἀγαπῶσι τὸ σκότος τῆς ἀμαρτίας· οὐαὶ τοῖς καταλείπουσι τὸ φῶς τῆς ἀληθείας· οὐαὶ τοῖς περιπατοῦσι ἐν νυκτὶ τῆς ἀμαρτίας· οὐαὶ τοῖς καταλιμπάνουσι τὴν ἡμέραν τῆς θεογνωσίας· οὐαὶ τοῖς ἐμπεπλησμένοις τῇ κακῇ συνηθειᾷ τοῦ γέλωτος· οὐαὶ τοῖς καλλοπιζομένοις πρὸς τὸ τρώσαι ψυχὰς εἰς συνουσίαν καὶ λαγνείας ἀκολασίας ἀκαθάρτου· ἀληθῶς γὰρ ἀγγιστρον ἐστὶ τοῦ διαβόλου ὁ καλωπισμός· τοῖς οὖν ποθοῦσιν καὶ ζητοῦσι καὶ θέλουσι σωθῆναι μισητός ἐστίν.

Ὁυαὶ τοῖς διαβάλλουσιν ἐν τῷ ἐνὶ οὐαὶ τοῖς παρακραταῖς καὶ συμβαλλομένοις καὶ παραχρησασίας· οὐαὶ τοῖς ὀμνύουσι διὰ φιληδονίαν· οὐαὶ τοῖς ἐπιόρκοις· οὐαὶ τοῖς γαστριμαργαῖς, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία· οὐαὶ τοῖς μεθύουσι. Μακάριος δὲ ὁ ἐνταῦθα ἑαυτὸν εὐτελεῖζων καὶ ταπεινῶν διὰ τὸν Θεόν, καὶ ἐξουθενῶν καὶ κατακρίνων· ὁ τοιοῦτος ὑπὸ Θεοῦ Ὑψίστου ὑψοῦται καὶ ὑπὸ Ἀγγέλων ἐπαινεῖται καὶ ἐν τῇ Κρίσει ἐξ εὐωνύμων εὐχίσταται. Μακάριος ὁ ἀνὸς ὁ καρτερῶν ἐν προσευχαῖς καὶ ὑπομένων ἐν νηστεῖαις καὶ χαίρων ἐν ἀγρυπνίαις καὶ ἀντιπαλαίων καὶ ἀποσβῶν τὸν ὕπνον κάμπτων τε τὰ γόνατα εἰς δοξολογίαν Θεοῦ, κρούων τὸ στήθος, τύπτων τὸ πρόσωπον, ὑψῶν τὰς χεῖρας εἰς τὸν ἄερα, αἴρων τὸ ὄμμα εἰς οὐρανὸν πρὸς Κύριον, ἐννοῶν τὸν ἐπὶ θρόνου δόξης καθήμενον καὶ καρδίας ἐτάζοντα καὶ νεφροῦς ἐμβατεύοντα. Ὁ γὰρ τοιοῦτος ἀπολαύσει τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν καὶ υἱὸς καὶ ἀδελφὸς καὶ φίλος καὶ κληρονόμος Θεοῦ γενήσεται. Τούτου λάμπει τὸ πρόσωπον ὡς Ἥλιος ἐν ἡμέρα κρίσεως ἐν ἧ ἡ τῶν οὐρανῶν βασιλεία. Ὁ μὲν ἀγαπῶν τὴν ἀλήθειαν φίλος Θεοῦ εὐρήσκειται· ὁ δὲ ψευδῆ ἐνδεδεχίζων, φίλος δαιμόνων γίνεται. Ὁ μισῶν τὸν δόλον λυτροῦται τῆς ἀρᾶς· ὁ ὑπομένων τοὺς πειρασμοὺς ὡς ὁμολογητῆς στεφανίουται ἐνώπιον τοῦ δῆματος τοῦ Χριστοῦ· ὁ γογγύζων καὶ δυσπετῶν ἐν ταῖς συμπιπτούσαις συμφοραῖς καὶ ταῖς συμβαινούσαις θλίψεσιν ἀκηδιῶν καὶ βλασφημιῶν, οὗτος πεπλάνηται καὶ φρένας κωφὰς ἔχει· ὁ πρᾶος καὶ ἐπιεικῆς καὶ ταπεινός ὑπὸ Θεοῦ ἐπαινεῖται, μακαρίζεται ὑπὸ τῶν ἀγγέλων, ἐγκωμιάζεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ πικρὸς καὶ δξύθυμος καὶ δξύχολος κεκατήραται ὑπὸ Θεοῦ τούτου ἢ θρώσις, βότρως πικρίας δαιμόνων, ὁ δὲ οἶνος θυμὸς δρακόντων καὶ ἡ πόσις ἰδὸς ἀσπίδος ἀνιάτος· οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὀρώσιν τὴν τοῦ Θεοῦ δόξαν· οἱ δὲ ρερυπωμένοι τὸν νοῦν ἐνοπιρίζονται τὸν διάβολον· οἱ τὰ φαῦλα πράξαντες καὶ τὰ ἄτοπα ἐννοοῦντες καὶ τὰ κακὰ λογιζόμενοι εἰς τὸν πλησίον, κωλύουσιν αὐτοὺς τῆς θείας κοινωνίας· οἱ τὸ πρόσωπον φυκίαις ὑγραίνοντες καὶ ψιμμουθῶν τὰς παρειὰς τρίβοντες καὶ λευκαίνοντες καὶ δι' ἐσώπτρων καὶ κατόπτρων στολιζόμενοι πρὸς τὸ ζυγῆσαι καὶ σαγηνεύσαι ψυχὰς εἰς ἀκολασίαν καὶ ἐπιθυμίας ἀτόπους καὶ ἔρωτας σατανικοὺς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως θεοσεβεῖς οὐκ εὐρήσκονται, ἀλλ' ὡς κατάφρονηται τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ κολάζονται. Οἱ περιεργαζόμενοι κάλλος ἀλλότριον τῆς κλλονῆς τοῦ παραδείσου στερηθήσονται· οἱ ἐπιχαίροντες ἐπὶ πτώσεσι ἐτέρων ἑαυτοὺς πτωματίζουσιν· οἱ ἐπιθυμοῦντες τὰ ἀλλότρια τὰ ἴδια προδίδωσιν καὶ ἀπόλλυνται, οἱ κενόδοξοι καὶ οἱ ὑπερήφανοι καὶ ἀνθρωπάρεσκοι μετὰ τοῦ διαδόλου καταδικάζονται· οἱ ὑποκριταὶ μετὰ τοῦ σατανᾶ τιμωροῦνται· οἱ τὸ σῶμα παρὰ τὸ δέον τρέφοντες λιμοκτονοῦν τὴν ψυχὴν· οἱ ἐν γνώσει καὶ ἀνευ ἀνάγκης ἀμαρτάνοντες καὶ μὴ μετανοοῦν-

τες μετὰ ἀπίστων κολάζονται· οἱ λέγοντες ἐν νεότητι ἀμαρτήσωμεν καὶ ἐν γῆρᾳ μετανοήσωμεν ὑπὸ δαιμόνων ἐμπαίζονται καὶ χλευάζονται καὶ ὡς ἐκουσίως ἀμαρτάνοντες, τῆς μετανοίας οὐκ ἀξιοῦνται ἀλλ' ἐν νεότητι ὑπὸ τῆς τοῦ θανάτου δρεπάνης θερίζονται ὡς Ἀμμήν ὁ τοῦ Ἰσραὴλ βασιλεὺς ὁ καὶ τὸν Θεὸν παροργίσας διὰ τοὺς πονηροὺς αὐτοῦ λογισμοὺς καὶ τὰς θεδήλους αὐτοῦ ἐννοίας· οἱ γὰρ λέγοντες σήμερον ἀμαρτήσωμεν καὶ αὐριον μετανοήσωμεν, οἱ τοιοῦτοι ἐματαιώθησαν ἐν ταῖς λογισμαῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνητος αὐτῶν καρδία καὶ τὴν σήμερον ἀπώλεσαν τὸ σῶμα φθείραντες καὶ μίαναντες καὶ τὴν ψυχὴν μολύναντες καὶ τὸν νοῦν ζοφώσαντες καὶ τὴν διάνοιαν θολώσαντες καὶ τὴν συνειδήσιν βορβορώσαντες, τὴν δὲ σύριον ἐκλάπησαν· οἱ γὰρ μὴ κλαίοντες διὰ τὸ πτώμα τῆς πορνείας καὶ μὴ πενθοῦντες διὰ τὸν βορβορὸν τῆς μοιχίας καὶ μὴ θρηνοῦντες διὰ τὸ πέταυρον τῆς ἀρρενοκοιτίας καὶ μὴ ὀλοφύζοντες διὰ τὴν μαλακίαν οὐ δύνανται ὀλοφύχως μετανοῆσαι περὶ τὰ ἀπελθόντα ἀμαρτήματα οὔτε διορθώσασθαι τὰ μέλλοντα. Οἱ γὰρ μὴ ζητοῦντες ἄπερ ἀπώλεσαν καὶ τὰ σωζόμενα οὐκ ἐκτήσαντο. Οἱ μὴ ψηφίζοντες τὴν φορασίαν τῆς ἐνθήκης καὶ τὰ κεφάλαια ζημιοῦνται· οἱ μὴ κοπιῶντες νουχελῶς καὶ νηφόντες ἐν εὐχαίς αἰχμαλωτίζονται ὑπὸ αἰσχρῶν λογισμῶν· οἱ δὲ αἰχμαλωτισθέντες δουλεύουσι τῇ κακῇ συνθηῇ ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι· οἱ μὴ ἀγρυπνοῦντες νηφόντας ἐν τῇ ψαλμωδίᾳ κλέπτονται· οἱ μὴ γρηγοροῦντες ἐν τῇ ἀκροάσει τῶν Θεῶν Γραφῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ραθυμίας· ἑαυτοὺς ἐκδόντες μετὰ τῶν πέντε μωρῶν παρθένων ἀποκλεισθήσονται οἱ τὰ βπλα τῆς νηστείας ῥίπτοντες ὑπὸ τῆς γαστρεμαργίας σκελιζόνται καὶ ὑπὸ τῆς πορνομοιχοῦς ἀναιροῦνται ἀμαρτίας· οἱ τὰς τοῦ Θεοῦ ἐντολὰς μὴ φυλάξαντες ὑπὸ δαιμόνων τιτρώσκονται καὶ γεένης πυρὸς καταδικάζονται· οἱ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας ἑαυτοὺς μακρύνοντες ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ γίνονται καὶ δαιμόνων φίλοι. Αἰσχυνέσθωσαν αἱ αἰρέσεις τῶν ἀθέων αἰρετικῶν, καλυπτέσθω τὸ γένος τῶν ἀπίστων, ἀπολέσθω ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων, ἐμφραττέσθωσαν τὰ ἀκάθαρτα στόματα τῶν ἀρνησιθέων Ἑβραίων. Ὄταν δοκιμάζων τὰς καρδίας καὶ τοὺς νεφροὺς ἐτάζων καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον δεικνόμενος μέχρι μερισμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν κἀθηται δικάζων· τότε δὴ τότε οὐκ ὀλίγοις τινὰς ἐκ πολλῶν, ἀλλὰ πάντας ἐκκαλυπτομένους ὄψει καὶ οὔτε δορὰ τοῦ προσότου τὸν λύκον δύνανται καλύψαι, οὔτε κόνιασις τῶν ἐργῶν, τὸν ἐνδόθεν ἀποκρύψαι λογισμὸν. Οὐκ ἔστι γὰρ Κτίσις ἀφανῆς τῷ κρίνοντι, ἀλλὰ πάντα γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα ταῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Ὀλοκὸν πρὸς τὰς τοῦ Θεοῦ ἐντολὰς σαρκικοῖς ἀντιταξώμεθα πάθεσι, ταπεινώσωμεν λογισμοὺς κενόδοξους, ἐπαναστῶμεν τῷ διαδόλῳ πρὸς μάχην, ἀμματώ-

σωμεν εἰς νῆψιν τὴν διάνοιαν, κοιμήσωμεν λογισμοὺς ἁμαρτίας, κτησό-
 μεθα προσευχὴν, ἀρρέβαστον, ἐγκράτειαν ἀπελεύτητον, νηστείαν ἀνυπό-
 κριτον, ἀγάπην ἀπροσωπόλυπτον, ἀγνείαν ἀνόθευτον, σωφροσύνην ἀμί-
 κντον, ταπεινώσιν ἀνύπουλον, ψαλμωδίαν ἀπαυστον, ἀνάγνωσιν ἀκενό-
 दाξον, γονυκλισίαν ἀνυπερήφανον, δέησιν διηγενηκήν. βίον καθαρὸν, λόγον
 ἀληθῆ, ξενοδοξίαν ἀγόγγυστον, ὑπομονὴν εὐάρεστον, ἐλεημοσύνην ἀνε-
 ξέταστον. Τὴν δεσυχολίαν ἐξοστρακίσωμεν, τὴν ὀργὴν εἰώξωμεν, τὴν
 ἀκηδῖαν ἐξετάσωμεν, τὸν θυμὸν ἀποκτείνωμεν, τὴν λύπην μαράνωμεν,
 τὴν φιλαργυρίαν ξηράνωμεν. Μὴ φοβηθῶμεν τὸν κοινὸν θάνατον τοῦ
 γένους τῶν ἀνθρώπων θεριστήν, ἀλλὰ τὸν ὀλοθρευτὴν τῶν ἀνῶν. Θά-
 νατος γὰρ κυρίως οὐχὶ ὁ χωρίζων τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' ὁ
 χωρίζων τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ζωὴ ἐστίν, ὁ δὲ τῆς ζωῆς
 χωριζόμενος τέθνηκε, τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν, ὡς τὴν ζωὴν ἀποβα-
 λῶν. Καὶ ἐπειδὴ θάνατος ὁ διάβολος ὁ τοῦ θανάτου πατήρ, ἵσταται ὡς
 ἀντίπαλος ἰσχυρὸς καθοπλιζόμενος, ἵνα ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀγίαις ἡμέραις πα-
 λαίωσιν καὶ ρίψῃ καὶ εἴπῃ. Ἐνίκησα τοὺς Χριστοὺς στρατιώτας, κάλλος
 δεῖξας γυναικῶν καὶ ἀπὸ τῆς ἀκοῆς ἐκρέμασα αὐτούς, κενοδοξία καὶ γα-
 στριμαργία θεοβίσας. Ἐδραξάμην αὐτῶν τῆς κόμης τῶν ἀρετῶν καὶ σκε-
 λίσας ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ γαργαλίσας τῇ οἴνοποσίᾳ ὠθήσας ἔρριψα εἰς
 δόθρον πορνείας. Μὴ οὖν χαρροποιήσωμεν τοὺς ἀκαθάρτους δαίμονας διότι
 ὁ ἡμέτερος Θεὸς πάντων ἐστὶν σωτὴρ καὶ δαιμόνων ὀλετήρ. Ἐπεὶ τοίνυν
 καὶ ἡμεῖς σώματι συμπεπλεγμέθα καὶ θανάτῳ ὑπεύθυνοι ἐσμε, ἀγωνισώ-
 μεθα γενναίως ἵνα τοὺς ἀκαθάρτους νικήσωμεν δαίμονας. Ἐὰν γὰρ τὸν
 φόβον ἔχωμεν ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ τὴν μνήμην τοῦ θανάτου ἐν τῇ ψυχῇ
 περιφέρωμεν, εἰ καὶ πάντες δαίμονες καθ' ἡμῶν ὀπλιζωνται, ἀλλ' ὥσπερ
 κρισκρούοντες, ὡς τείχος ἡμᾶς εὐρήσουσι διὰ τὸ εἶναι τὸν Κύριον ἡμῶν
 μεθ' ἡμῶν.

Ἐπειδὴ αὐτῷ πρέπει δόξα, τιμὴ κράτος
 καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἄμην.

ΛΟΓΟΙ ΑΓΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ

• Λόγος πᾶν θαυμάσιος Ἁγίου τοῦ Κυρίλλου
 Πατρὸς Ἀλεξανδρείου μὲν Πατριάρχου τοῦ Θείου
 Λόγος δὲ φρικωδέστατος Δευτέρας Παρουσίας
 Φοβεροῦ Χριστοῦ βήματος, ἀνθρώπῳ ἀπολογίας.
 Τόσον δὲ Ἁγιος κἀκεῖ, φοβίσει τοὺς ἀνθρώπους
 Ἁμαρτωλοὺς σκληροὺς, αἰσχροὺς, ὄλους τοὺς κακοτρόπους
 τοὺς ἀμετανοήτους καὶ τοὺς καταφρονοῦντας
 Ἀηλιτισμένους μοχθηροὺς τοὺς μὴ Θεὸν φρονοῦντας.
 Τοῦτ' μὴ νηστείαν ἔχοντας, ὡς καὶ τὴν σωφροσύνην
 τὴν εὐσπλαχνίαν πρὸς πτωχοὺς ὡς καὶ ἐλεημοσύνην
 Βεβήλους καινοτόμους τε, αἰρετοὺς καὶ ἄλλους
 Πάσης ἀξίας δὲ βροτοὺς μικροὺς τε καὶ μεγάλους.

Παρασταθῶσαν ἐμπροσθεν βήματος τοῦ Χριστοῦ μὴ
 Ἐν Κρίσει σου τῇ φοβερῇ Θεοῦ τοῦ πλαστοποιῆσός μου
 Ἀπολογία δόξωσιν οὐ μόνον πράξεόν των
 Ἀλλὰ καὶ ὁρῶν δὲ λόγον των, κακῶν τῶν λογισμῶν των.
 Ὡ ποῖος ὁ φόβος τρώμος μὲν, ἐν φοβερῇ τῇ κρίσει
 Ποίας ἀπολογίας μὴ, Κριτοῦ ἐν ἀποκρισίσει
 Φέτωι καὶ ὄψαι ἱεράσια Ὁρθοδόξου λαοῦ σου
 Μητρός σου Παναγίας μας προσβειῶν ἐκλεκτοῦ σου,
 Ἀγίων Πάντων προσεχῶν, δεήσεων μᾶς σώσης
 Ἐν Κρίσει Σ' ἀδεκάστῳ τε πάντας μᾶς δικαιοσύης.
 Ἀμήν Γένοιτο.

**Μετὰ Μ. προσοχῆς σου, ἄνθρωπε θν. ἀνάγνωσον.
 Παραβολὴ Θ. καὶ ὠφέλιμος ἀνθρώποις.**

Ἀνθρωπὸς τις προβεβηκῶς ἤδη τὴν ἡλικίαν, ἠσθένησε πολλάκις καὶ ἡ
 ζωὴ αὐτοῦ οὐκ ὀλίγον ἐκινδύνευσεν ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ οὐδέποτε ἐφρόντισε νὰ
 προετοιμασθῆ εἰς τὸν θάνατον. Ἐν ᾧ δὲ ποτὲ διετέλει ὢν κατὰ τοῦτο ἀμέ-
 ριμνος, παραστάς ὁ θάνατος, ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι τῆς ζωῆς αὐτοῦ τὸ τέλος
 ἐγγίζει, καὶ εἶναι χρεῖα νὰ ἐξελεθῇ τούτου τοῦ κόσμου. Ὁ δὲ γέροντα ταραχθεὶς
 ἐζήτησε ἔτι καιροῦ τινὸς παράτασιν ἵνα προετοιμάσῃ ἑαυτὸν καὶ τελειώσῃ
 ἀναγκαίως τινὰς ὑποθέσεις. Ἀλλ' ὁ θάνατος τότε εἶπεν. Καὶ τί; γέροντα
 ἁμαρτωλὲ, δὲν εὗρες μέχρι τοῦδε ἱκανὸν ἵνα διατάξῃς τὰ κατὰ σέ, ἐν ᾧ τοσοῦτα
 ἔτη ζῆς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ δὲν ἔπαυσα νὰ σέ ὑπειθυμίω πολλάκις; ποῖον;
 εὐε; ἠρώτησεν ὁ γέροντα. Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ μοῦ δώσης ποτὲ τὴν ἐλαχίστην
 περὶ τούτου εἰδησίαν. Καὶ πῶ; ἀπεκρίθη ὁ θάνατος. Δὲν σέ ὑπέμνησα πολ-
 λάκις, ὅτε ἀνήπαζον ἀπὸ τούτου τοῦ κόσμου, οὐχὶ μόνον τοὺς συνηλικιω-
 τας σου, ἐξ ὧν οὐδεὶς πλέον ὑπελείφθη, ἀλλὰ καὶ τοσοῦτα βρέφη πατάσων
 καὶ τοσοῦτους νέους; ἐπ' αὐτῆς τοῦ βίου αὐτῶν τῆς ἀμῆς, Δὲν σοῦ ἔλεγον
 τρέπον τινὰ διὰ τούτου, ἀνόητε γέροντα ὅτι πρέπει νὰ φροντίσῃς περὶ σεαυ-
 τοῦ καὶ νὰ προπαρασκευασθῆς, εἰς τὴν τελευταίαν σου ὥραν;
 Ἀλλὰ πλὴν τούτου, ὅτε ἐβλεπες ὅτι ἐλύοντο αἱ δυνάμεις σου, ἡ θρασίς σου
 ἐσκοτιζέτο, σέ ἔλειπεν ἡ μνήμη, αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σου ἐλευκαίνοντο, αἱ
 αἰσθήσεις σου, κατ' ὀλίγον ἐξησθένουν, ταῦτα πάντα δὲν ἦσαν σαφεῖς τινὲς
 πρὸδρομοὶ καὶ ἀγγελιοφόροι, μνημόνες σοι ρητῶς προσεγγίζουσαν τὴν ἔλευ-
 σίν μου, καὶ προτρέποντές σε εἰς προετοιμασίαν; Ἐκρουσαν τὴν θύραν σου,
 ἀλλὰ σὺ δὲν ἠθέλησας νὰ δώσης εἰς αὐτοὺς ἀκοῦσιν; ἀκολούθει μοι λοιπὸν
 χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ, διότι ἡ ὥρα σου ἐπῆλθεν. Ἐῖσελθε εἰς τὸ βασιλεῖόν
 μου. Τὰ πάντα συνετελέσθησαν. Παραχρῆμα ἀνήρασε τὸν γέροντα ὁ θάνα-
 τος ἀπὸ τούτου τοῦ Κόσμου καὶ μετέστησεν αὐτὸν εἰς τὴν αἰωνιότητα.

ΛΟΓΟΣ

**Περὶ τῆς Μεγάλης ὠφελείας τῆς γενομένης ἐκ τῆς
 Μνήμης τοῦ Θανάτου**
 «Πάντες ἀποθνήσκομεν»!! Μιμνήσκου ἀνὰ τὰ ἔσχατά σου
 (ὑστερινά σου ἐνθυμοῦ). Τὸν Θάνατον, τὴν Κρίσιν, Παράδει-
 σον, καὶ Κόλασιν. Καὶ οὐδέποτε ἁμαρτήσης. Σειροῦχ.»
 Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος Βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων, ὅταν εἰς πλάτος
 πολὺ περιέδραμε, σχεδὸν ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ ἐπεριτρογύριεν αὐτὴν
 μὲ νικητικὰ ἄρματα τόσον ὅσον ἐφθασεν εἰς πολλοὺς ἀπομεικρισμέ-

νους τόπους και ἀκατοικήτους και περιήλθεν, ὄχι τόσον μὲ δρόμους περιηγήσεως, ὅσον μὲ νίκας και τρώπαια, αὐτὸς λέγω ὁ Βασιλεὺς μαθὼν ὅτι εὐρίσκονται πλησίον ἐκεῖ σοφώτατοι τινὲς και ἄριστα κατὰ πάντα ἄνδρες εἰς τῶν ὁποίων τοὺς λόγους ἀπέβλεπον ὅλοι ὅσοι τοὺς ἤκουον καθὼς ἀπέβλεπον και τοὺς χρησμούς τοῦ ἀπόλλωνος, οἱ Ἕλληνες πηγαίνωντας ἐκεῖ ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐπισκευθῇ. Ἄφου και μὲ τὴν πράξιν τῆς δοκιμῆς καὶ μὲ τὰς ἀποκρίσεις ὅτι ἐπληροφορήθη ὅτι εἶναι ἄνδρες κεκρυμμένης και θαυτάτης σοφίας εἰδήμονες, λέγει πρὸς αὐτούς. Ζητήσατε ἀπὸ λόγου μίου κανένα χάρισμα και θέλετε τὸ λάβη εὐθέως. Πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπεκρίθησαν οἱ φιλόσοφοι. Θέλομεν νὰ μᾶς κάμῃς νὰ μὴ ἀποθάνωμεν. Ἐγέλασε πρὸς ταῦτα ὁ βασιλεὺς Μακεδῶν και κατεγέλασε τῶν φιλοσόφων, λέγων πρὸς αὐτούς· ἐγὼ ὡς πρότερον σὰς ἐνόμιζα διὰ σοφούς, τώρα ὁμῶς ἐγνώρισα τὴν ἐκπαιδευσίαν σας. Εἰς ἐμὲ τοῦτο ὅπου γυρεύετε νὰ σὰς χαρίσω εἶναι ἀδύνατον και πῶς λοιπὸν νὰ σὰς τὸ χαρίσω. Και διατὶ ζητεῖτε πράγματα ἀδύνατα. Λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι πρὸς αὐτόν· και λοιπὸν θνητὸς εἶσαι και σύ; ἐξάπαντος εἶμαι ἀποκρίνεται ὁ βασιλεὺς. Λέγουσι πάλιν αὐτοὶ πρὸς αὐτόν. Διατὶ γοῦν ὡσὰν ἕνας ἀθάνατος ὄλον τὸν Κόσμον ταρασσῆς και μὲ τόσην φιλοτιμίαν και δίψαν τῆς καρδίας σου πάσχεις νὰ τὸν ὑποτάξῃς. Τοῦτὸ τὸ κεντρὶ καρφόνοντες ἐκεῖνοι οἱ φιλόσοφοι μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Β. Ἀλεξάνδρου ἀνεχώρησαν. Σὺς ἀρέσει βεβαίως, μὲ μίαν σύντομον ἱστορίαν νὰ θεδαλιώσω τὰ ἀνωτέρω; Ἄκουσον μετὰ Μ. προσοχῆς. Μοναχὸς τις ἐκ γένους λαμπροῦ εὐρίσκειτο εἰς ἕνα Μονῆριον, εἰς τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον καιρὸν κυριευθεὶς ἀπὸ ἀλαζονείαν και ἔπαρσιν, κατήντησεν ἀπὸ ὀλίγον· νὰτ' ὀλίγον εἰς ὀκνηρίαν (ἢ μόνη καταστροφή τοῦ Μοναχοῦ ὡς και κοσμηκοῦ ἀνοῦ ἀκηδεῖα και Θαν. ἔμαρτία) και ἀνευλάβειαν τόσον ὅπου και τὰ τοιαῦτα λόγια πρὸς τὸν ἑαυτὸν του ἐξεφώνησεν (ὡ ἀνόητε Μοναχέ, δὲν εἶναι ἐντροπή σου, νὰ ἔχῃς τοιαύτην διακονίαν εἰς τοῦτο τὸ Μοναστήριον, ὅπου νὰ βόσκῃς χοίρους γρυλιζόντας; και νὰ σὲ ἀτιμᾶζουσαν και ἐσένα και τὸ γέννος σου, οἱ τοιοῦτοι οὐτιδανοὶ Μοναχοί; Ὑπαγε εἰς τὴν πρωτέραν ἐλευθερίαν σου και εὐγένειαν. Ταῦτα και ἄλλα περισσώτερη και διαλογισάμενος και εἰπὼν, ἔτοιμος ἦτο ν' ἀποτυνάξῃ ἐπάνωθεν του τὸ μαῦρον παλαιόρασον και νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ ἀσκητήριον· και ἠθελε τὸ κάμῃ ἐξάπαντος, ἐὰν δὲν ἐπρόφθανεν ἡ νύκτα νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, εἰς τῆς ὁποίας τὸν καιρὸν θεωρεῖ ὀφθαλμοφανῶς ἐμπροσθέν του πρεσβύτην τινὰ ὑπέρλαμπρον, ὅστις και τὸν ἐπρόσταξεν νὰ τὸν ἀκολουθῇ. Ἠκολούθει δὲ μὲ φόβον ὁ Μοναχὸς. Ὅπου δὲ ἠθέλασι περᾶσῃ ἠγοίγοντο μόναι των αἰ. θύραι. Ἦλθε λοιπὸν και εἰς τὸ νεκροταφεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκέτετο πλῆθος ἀναριθμητὸν

ἀπὸ νεκρῶν λείψανα· εἰς ἕνα δὲ ἀπὸ τὰ ὁποῖα πατῶν ἐπάνω ἐκεῖνος ὁ Μοναχὸς (τὸ ὁποῖον τότε ἐγκαιρα ἦτο τεθαμμένον) ἤκουσεν ἀπὸ αὐτὸ φωνήν, ὅπου τοῦ ἔλεγεν. ποῦ πηγαίνεις ταλαιπόρε; Και δείχνωντάς του ὁ φαινόμενος ἐκεῖνος πρεσβύτης και ἄλλα λείψανα, ὅπου ἐκεῖτοντο εἰς διαφόρους γωνίας τὸν ἐπρόσταξεν νὰ τὰ στοχάζετα· μετ ἐπιμελείας και ἀνεχώρησεν. Ἐκεῖνος δὲ ἀπὸ τὸν φόβον του ἄρχισε νὰ παρακαλῇ τὸν θεὸν λέγωντας· ῥῦσαι με Κύριε, ἀπὸ τὰ ἄψυχα και φοβερά ταῦτα φόβητρα διότι, ἀπὸ τὸν φόβον μου ἔμεινα ἀφωνος και ὡς νεκρὸς ἄλλοίμονον, δὲν δύναμαι πλέον νὰ τὰ θεωρῶ. Πάλιν ἤκουσεν φωνήν ὅπου τοῦ ἔλεγεν. Ἔλα λοιπὸν (ἂν θέλῃς τὴν σωτηρίαν σου) και μὴ ἀποξενώσης τὸν ἑαυτὸν σου τῆς Μοναδικῆς ταύτης ζωῆς, ἐπαρθεὶς ἀπὸ τὴν ὑπεριφάνειαν.

Τέλος πάντων, δι' ἀποδείξεως συντόμου (σὰς λέγω τοιοῦτον μετενόησον και μετεμελήθη) ὑποσχεθεὶς τοῦ λοιποῦ νὰ μείνῃ ἕως τέλους τῆς ζωῆς του εἰς τὸ Μοναστήριον, ἐστράφην και ἐπεδὸν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀκολουθίας του. Και μετὰ τὴν φοβεράν ἐκείνην ὄπτασίαν τοῦ θανάτου και μὲ τὸ ἔμβασμα εἰς τοὺς τάφους, ἀπεινάξεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν πρωτέραν ἀλαζονίαν και ἔπαρσιν και ἐγύρισεν εὐκόλως εἰς τὴν εὐταξίαν και ταπεινώσιν και εἰς αὐτὸ τὸ μονοπάτι τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμελέτα πρότερον νὰ παραστρατήσῃ. Ἐγὼ λοιπὸν δὲν σοῦ λέγω ἐκεῖνον ὅπου εἶπεν ὁ Σολωμὼν· Ἔθι πρὸς τὸν μύρμικαν, ὦ πονηρέ, ἀλλ' ὕπαγε ῥάθυμε εἰς τοὺς τάφους και παρευθὲς μετὰ τοῦ Δοσιῶ θέλεις δράμῃ ὀδὸν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου· Ἄπελθε εἰς τὸ Κοιμητήριον ὡ φιλάργυρε και θέλεις εἰπῆ παρευθὲς μετὰ τοῦ Ζαχαρίου. Ἰδοὺ τὰ ἤμισυ τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε δίδομεν τοῖς πτωχοῖς. Σὺρε εἰς τὰ μνήματα τῶν λειψάνων ὡ ὑπερήφανε και θέλεις κρᾶξαι μὲ τὸν σοφὸν Σιράχ. Ἐτί ὑπερηφανεύεται γῆ και σπονδός. Τέλος πάντων ὕπαγε φιλόσαρκε και φιλόκοσμε εἰς τὴν σορὸν τῶν νεκρῶν λειψάνων και κυλίσου ὀλίγον ἀνάμεσα ἐκεῖ εἰς τὰ θρωμερὰ λέγω και ἀναίσθητα κόκαλα και θέλεις διδάξαι τὴν ὑψηλόφρονα και φιλόκοσμον καρδίαν σου, ἐκεῖνο τὸ σοφώτατον γνωμικὸν τοῦ Σολομῶντος, Ἐματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης.

«Μοναχὸς ὁ ἄνθρωπος, θάνατον ἐνθυμεῖται και διὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Θεὸν ἐπικαλεῖται.
Ἰησοῦν Χριστὸν μας εὐσπλαχνοὶ φωλεᾶν νὰ μᾶς σώσῃς
Τῆς Βασιλείας Οὐρανῶν, πάντας μᾶς ἀξιώσῃς.
Διὰ πανάγων πρεσβειῶν Μητρὸς του Παναγίας
Ὁρθοδόξων προστάτιδος, ψυχῆς μας σωτηρίας».

«Ἐὰν θέλῃς σωτηρίαν σου, νὰ σώσῃς τὴν ψυχὴν σου· Φόβον Θεοῦ ἀπόκτησον διέληθης τὴν ζωὴν σου. Ἀείψοτε εἰς χεῖρας σου, διάβαζε τὸ βιβλίον, ὡς μαθη-

της κρατεί αυτό νυχθημερόν σχολεῖον. Καὶ ἐν τῇ ἀναγνώσει σου εὐρης τὴν θεραπείαν. Ἐκ τῶν παθῶν σ' ἀπαλλαχθῆς, εὐρης τὴν σωτηρίαν, θὰ μάθης ὅσα ἀγνοεῖ, καὶ ὁσῶς τὴν ψυχὴν σου. Καὶ εἰρηνικῶς μὲ ἀρετὰς περάσης τὴν ζωὴν σου

«Ὁδὸν μόνον μὲ ὑγιαίναν μὲν, χαρὰν δὲ κ' εὐφροσύνην ἀπόκτησ' ὄλων ἀρετῶν ὡς κ' ἑλεημοσύνην. Καὶ τότε θέλει σοῦ χαρῆ καρδία λυπημένη' ψυχὴ σου ἀπείρων τε παθῶν πληγῶν θανατομένη. Τότε δὲ νὰ δοξολογῆς Χριστὸν τὸν λυτρωτὴν σου. Ἐκ τῶν τριῶν σου δὲ ἐχθρῶν τὸν ἐλευθερωτὴν σου. Νὰ προσκυνῆς μὲ δάκρυα Εἰκῶν αὐτοῦ ἁγίαν.

Καὶ τῆς ἀειπαρθένου τε Μητρὸς μας Παναγίας ὅτι δὲν σὲ παρέδωκαν θανάτου αἰφνιδίου ὅπως Ἄδη κολάζεται, πύρρος τοῦ αἰωνίου, Δός δόξαν ἀγαθῷ Θεῷ, ἵνα μετανοήσης. Ἐχάρισέ σοι τὴν Ζωὴν νὰ κλαύσης καὶ θρηνησῆς».

«Ἐρευνάτε τὰς γραφὰς ἐν αὐταῖς εὐρήσετε ζωὴν αἰώνιον».

«Ὅστις ἀναγινώσκει Ἱ. Θρησκ. βιβλία θὰ σωθῆ'»

δοτι; δὲ ἀμελεῖ καὶ καταφρονεῖ, ἄθλιος τότε θὰ κολασθῆ.

Λ Ο Γ Ο Σ

Καὶ πᾶν ὠφελ(το)ς, ὡς καὶ λῖαν κατανυκ(το)ς. Εἰς τὴν Περιτομὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ὅτι ὁ Χριστὸς περιτμηθεὶς κατεσκεύασεν.

Α' Ἐνα ἱατρικὸν ἱαματικὸν τῆς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώπων.

Β' Ἐνα ἱατρικὸν ἀναψυκτικὸν τῶν πόνων των.

Γ' Ἐνα ἱατρικὸν διαφυλακτικὸν τῆς ὑγείας των.

Συλλογίστου δι' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ ἱατρεύσῃ τὰς ψυχὰς ἡμῶν, καὶ παρευθὺς εἰς τὴν περιτομὴν του, ὡς ἄν ἓνας καλὸς ἱατρός, ἐτοιμάζει ἓνα ἱατρικὸν ἱαματικὸν τῆς ἀσθενείας μας ἓνα ἱατρικὸν ἀναψυκτικὸν τῶν πόνων μας καὶ ἓνα ἱατρικὸν διαφυλακτικὸν τῆς ὑγείας μας. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ προπατορικὴ ἁμαρτία τοῦ Ἀδὰμ ἐπροξένησεν δύο μεγάλας ἀσθενείας εἰς ὅλον τὸν γένος τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς μὲν τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν ἐπροξένησεν τὴν ὑπερηφάνειαν τὴν ἀγνοίαν καὶ ὄλους τοὺς ἐμπαθεῖς λογισμοὺς, οἱ ὅποιοι εἶναι συνεζευγμένοι ὁμοῦ μὲ τὸ γεννώμενον σῶμα, καὶ σκεπάζουν ὡς ἓνα σύνθερον καὶ παραπέτασμα τὰς ταλαιπόρους ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, εἰς δὲ τὸ σῶμα ἐπροξένησε μίαν κλίσιν εἰς τὰς ἡδονὰς· ἔθεν εἶπεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος εἰς τὰ Γενέθλια· «ὡς Χριστοῦ μαθητῆς περιτμήθητι, περιελθὺ τὸ ἀπὸ γενέσεως κάλυμμα· ὅπερ ὁ σχολιαστῆς Νικήτας ἐρμηνεύων, ἀπὸ γενέσεως κάλυμμα φύσι τὴν προγονικὴν ἁμαρτίαν τὴν εἰς ὅλον ρυείσαν τὸ γένος· αὕτη γὰρ ἡ ἁμαρτία εὐθὺς ἐκ γενέσεως οἶόν τε νέφος ἐπροσθεῖ τῇ ψυχῇ τινὸς δὲ ἀπὸ γενέσεως κάλυμμα τοὺς ἐμπαθεῖς λέγουσα λογισμοὺς καὶ τὴν ἐκ τούτων ἀχλύν, καὶ τὴν ἀγνοίαν τὴν συνεζευγμένην τῇ σαρκί. Περιτομὴ δὲ πνευματικὴν ἐστὶν ἡ τῆς σωματικῆς ἡδονῆς καὶ

τῶν περιττῶν καὶ οὐκ ἀναγκαίων ὑπόθεσις· ἐπειδὴ λέγω ἡ πρόπατορικὴ ἁμαρτία καὶ τὴν ψυχὴν ἔκαμεν ἀσθενὴν διὰ τῶν ἐμπαθῶν λογισμῶν καὶ μάλιστα τῆς ὑπερηφάνειας· καὶ τὸ σῶμα ὁμοίως ἔκαμεν ἀσθενές, διὰ τὰς πρὸς τὰς ἡδονὰς καὶ τὰ πάθη κλίσεως, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς περιτμηθεὶς κατασκευάζει ἓνα ἱατρικὸν ἱαματικὸν καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος· καὶ τὴν μὲν ἀσθενείαν τοῦ σώματος ἱατρεῖει μὲ τὸ νὰ περιτέμῃ τὴν ἀκροβυστίαν τῆς ἀγίας σαρκὸς του, ἡ ὅποια εἶχε τύπον τῆς σωματικῆς ἡδονῆς· «πᾶσα γὰρ ἡδονή, λέγει ὁ ἀνωτέρω σοφὸς Νικήτας, μὴ ἐκ Θεοῦ καὶ ἐν Θεῷ γινομένη, περιττωμα ἡδονῆς ἐστίν, ἡς τύπος ἡ ἀκροβυστία ἣτις οὐδὲν ἕτερον ἐστίν, εἰ μὴ δέρμα, ἡδονικοῦ ὅλου περιττωμα»· καὶ πάλιν μὲ τὸ νὰ περιετμήθῃ ὁ Κύριος μὲ ἓνα τρόπον καὶ σχῆμα ἄκρας ταπεινώσεως, ἱατρεῖει καὶ τὴν ἀσθενείαν τῆς ψυχῆς ἣτις κυρίως εἶναι ἡ ὑπερηφάνεια· «ἀρχὴ γὰρ ἁμαρτίας ὑπερηφάνεια» (Ψειραχ. ια' 13) καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν τὴν ρίζαν ὄλων τῶν ἁμαρτιῶν, κόπτει καὶ ὄλους τοὺς ἄλλους ἐμπαθεῖς λογισμοὺς καὶ κλάδους τῆς ἁμαρτίας μὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τομῆν. Καὶ ἀγκαλὰ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ εἰς τὴν γέννησίν του καὶ εἰς τὴν ζωὴν του καὶ εἰς τὸν θάνατόν του ἐταπεινώθη πάντοτε δι' ἡμᾶς, δὲν ἐταπεινώθη ὅμως μὲ τὴν ὑπερβολὴν, καθὼς ἐταπεινώθη εἰς τὴν περιτομὴν του, ἡ ὅποια ἐστάθη δι' αὐτόν μία ταπεινώσις ὄχι μόνον ἄκρα, ἀλλὰ καὶ τελείως ἀσύγκριτος καὶ ὡς ἄν νὰ εἴπῃ τινὰς ταπεινώσεις ταπεινώσεων, διατὶ ἐδῶ φαίνεται ὁ Ἰησοῦς εἰς εἶδος ἐσχάτου ἁμαρτωλοῦ, ἦγουν εἰς τὸ πλέον ἀσχημότερον καὶ ταπεινότερον ὅπου εἴμπορεῖ ποτὲ νὰ εὐρεθῆ καὶ ὡς ἄν ἁμαρτωλὸς λαμβάνει ἓνα φάρμακον ποῦ ἔπρεπε εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐμπαθεῖς καὶ ἁμαρτωλοὺς ὅπου ἐκ σπέρματος καὶ ἡδονῆς γενόμεθα καὶ διὰ σπέρματος καὶ ἡδονῆς γεννώμεν· καὶ ὄχι εἰς αὐτόν ὅπου ἦτον ὄχι μόνον ἀνώτερος ἀπὸ κάθε προσβολῆν ἐμπαθοῦς καὶ ἡδονικοῦ λογισμοῦ καὶ κλίσεως ἁμαρτητικῆς· ἀλλὰ οὔτε ἐκ σπέρματος ἐγέννηθη, οὔτε σπέρμα εἶχεν ὀλότελα.

Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι δέχεται ὄχι ἓνα τοιοῦτον φάρμακον ὅπου νὰ τον ταπεινώσῃ μόνον περαστικῶς, ἀλλὰ τοιοῦτον ὅπου νὰ ἐντυπώσῃ εἰς τὸ ἀγιώτατόν του σῶμα μίαν πληγὴν καὶ τομῆν διαμένουσαν καὶ σχεδὸν ἓνα παντοτεινὸν ὄνειδος καὶ ὕβριν τῆς ἀθωότητος καὶ ἀναμαρτησίας του· ὄνειδος λέγω ὅπου εἶναι ὀλοτελῶς ἀσύγκριτον· ἐπειδὴ δὲν φαίνεται καμμία μαρτυρία τοῦ οὐρανοῦ ὅπου νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ ὑψώσῃ αὐτὴν τὴν τὸσσην ταπεινώσιν του, ταπεινώσιν θαυμασίαν· καθὼς ἄλλαις φοραῖς ἦτον συγχεθῆ νὰ γίνεταί ὅταν οἱ ἄγγελοι καὶ νέος ἀστὴρ ὕψωσαν τὴν ταπεινώσιν τῆς γεννέσεώς του δ' ἄν ὁ πατὴρ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὕψωσαν τὴν ταπεινώσιν τοῦ βαπτίσματός του εἰς τὸν Ἰορδάνην· ὅταν ὁ ἐσκοτισμένος ἡ-

λιος καὶ ἡ τρέμουσα γῆ, τὰ ἀνεωγμένα μνημεῖα, καὶ ὄλα τὰ στοιχεῖα μὲ ὄλα τὰ κτίσματα ὅπου τόσον ἠσθάνθη τὰ πάθη του, ὕψωσαν τὴν ταπεινώσιν τοῦ θανάτου του· ἀλλ' ἐδῶ εἰς τὴν περιτομὴν του δὲν φαίνεται κανένα τοιοῦτον θαῦμα, ἀλλὰ μόνον μία καθαρὰ καὶ μία γυμνὴ ταπεινώσις χωρὶς κανένα ὕψος καὶ μεγαλείον, ἐπειδὴ καὶ ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴν τομὴν (διὰ τὴν νὰ εἶπω ἔτσι) τῆς ἰδίας του τιμῆς νὰ κάμῃ ἕνα ἱατρικὸν δραστικώτερον διὰ τὴν ἰατροῦση τὴν ἰδικήν σου ὑπερηφάνειαν. Ἄχ! ἀλλὰ τί θέλει γένη διὰ σέ ὑπερήφανε καὶ φιλίδονε. ἀνίσως οὔτε αὐτὴ ἢ τόση ὑπερβολικὴ ταπεινώσις τοῦ Ἰησοῦ, οὔτε αὐτὴ ἢ περιτομὴ του σταθοῦν ἀρκεταὶ διὰ τὴν νὰ σέ ὑγιάνουν ἀπὸ τὴν ὑψηλοφροσύνην καὶ ἀπὸ τὰς περιττὰς ἡδονάς; (α) ὦ πόσον πρέπει νὰ αἰσχυνθῆς, διὰτὶ δὲν αἰσχύνεσαι κηθὼς πρέπει! ἢ μάλλον εἰπεῖν διὰτὶ ἔγινες ὡς ἀνάισχυντος πόρνη καὶ τελείως δὲν ἐντρέπεται! «ὄψις πόρνης ἐγένετό σου, ἀπηραισχύνησας πρὸς πάντας» (Ἰερ. γ' 3) ὦ πόσον πρέπει νὰ φοβῆσαι! ἀνίσως ὁ μὲν Χριστὸς κάμῃ διὰ τὴν ἀγάπην σου ἕνα ὀλοκάραωμα ὄλην τὴν τιμὴν του, ἐσὺ δὲ διὰ τὴν ἀγάπην του οὔτε θέλῃς νὰ μάθῃς τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς χριστιανικῆς ταπεινώσεως ἧτις θέλει σέ δεῖξῃ μεγάλον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, «ὅστις οὖν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος ἔσται ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν.» (Ματθαῖος ιη 4) Καὶ διὰ σοῦ φαίνεται ἀδελφὲ ἕνα τερατώδες πρᾶγμα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὅπου εἶναι ἡ αὐτοαθώοτης· νὰ θέλῃ νὰ φαίνεται ἁμαρτωλός, χωρὶς καμμίαν πρόφασιν καὶ ἐσὺ ὅπου εἶσαι καταφορτωμένος ἀπὸ τόσας ἁμαρτίας νὰ εὐρίσκης ἕκατὸν προφάσεις διὰ τὴν νὰ φαίνεσαι ἀπταιστος; ἢ διὰ τὴν νὰ φαίνεσαι ὀλιγώτερον παλαίτης ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐξομολόγησίν σου; δὲν φαίνεται παράδοξον, ὁ μὲν Ἰησοῦς ὅπου ἦτο ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε πάθος καὶ ἡδονὴν σαρκικὴν, νὰ περιτέμῃ τὴν ἀκροβυστίαν τῆς ἀναμαρτήτου σαρκός του, καὶ σὺ ὁ συμπαθέστατος καὶ κλινωὺν εἰς τὴν ἁμαρτίαν νὰ μὴ θέλῃς νὰ κόψῃς καὶ τὰς περιττὰς καὶ οὐκ ἀναγκαίας ἡδονάς σου, ὡσὰν ἕνα μέλος περιττὸν διὰ τὴν νὰ ἐξαλαφρωθῆς ὀλίγον ἀπὸ τὰ πάθη; Δὲν σοῦ φαίνεται πρᾶγμα ἀλλόκοτον νὰ βλέπῃς τὴν αὐτοτιμὴν νὰ γίνεται ἀτιμία καὶ σὺ ὁ πηλὸς; ἢ αὐτοατιμία νὰ μὴ θέλῃς νὰ ὑπομείνῃς οὐδὲ ἕνα λόγον ὕβριστικὸν ὅπου νὰ σοῦ εἴπῃ ὁ ἀδελφός σου; δὲν σοῦ φαίνεται πρᾶγμα παράξενον νὰ βλέπῃς τὸν Δεσπότην καὶ δοτῆρα τοῦ νόμου νὰ ὑποτάσσεται ὡς δοῦλος εἰς τὸν νόμον διὰ τὴν νὰ διδάξῃ ἐσένα νὰ ὑποτάσσεσαι εἰς αὐτόν· ἔπειτα σὺ ὁ ὄντως δοῦλος νὰ βαστάζῃς τὸν τράχηλόν σου ὑψηλὸν καὶ σκληρόν, ὡσὰν ἀδάμαστος ταῦρος καὶ ἵππος ἄγριος καὶ νὰ μὴ θελήσῃς νὰ τὸν λυγίσῃς εἰς τὸν ζυγὸν καὶ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Θεικοῦ νόμου διὰ τὴν ἰδικήν σου σωτηρίαν; ὄντως ἀδελφὲ ἐπληρώθησαν εἰς ἐσὲ αἱ προφητεῖαι ἐκεῖναι ὅπου εἶπον οἱ

προφῆται: διὰ τοὺς σκληροτραχήλους καὶ ἀπενεῖς Ἰουδαίους «ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγὸν σου, διέσπασας τοὺς δεσμούς σου». καὶ εἶπας ἐὼ δουλεύσω σου» (Ἰερ. 6' 20). Καὶ πάλιν· «διότι ὡς δάμαλις παροιστρῶσα παρέστρωσεν Ἰσραὴλ»

(Ἦς δ' 16) μάλιστα δὲ ἐπληρώθη εἰς ἐσὲ ἐκεῖνον ὅπου εἶπεν ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος εἰς τοὺς Ἰουδαίους· «σκληροτραχήλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ». (Πράξ. 5' 51) διὰτὶ καὶ σὺ εἶσαι τῇ ἀληθείᾳ ἀπερίτμητος τῇ καρδίᾳ. Ἐὰν ὅμως εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θελήσῃς νὰ ὑποταχθῆς εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου καὶ νὰ περιτμηθῆς εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου καὶ νὰ περιτμηθῆς πνευματικῶς ἀποκόπτοντας τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς καὶ δὲν στέρξῃς νὰ βασιλεύσῃ ὁ Χριστὸς εἰς ἐσένα διὰ τῆς ὑποταγῆς ταύτης καὶ περιτομῆς, ἄκουσον εἰς τὸ τέλος, τί ἔχεις νὰ πάθῃς ἀπὸ ἐτούτο τὸ νήπιον ὅπου τώρα καταφρονεῖς· «πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θέλοντάς σε βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου.» (Λουκ. ιθ' 27). Καὶ λοιπὸν ἀδελφὲ ἀποφάσισαι ἀπὸ τώρα καὶ ὕστερα νὰ μὴ θέλῃς διὰ τὴν νὰ τιμᾶσαι ἔμπροσς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. οὔτε νὰ ἐπιθυμῆς νὰ ζῆς πλέον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν σου καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Δαβὶδ· «ὁ Θεὸς διεσκόρπισεν ὄστᾳ ἀνθρωπαρέσκων.» (Ψαλμ. νβ' 7) ρίψαι μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν φαντασίαν σου εἰς τὴν γῆν αὐτὸ τὸ κατηραμένον εἶδωλον τῶν κοσμικῶν τιμῶν καὶ τῶν ἄλλων σαρκικῶν ἡδονῶν ὅπου προσκυνεῖς, καὶ σύντριψαί το πλέον καὶ καταπάτησαι το.

Τί κοινωνίαν ἔχεις σὺ ὁ ἀληθινὸς μὲ τοιοῦτον ψεύτικον εἶδωλον; ὡς λέγει ὁ Ὡσηέ. «Τί αὐτῷ ἔτι, καὶ εἰδώλοισ;» (δ' 9) ἐσὺ δὲν εἶσαι τίποτε ἄλλο περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπου εἶσαι ἔμπροσς εἰς τὸν Κύριον, ἦγουν ἄτιμος καὶ ἀκαθάρτος· λοιπὸν θέλεις νὰ χάσῃς τὴν ἀλήθειαν διὰ ἕνα ἴσκιον; Ἐὐχαρίστησαι τὸν λυτρωτὴν σου ὅπου μὲ τὴν περιτομὴν ἐνός περιττοῦ μέλους καὶ μὲ τὴν ταπεινώσιν του, σέ διδάσκει δύο μαθήματα τόσον ἀναγκαῖα διὰ τὴν σωτηρίαν σου· ἦτοι τὴν ταπεινώσιν καὶ τὴν ἀπόβολήν τῶν περιττῶν ἡδονῶν ἧτις λέγεται περιτομὴ καρδίας πνευματικῆ κατὰ τὸν Ἀπόστολον «ἐὼ γὰρ ἢ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ ἐν περιτομῇ...» ἀλλὰ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι· ἐὼ γράμματι (Ρωμ. β' 28).

Καὶ παρακάλεσέ τον δι' ἐκείνην τὴν ὑπερβολικὴν ἀγάπην διὰ τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ λάβῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του τὰ σημεῖα τῆς ἁμαρτίας, νὰ σοῦ δώσῃ χάριν νὰ αἰσχύνεσαι πάντοτε διὰ τὰ σφάλματά σου καὶ ὄχι διὰ τὴν μετάνοιάν σου, ὡς εἶναι γεγραμμένον· «μὴ ἐντραπῆς εἰς πτώσιν σου...» μὴ αἰσχυνθῆς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίας σου» (Σειράχ. δ. 22. 26) καὶ νὰ ἔχῃς πάντοτε ὡς ἐντιμότερον ἄνθρωπον τοῦ Κόσμου ἐκεῖνον ὅπου μὲ περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην φυλάττει πάντοτε· καθὼς λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής· «τέλος λόγου· τὸ πᾶν ἄκουε, τὸν Θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φύλαττε· ὅτι τοῦτο πᾶς ἄνθρωπος.» (ιβ' 13).

B'

Συλλογίσου, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός με τὴν περιτομήν του σοῦ δίδει ἓνα ἱατρικὸν ἀναφυκτικὸν, τὸ πανάγιόν του αἷμα ὃ τί μέγαλον κακὸν εἶναι ἡ ἁμαρτία! αὐτὴ εἰς τὴν ἀρχὴν παρακινεῖ τὸν ταλαίπορον ἄνθρωπον νὰ τὴν πράξῃ διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ θέλημά του, καὶ διὰ νὰ ἀναπαύσῃ τὴν κακὴν του γνώμην καὶ ὀρεξίν· ἀφ' οὗ δὲ με τοιοῦτον τρόπον ἀπαίτησιν τὸν δυστυχὴν ἁμαρτωλὸν, καὶ τὴν κάμη, τότε ἐμβόζει εἰς μέγαλους κόπους καὶ θάσανα· διατε μετὰ τὴν ἁμαρτίαν ἀκολουθεῖ ἡ μετάνοια· ἥτις δὲν κατορθώνεται με ἀνεσιν καὶ ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ χρειάζεται νηστείας, ἀγρυπνίας, γονυκλισίας, ἰδρώτας, σκληραγωγίας, καὶ κακοπαθείας, εἰς τρόπον ὅπου νὰ ξηραθῇ καὶ νὰ λεπτυθῇ τὸ σῶμα, καὶ νὰ γένη ὡσάν τὰ νήματα τῆς ἀράχνης· «ὅπερ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ». (ψαλμ. λη. 15) καθὼς τοῦτο ἀποδεικνύει σαφέστατα ὁ Προφήτης Δαβὶδ ὁ ὁπαῖος ἑλὼντας τάχα νὰ ἀναπαύσῃ τὸ σαρκικὸν του θέλημα, ἤμαρτε με τὴν Βηρσαβέε· ἀλλ' ὕστερον μετανοῶντας διὰ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, τί πειρασμοὺς δὲν ἐτράβηξε; τί θάσανα καὶ κόπους δὲν ἐδοκίμασε; καθὼς τὸ φωνάζει μόνος του λέγωντας· «ἶδε τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν κόπον μου, καὶ ἄφες τὰς ἁμαρτίας μου». (ψαλμ. κδ. 19). Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ ἁμαρτωλὸς δοκιμάζει τόσους κόπους καὶ ἀγῶνας εἰς τὴν μετάνοιαν καὶ τοσοῦτον ταλαιπωρεῖται καὶ ξηραίνεται, ἓνα μὲν ἀπὸ τὰς σωματικὰς σκληραγωγίας, τὸ περισσότερον δὲ ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς με τοὺς ὁποίους τὸν πολεμεῖ ὁ διάβολος, ζητώντας νὰ τὸν φέρῃ εἰς ἀπελπησίαν· διὰ ταύτην τῆ αἰτίαν ὁ Ἰησοῦς Χριστός με τὸ Πανάγιον αἷμα ὅπου χύνει εἰς τὴν περιτομήν του, κατασκευαύζει ὡσάν ἓνα πολίτημον, ἀναφυκτικὸν καὶ δροσιτικὸν ἱατρικὸν ὑπὲρ πάντα τὰ σιρόπια, ὑπὲρ πάντα τὰ νικηότα, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ εὐωδέστατα, τὰ ἀναφυκτικὰ καὶ τὰ δροσιτικὰ ἱατρικὰ, δίδοντας αὐτὸν μίαν καλὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας του. Καὶ ὡσάν νὰ τοῦ λέγῃ, τέκνον μου μὴ ἀπελπίζεσαι· ἐγὼ διὰ τὴν ἀγάπην σου, τὴν ἰδικὴν σου ἀγάπην λαμβάνω μετὰ χαρᾶς τούτην τὴν ἀλγεινὴν καὶ θλιβερὰν περιτομήν, ἡ ὁποία πολλάκις γίνεται καὶ θάνατηφόρος εἰς μερικὰ δρόφῃ· διὰ τὴν ἀγάπην σου, ὑποτάσσομαι εἰς ἓνα νόμον, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἤμουν χρεώτης· νὰ ὑποτάχῃ· καὶ ἡ ἰδική σου ἀγάπη με θιάζει καὶ με κάμνει ἀνυπόμονον νὰ μὴ προσμένω καιρὸν, ἀλλὰ τώρα νὰ σοῦ δῶ τὸν θησαυρον τῶν ἰδίων μου φλεβῶν, ἤγουν τὸ αἷμα μου, καὶ ἀ· τώρα δὲν τὸ χύνω ὄλον, ἡ αἰτία εἶναι, διατὶ τὸ φυλάττω νὰ τὸ χύσω με περισσότερον πόνον, ὄλου μου τοῦ σώματος ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν, ὄλον, ἔως εἰς τὴν ὕστερην σταλαγματιάν, διὰ τὴν ἰδικὴν σου σωτηρίαν.

Τώρα ἐσὺ ἀδελφέ, ὅπου ἤμαρτες εἰς τὸν Θεόν, κάμνεις τὴν πρέπου-

σαν μετάνοιαν καὶ ἱκανοποιήσιν διὰ τὰς ἁμαρτίας σου· ὑπομένεις κόπους καὶ σκληραγωγίας τοῦ σώματος; ξηραίνεται καὶ καίεται ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα; διὰ νὰ εὕρῃς ἀναψυχὴν ἀπὸ τὸ πανάγιον αἷμα ὅπου ὁ Ἰησοῦς σήμερον ἔχυσε διὰ τὴν ἀγάπην σου; Διατὶ ἔτσι τὸ ἐπσχασε καὶ ὁ Ἰωβ δι' ὃ ἔλεγε· «ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ, ἐπὶ δὲ φλεβάροις μου σκά.» (ισ'. 16) δοκιμάζεις ἔσωθῆν τὴν ἁμαρτίαν ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς καὶ τοὺς δαίμονας; ὥστε ὅπου νὰ μὴν ἔχῃς ἄλλοῦ νὰ καταφύγῃς παρὰ εἰς μοναχὴν τὴν δροσερὰν τιαν τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ πάρῃς ἐκεῖθεν ἀναψυχὴν καὶ παρηγορίαν; λέγουντα· ναὶ σὺ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἱερεμίου· «πνεῦμα προσώπου ἡμῶν Χριστὸς Κύριος· συνελήφθη ἔν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν, οὐ εἶταμεν ἔν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα;» (Θρηγ. β. 90). Ἀλλοίμονον! ἐγὼ λογιάζω, πῶς ἐσὺ εὐχαριστεῖσαι μόνον νὰ ἀραδιάσῃς καὶ νὰ εἰπῇς τὰς ἁμαρτίας σου μίαν φοράν εἰς τὸν Πνευματικὸν καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν δὲν στοχάζεσαι πλέον πῶς ἦσαν ἔδικαι σου αἱ ἁμαρτίαι ὅπου ἔκαμες ἀλλὰ ἄλλου τινός· δὲν συλλογιζοσαι πλέον τὸ χρέος ὅπου ἔχεις νὰ τὰς θρηγῇς καὶ νὰ τὰς κλαίῃς εἰς ὄλην σου τὴν ζωὴν· καὶ ὅχι μόνον δὲν σπουδάζεις εἰς τὸ νὰ ἐφευρίσκῃς ἐσὺ ἀπὸ λόγου σου νέους κανόνες καὶ κόπους διὰ νὰ ἐξιλεώσῃς τὸν Θεὸν περισσότερον, ἀλλὰ διὰ κάθε παραμικρὰν ἀφορμὴν δὲν στέργεις νὰ φυλάττῃς εὐτε ἐκεῖνον τὸν κοινὸν κανόνα ὅπου σὲ διορίζῃ ὁ πνευματικὸς, εἴτε νηστείας εἴτε γονυκλισίας· εἴτε ἄλλων κοπιαστικῶν πράξεων· ἀλλὰ στέκεις καὶ ζυγιάζεις καὶ μεταζυγιάζεις αὐτὸν τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ, φοβούμενος· εἰς νὰ μὴν τύχῃ καὶ κάμῃς ὀλίγον τί περισσότερον, καὶ διὰ νὰ μὴ φανῇς πολλὰ ἐλεύθερος με τὸν Κύριον τὸν λυτρωτὴν σου. Ἄχ ἀδελφέ! καὶ με αὐτὸ ὅπου κάμνεις, μιμεῖσαι ἄραγε τὸν Χριστόν; με αὐτὸ ἀνταποκρίνεσαι εἰς τὴν τὴν ἀγάπην του; με αὐτὸ ἀκολουθεῖς εἰς τὰ παραδείγματά του; μὴ γένοιτο! ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ἰδική σου ἀγάπη ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, διότι ἐκεῖνος ἔδωκεν αἷμα διὰ λόγου σου, καὶ ἐσὺ ὅπου ἐπρεπεῖν νὰ δώσῃς αἷμα ἀμοιβαίως δι' αὐτὸν καθὼς προστάζει ἡ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ νόμου· «οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς σου· ἐπ' αὐτῷ· ψυχὴν ἀντι ψυχῆς· ὀφθαλμὸς ἀντι ὀφθαλμοῦ· ὀδόντα ἀντι ὀδόντος· χεῖρα ἀντι χεῖρός· πόδα ἀντι ποδός.» (Δευτερονομ. ιθ. 21.) ἐσὺ καὶ λέγω ὅπου ἐπρεπεῖ νὰ χύσῃς αἷμα εἰς ἄξιαν ἀνταπόδοσιν δὲν στέργεις· εὐτε νὰ κάμῃς ὀλίγον κόπον καὶ κανόνα, ὅχι διὰ τὸν Χριστόν, ἀλλὰ διὰ τὰς ἔδικας σου ἁμαρτίας· Πλὴν στοχάσου καλῶς, ὅτι ἡ μετάνοια εἶναι ἀναγκία εἰς ἐκεῖνον ὅπου ἁμαρτήσῃ μίαν φοράν· καὶ ἡ ἁμαρτία ἔχει νὰ παιδεύθῃ· ἡ ἐδῶ ἀπὸ τὸν θάλαπτοντα ὅπου εἶσαι σὺ ἡ ἐκεῖ ἀπὸ τὸν βεβλαμένον ὅπου εἶναι Θεός, ἡ ἐδῶ προσωρινά, ἡ ἐκεῖ αἰώνια· πᾶσα

παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν.» (Ἐβρ. β. 2).
Καὶ πρὸς τοῦτοις στοχάσου ὅτι ἐὰν ἐσὺ φυλάξῃς τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ σου δείχνεις ὅτι ἀηλθῶς μετανοεῖς καὶ εἶσαι γνήσιον τέκνον τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας, ἣ ὁποία ἐδιώρισεν τὸν κανόνα καὶ τὴν παιδιὰν αὐτήν, ἐὰν δὲ ἐξ ἐναντίας ἀθετήσῃς τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ σου, εἶναι σημάδι πῶς ἢ μετάνοιά σου δὲν εἶναι ἀληθινή ἀλλὰ ψεύτικη· σημάδι, πῶς δὲν εἶσαι τέκνον γνήσιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας· «εἶδὲ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὁμῖν φέρεται ὁ Θεός. . . εἶδὲ χωρὶς ἐστε παιδεῖαι ἢ μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστέ καὶ οὐχὶ υἱοί.» (Ἐβρ. ιβ. 7). Ὅθεν λάβε θάρρος ἀδελφέ, καὶ προσπεσῶν εἰς τὸν λυτρωτὴν σου, κλαῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καθὼς σὲ προσκαλεῖ ὁ προφήτης λέγων. «Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς». (ψαλμὸς ιδ'. β). ὁ ὁποῖος εὐθὺς ὅπου ἐγεννήθη ἄρχισε νὰ θεραπεύῃ τὴν θείαν δικαιοσύνην, καὶ νὰ πληρῶνῃ τὰ σφάλματά σου μὲ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ αἵματός· ὅπου ἔχυσεν εἰς τὴν περιτομὴν του καὶ ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀποφάσισι νὰ ἀποστραφῆς τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ νὰ σκληραγωγῆσῃς τὸ σῶμα σου ὅπου ἦτον ἡ αἰτία τῶν ἁμαρτιῶν σου, ὑστερῶντας το ἀπὸ ἐκείναις ταῖς ἀναπαύσεις καὶ ταῖς ἡδοναῖς ὅπου ἕως τῶρα τὸ ἄφινες νὰ ἀπολαμβάνῃ· καθὼς τοιοῦτοτρόπως ἐσκληρωγῶν τὸν ἑαυτὸν τοὺς ὅλοι οἱ Ἅγιοι ὅπου ἐπεριπάτησαν τὴν στράταν τοῦ Σωτήρος, καὶ καθὼς ζητεῖ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Χριστιανισμοῦ· καὶ τέλος πάντων παρακάλεσαι τὸν Κύριον, διὰ ἐκεῖνο τὸ αἷμα ὅπου ἔχυσεν περιτεμνόμενος διὰ σέ, νὰ θελήσῃ νὰ σκληρύνῃ τὴν καρδίαν σου ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ σου, καὶ νὰ τὴν μαλακώσῃ εἰς τὴν ἀγάπην τῆς ἐδικῆς του, διὰ νὰ δυνηθῆς, ἀνίσως καὶ δὲν τοῦ ἔδωκες τὰς ἀπαρχὰς τῆς ζωῆς σου, καὶ νὰ τοῦ δώσῃς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ὅπου ζήσῃς, ἀγαπῶντας τον ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ δοξολογῶντας τὸ πανάγιόν του ὄνομα κατὰ τὸ ψαλμικόν· «ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ ψαλμῷ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω». (ψαλμ. ρμε. 1).

Γ'.

Συλλογίσου, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός σου δίδει μὲ τὴν περιτομὴν του, ἓνα ἱατρικόν διαφυλακτικὸν ἀπὸ ὅλα τὰ κακά· τοῦτο δὲ εἶναι τὸ γλυκὺ καὶ ὄνομα καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομά του, Ἰησοῦς, τὸ ὁποῖον προεἶπε μὲν, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, πρὸ τοῦ νὰ συλληφθῇ αὐτός εἰς τὴν κοιλίαν τῆς παρθένου, τόσον πρὸς τὸν Ἰωσήφ, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστῆς Ματθαῖος· «τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα Ἰησοῦν (α'. 20) ὅσον καὶ πρὸς τὴν Παρθένον, ὡς λέγει ὁ Λουκᾶς. (α'. 31) ἐκαλέσθη δὲ εἰς τὴν περιτομὴν του πραγματικῶς· «Καὶ ὅτε, φησὶν ἐπλήσθη

σαν ἡμέραι ὅκτω τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς». (Λουκ. β'. 21) Ἰησοῦς τὸ κύριον ὄνομα τοῦ Μεσσίου κατὰ τὸν Αὐγουστίνον (Ἑρμην. τῆς α'. καὶ γ'. ἐπιστολῆς Ἰωάν) τὸ ὁποῖον συνέχει πᾶσαν τὴν ἔνταρκτον οικονομίαν καὶ τὴν σοφίαν καὶ δύναμιν καὶ ἀγαθότητα καὶ τὴν ἄκραν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην. Ἰησοῦς ὄνομα ὅπου συγκρίνεται μὲ τὸ ἀνεμφώνητον ἐκεῖνο, καὶ τετραγράμματον ὄνομα τὸ Ἰεχωβά, διατὶ καθὼς ἐκεῖνο εἶναι δηλωτικὸν τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ ἔτι τοῦτο εἶναι δηλωτικὸν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνεργείας, καὶ περιέχει ὅλα τὰ πρὸς τὰ ἕξω ὀνόματα τοῦ Θεοῦ· ἐκεῖνο εἶναι ἄλφα, τοῦτο εἶναι ὠμέγα· ἐκεῖνο εἶναι ἡ ἀρχή, τοῦτο εἶναι τὸ τέλος. Ἰησοῦς ὄνομα ὅπου κατὰ τινὰς ὑπερέχει καὶ αὐτὸ τὸ τετραγράμματον ὄνομα τοῦ Θεοῦ· καθ' ὃ, τοῦτο μὲν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κτίστου καὶ Κυρίου συνεπιγμένονος δηλοῖ, ἐκεῖνο δὲ, μόνου τοῦ Κτίστου, ἢ τοῦ Κυρίου, Ἰησοῦς, ὄνομα τὸ ὁποῖον ἀνεπτυγμένως κατὰ τὴν Ἑβραϊκὴν διάλεκτον δηλοῖ σωτήρ, παραγόμενον ἐκ τῆς ρίζης τοῦ Ἰαχά, ὃ δηλοῖ ἔσωσε κατὰ τὸν Γεώργιον τὸν Κορέσιον, εἰδήμονα τῶν Ἑβραϊκῶν. Καὶ ἁπλῶς εἶπεῖν ὁ Ἰησοῦς, εἶναι τὸ ὄνομα τὸ γεμάτον ἀπὸ κάθε παρηγορίαν καὶ σωτηρίαν καὶ εἶναι ὄχι μόνον μία σύνοψις ὅλων τῶν τελειοτήτων ὅπου ἀρμόζουσι εἰς τὸν Σωτήρα σου, καθ' ὃ Θεός καὶ ὅλων τῶν ἀρετῶν ὅπου τοῦ ἀρμόζουσι καθ' ὃ ἄνθρωπος· ἀλλ' εἶναι καὶ μία σύνοψις ὅλων ἐκείνων ὅπου ἔκαμμε διὰ τὴν σωτηρίαν σου καὶ ἔνα· ἀρραβῶνας ὃ ὡν ἐκείνων ὅπου ἔχει σισπὸνδία νὰ κάμῃ (ἐὰν δὲν ἐμποδισθῇ ἀπὸ ἐσένα) εἰ, τὸ μέλλον καὶ νὰ σέ φέρῃ ἐμπράκτως εἰς τὸ ὀλοῦστερινόν τέλος σου, ὅπου εἶναι ὁ παράδεισος. Καὶ ἀγκαλὰ καὶ ἄλλοι προτερινοὶ ἄνθρωποι ὠνομάσθησαν μὲ τὸ ὄνομα καὶ μάλιστα ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἐκεῖνοι ὁμοῦς ἦσαν σκιαὶ καὶ εἰκόνες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦτο τὸ πρᾶγμα καὶ ἡ ἀλήθεια· διατὶ ἂν καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔσωσε τοὺς Ἑβραίους, ἀλλ' ἔσωσεν μόνον ἀπὸ τοὺς πολέμους καὶ τὰ κακά τῶν ὀρωμένων ἐχθρῶν τους τῶν ἀλλοφύλων καὶ τοὺς ἔσωσε μόνον προσωρινά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστός ἐλύτρωσεν ὄχι μόνον τοὺς Ἑβραίους, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἔθνη. Δι' ὃ καὶ Κλήμης ὁ Στρωματεὺς βίβλ. ζ' τῶν Στρωμ. λέγει· «οὐ τούτου ἐστὶ Σωτήρ, ἐκεῖνου δὲ οὐδαμῶς· ἀλλὰ πίντων»· καὶ τοὺς ἐλύτρωσε ὄχι ἀπὸ ὄρατους ἐχθρούς, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἀόριτους καὶ ὄχι ἀπὸ πολέμους, ἀλλὰ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας· «αὐτός γὰρ φησί, σώσει τὸν λαόν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.» (Ματθ. α'. 2.) τὸ ὁποῖον εἶναι μόνον ἴδιον τοῦ Θεοῦ. «Τίς γὰρ δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰμὴ εἰς ὁ Θεός» (Μαρκ. β' 7) καὶ ὄχι προσωρινά, ἀλλὰ παντοτεινὰ καὶ αἰώνια, καθὼς εἶναι γεγραμμένον· «Ἰσραὴλ σώζεται ὑπὸ Κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον.» (Ἠσαΐ με 17).

Τώρα ἐσὺ ἀδελφέ ὅπου ἀναγινώσκεις ταῦτα, ἀρά γε ἔγινες καμμίαν

φορὰν ἐπιτείδιος, διὰ τὴν λήξην; καὶ μερικὰς ἀπὸ αὐτὰς τὰς χάριτας ἔπου δηλοῦσι καὶ περιέχει τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ; ἔγινε» ἄρα καὶ εἰς ἐσένα διαφυλακτικὸν καὶ σαστικὸν τὸ ἱατρικὸν τοῦτο ἔπου ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν προτομὴν του καὶ μὲ τὸ ὄνομά του σοῦ κατεσκεύασεν; ἀχ! φοβοῦμαι φοβοῦμαι! πῶς ἐσὺ ἐστάθης μὲ τὰ ἔργα σου ἔλος διόλου ἐναντίος εἰς τοῦτο τὸ σωτήριον ὄνομα; διατί, ἔξω μὲν ἀπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, εἰς ἄλλον ἄνθρωπον, ἢ εἰς ἄλλο πρᾶγμα σωτηρία δὲν εἶναι, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος: «οὐκ ἔστι ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία: οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανόν, τὸ δεδόμενον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς». (πραξ. δ. 12) ἐσὺ δὲ πόσαις φοραῖς ἀφησες τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤλπισες νὰ σωθῆς καὶ νὰ διαφυλαχθῆς μὲ τὴν γνώσιν σου, μὲ τὴν δύνάμιν σου, μὲ τὸν πλοῦτον σου καὶ τὰ ὑποστατικά σου καὶ μὲ τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς σου; πόσαις φοραῖς εἰς τὰς ἀσθενείας σου ἀντὶ νὰ προστρέξης πρῶτον εἰς τὸν Ἰησοῦν ἔπου εἶναι ὁ ἀληθινὸς ἰατρὸς: τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, διὰ μέσου τῶν ἱερέων του καὶ νὰ ἐπικαλεσθῆς μὲ πίστιν διὰ νὰ σοὶ βοηθήσῃ, ἐσὺ ἀφησες τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπρόστρεξες παρευθὸς εἰς τοὺς ἰατροὺς ἐλπίζοντας ἔλος διόλου εἰς αὐτούς; ἄλλοτε δέ, ὡ ἀλλοίμενον ἐπρόστρεξες ἔξω καὶ εἰς τοὺς μάγους καὶ μάγισσας; μάλλον δὲ εἶπεν, ἐπρόστρεξες εἰς τοὺς δαίμονας, διὰ νὰ σὲ ἰατρεύσουν. (Ὅρα τὸν γ' κανόνα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τῆς Νύσσης: πῶς κανονίζει εἰς ἄλλῃ τοὺς τὴν ζωὴν νὰ μὴ μεταλάβουν ἐκείνοι ἔπου καταφρονοῦσιν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ πηγαίνουεν θεληματικῶς εἰς τοὺς μάγους; ὁ δὲ Χρυσόστομος ὡς μάρτυρας ἔχει ἐκείνους ἔπου προτιμήσουν νὰ ἀποθάνουν καλλίτερα, παρά νὰ κρᾶζουεν μάγους ἢ μάγισσας διὰ νὰ τοὺς γητεύσουν, ἢ τοὺς μαγεύσουν. λέγει γὰρ οὕτω: «Καὶ σὺ ἀνδιακρούση τὰς ἐπιβάδας καὶ τὰς φαρμακείας καὶ τὰς μαγγαλείας καὶ ἀποθάνης τῇ νόσῳ μάρτυρας ἀπηρτισμένος εἶ, ὅτι ἀπαλλαγὴν μετὰ ἀσεβείας ἐπαγγελομένων ἐτέρων εἶλον θάνατον μετ' εὐσεβείας μάλλον.» ὅσοι δὲ τῶν ἱερωμένων εἶναι μάγοι ἢ ἐπαειδοί, ἢ ἀστρολόγοι, ἢ κάμνουεν φυλακτά, ἢ μαγικά βιβλία ἀναγινώσκουεν, καθὼς εἶναι ἢ Σολομονικαί, καὶ τῆς Γαλοῦς τὸ χαρτί καὶ κάμνουεν ἀφορισμούς σ' ἐξωκλήσια μὲ πίσσηνα κηρία, διὰ ταῦτα λέγω ἔπου κάμνουεν αὐτὰ καὶ ἄλλα τούτοις ὁμοιά, καθήρονται τῆς ἱερωσύνης καὶ ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τὸν Βαλσαμῶνα καὶ τὸν Ζωαράν». Καὶ δὲν ἐστοχάσθης ταλαίπορε, πῶς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, ἀνεσταίνοντο οἱ νεκροὶ ἀνωρθοῦν οἱ χωλοὶ, ἐρωτίζοντο οἱ τυφλοὶ καὶ καθὲ ἀσθένεια ἰατρεύετο καὶ πῶς Ἰησοῦς κατὰ τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον θέλει νὰ εἴπῃ ἰατρὸς δι' ὃ καὶ ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος ἔλεγεν, ἔχομεν ἰατρὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν». (ἐπίστ. ια' πρὸς Ἐφεσ.). Οὐδὲ ἤκουσε τοῦ Προφήτου

ἔπου λέγει πῶς εἶναι σωτηρία ἀνθρώπου (ψαλμ. νθ.2.) οὐδὲ ἐνθυμήθης, πῶς ὁ Θεὸς ὠργίσθη τὸν βασιλέα τοῦ Ἰούδα Ἀσά, διατί, διὰν ἐπόνεσε τοὺς πόδας δὲν ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν Κύριον, ἀλλὰ εἰς τοὺς ἰατροὺς ἐλπίζοντας ἔλος διόλου εἰς αὐτούς; «καὶ ἐμαλακίσθη. Ἀσά τοὺς πόδας, ἔως σφόδρα ἐμαλακίσθη καὶ ἐν μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησε τὸν Κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατροὺς». (6' παραλειπ. 15. 12). Διατί τοῦτο μὲν τὸ τὸ ἅγιον ὄνομα, μάλλον δὲ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τὸ δοξάζουεν καὶ προσκυνοῦεν ἔλος οἱ ἄγγελοι εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἔλος οἱ οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν γῆν καὶ θέλουεν τὸ προσκυνήσουν ἀκόμη καὶ αὐτοὶ οἱ ὑποχθόνιοι δαίμονες καὶ οἱ ἄπιστοι ἄνθρωποι καθὼς γέγραπται: «Ἔνα τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ, ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων» (Φιλιππησ. β' 10). ἐσὺ δὲ μὲ τὰ πονηρὰ ἔργα καὶ ἀντιχριστιανικά ἔπου ἔκαμες, πόσαις φοραῖς τὸ ἀτίμασες; καὶ πόσαις φοραῖς ἔγινες αἰτία νὰ τὸν ἀτιμάσουν καὶ νὰ τὸν βλασφημήσουν καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ μάλιστα οἱ ἄπιστοι καὶ ἔθνηκοι βλέποντες ἐσένα τὸν μαθητὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ κάμνης ἀπὸ αὐτοὺς χειρότερα; «Τάδε λέγει Κύριος, ὁ ἰμᾶς διὰ παντός τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν» (Ἡσαϊ. νδ' 5). Διατί, τοῦτο μὲν τὸ πολυπόθητον καὶ παντεποθητον ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, εἶχον γλυτάτον μελέτημα εἰς τὸν νοῦν γλυκύτατον μελέτημα εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ γλυκύτατον μελέτημα εἰς τὴν καρδίαν, ὅχι μόνον ἔλος οἱ ὅσοι καὶ ἀσκηταὶ ἔπου ἐκατοίκουεν εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια τῆς Αἰγύπτου, τῆς Λυβίας, τῆς Θηβαΐδος, τοῦ Ἁγίου Ὀρους καὶ ἄλλων τόπων, ἀλλὰ καὶ πολὺτατοὶ λαϊκοὶ ἔπου εὗρισκοντο μέσα εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὰ βασίλεια φωνάζοντες παντοτινά: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με» καὶ αὐτὸ ἐνθυμοῦντο κάθε ὄραν καὶ εἰς αὐτὸ ἦτον προσκολλημένη ἢ ἀναπνοή τους καὶ μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα ἐδίωχον τοὺς κακοὺς λογισμοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς δαίμονας, καθὼς εἶπεν ὁ Ἁγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος: «Ἰησοῦ ὀνόματι μᾶστιζε τοὺς πολεμίους» καὶ πάλιν «Ἰησοῦ ὄνομα κολληθήτω τῇ πνοῇ σου καὶ τότε εἴπη ἡσυχίας ὠφέλειαν. «Ἀναγινώσκουεν δὲ καὶ εἰς τὴν α' ὑπόθεσιν ἐκ τῶν τριῶν ὡς συνέλεξεν Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχείας, ὅτι ὁ Ὄσιος Ἰουλιανὸς τόσην ἀγάπην εἶχεν εἰς τὸν Κύριον ὥστε, ἔπου εὗρισκε γεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦς ἢ Χριστός, ἢ Κύριος ἢ Θεός, δὲν εἰρήνευεν ἀνίσως, δὲν εὐγαινευεν δάκρυα διὰ νὰ βρέξῃ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔπου ἦτο γεγραμμένον. Καὶ ἄλλος δὲ τις Χριστιανὸς Λαργάτης ὀνομαζόμενος εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἐμελέτα ταῦτα τὰ λόγια, Ἰησοῦ Χριστέ γλυκεῖα ἀγάπη» ὅστις ἀπελθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ προσκυνήσας καὶ ἐναγκαλισάμενος τὸν τάφον τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ ἐπάνω ἐξεψύχησεν: οἱ δὲ συντροφοὶ τοῦ σχίσαντες αὐτὸν ὡ τοῦ θαύματος ἰ εὗρισκον εἰς τὴν καρ-

οίαν του γεγραμμένα τὰ ἀνωτέρω λόγια μὲ χρυσὰ γράμματα ἤγουν τὸ Ἰησοῦ Χριστὲ γλυκεία ἀγάπη» ἐσὺ δὲ ἀδελφέ, πότε ἐφρόντισες διὰ νὰ ἐνθυμηθῆς αὐτὸ τὸ γλυκύτατον ὄνομα; πότε ἀδείξασεν ὁ νοῦς σου διὰ νὰ τὸ μελετήσῃ καθὼς πρέπει; πότε τὸ ἠγάπησεν ἢ καρδία σου διὰ νὰ τὸ μελετήσῃ καθὼς πρέπει; πότε τὸ ἠγάπησεν ἢ καρδία σου διὰ νὰ τὸ ἔχη χαρὰν καὶ παρηγορίαν τῆς; καθὼς εἶναι γεγραμμένον, «ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν» (ψαλμ. πη. 16) ἐσένα ὀνοῦς σου μόνον τὰ πονηρὰ καὶ γῆϊνα ἐνθυμεῖται, ἐσένα ἢ καρδία σου εἶναι προσκολλημένη, εἶναι μόνον εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ πλοῦτου καὶ τῶν ἡδονῶν καὶ τῆς ματαίας δόξης καὶ μὲ ὄλον ὅπου εἶσαι ἔχι πρὸ τοῦ νόμου, ὄχι μετὰ τὸν νόμον, ἀλλὰ τέκνον τῆς χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου, εἶσαι ὅμως ὅμοιος μὲ ἐκείνους τοὺς πρὸ τοῦ νόμου ἀνθρώπους, διὰ τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ Θεός· «ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ» (Γενν. η. 2). Πλὴν ἤξευρε ὅτι θέλει ἔλθῃ καιρὸς νὰ γνωρίσῃς ἐμπράκτως, τί ἀξίζει ὁ Ἰησοῦς τὸν ὄπριον ἐσὺ τώρα δὲν ἠθέλησες νὰ ἀγαπήσῃς· καὶ τί θέλουν σὲ ὠφελήσουν τὰ μάταια ὅπου τόσον ἐναγκαλιζέσαι; Ἐπειτα ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦτο ὀνομάσθη Ἰησοῦς, ἤγουν Σωτὴρ διὰ νὰ σώσῃ καὶ νὰ σὲ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας σου ἐσὺ δὲ πόσαις φορές ἐφυγες ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἁμαρτάνωντας καὶ μὴ φροντίζοντας διὰ τὴν σωτηρίαν σου; ὅθεν τί ἤθελε γένῃ εἰς ἐσὲ τρισάθλιε, ἀνίσως καὶ αὐτὸς ὁ φιλόψυχος Σωτὴρ σου ἤθελε σὲ ἀφήσῃ νὰ τρέχῃς εἰς ὄρη καὶ κρημνοὺς τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ δὲν ἤθελε σὲ ζητήσῃ νὰ σὲ εὕρῃ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον ὡς ποιμὴν ἀληθινὸς καὶ νὰ σὲ φέρῃ εἰς τὴν μάνδραν τῶν μετανουμένων; εἰς ποίαν ἄβυσσον σκότους ἤθελες μείνῃ χωρὶς αὐτὸν τὸ θεῖον ἥλιον; ἐντράπου λοιπὸν τώρα καθὼς πρέπει διὰ τὴν τόσῃν ἀχαριστίαν καὶ ὑπερβολὴν τῆς κακίας εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκατε καὶ σπυδάζετε εἰς τὸ ἔξῃς καὶ ἐνθυμεῖσαι πάντοτε καὶ νὰ λέγῃς «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ υἱὲ Θεοῦ ἐλέησόν με», πότε μὲ τὸ στόμα μάλιστα δὲ μὲ τὴν καρδίαν, συμαζώνοντας ὄλον τὸν νοῦν σου εἰς αὐτὴν καὶ μελετώντας τὴν εὐχὴν ταύτην, κρατῶντας καὶ ὀλίγον τὴν ἀιαπνοὴν καθὼς τὸ διδάσκουν οἱ θεοὶ Πατέρες· διατὶ μὲ τὴν συχνὴν αὐτὴν μελέτην καὶ ἐνθύμησιν τοῦ Ἰησοῦ, ὄχι μόνον γλυτώνεις ἀπὸ τοὺς κακοὺς λογισμοὺς, ἀλλὰ καὶ συνειθίζεις νὰ ἀγαπᾷς τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ κἀνης τὰς ἐντολάς του μετὰ χαρᾶς· καὶ μὴ προφασίζεσαι πῶς εὕρισκασαι εἰς τὸν κόσμον καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμπορεῖς νὰ προσεύχῃσαι μὲ τὸν νοῦν σου παντοτεινὰ· διατὶ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παραγγέλει ὄχι μόνον εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ ἀσκητὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὄλους τοὺς κοσμικοὺς νὰ προσεύχωνται παντοτεινὰ, λέγων· «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι» (α. Θεσσα.

ε. 17). Ὅθεν ἀποφάσισε νὰ ἀγωνίζεσαι διὰ τὴν σωτηρίαν σου, ἵνα δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος σου Ἰησοῦ εἰς ἐσένα καὶ ἐσὺ ἀντιστρόφως νὰ δοξασθῆς εἰς αὐτὸ καθὼς λέγει ὁ Παῦλος· «ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ»· Καὶ ζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν διὰ τὴν ἀτιμίαν ὅπου ἐπροξένησες μὲ τὰς ἁμαρτίας σου τοῦ παντίμου ὀνόματός του· καὶ παρακάλεσέ τον νὰ ἐντυπώσῃ μέσα εἰς τὴν καρδίαν σου αὐτὸ τὸ ἅγιόν του ὄνομα καὶ νὰ σὲ σώσῃ ἂν ὄχι διὰ ἄλλο ἀλλὰ κἀν διὰ τὸ σωτήριο καὶ φερώνυμον ὄνομά του, καθὼς τὸ ὑπόσχεται ὁ ὁστος· «Καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον»· (Ἰεζε λς' 21). Καὶ πάλιν· «τάδε λέγει Κύριος· εὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος Ἰσραὴλ· ἀλλὰ ἢ διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ Ἄγιον»· (αὐθοθ. 22). Καὶ ἐσὺ ἀπέχῃς ἀπὸ κάθε ἀδικίαν καὶ ἁμαρτίαν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καθὼς σὲ προστάζει ὁ Παῦλος λέγων· «ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ»· (β. Τιμοθ. β. 19)· καὶ ἂν ἐσὺ κοπιάζῃς διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἤξευρε βέβαια ὅτι καὶ αὐτὸς θέλει σοῦ εἶπει· «διὰ τὸ ὄνομά μου κέκοπίακας καὶ κέκμηκας»· (Ἄποκ. β. 2) καὶ δὲν θέλει ἐξαλείψῃ, τὸ ὄνομά σου ἀπὸ τὴν βίβλον τῆς ζωῆς, μάλιστα θέλει τὸ δοξάσει ἐμπροσθεν τοῦ Πατρὸς του καὶ τῶν Ἀγγέλων αὐτοῦ· «οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐξομολογήσομαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν Ἀγγέλων αὐτοῦ»· (ἀποκ. γ. 5.).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝ Τῆ ΟΜΙΛΙΑ

Εἰς τὴν δευτέραν πρὸς Τιμόθεον Ἐπιστολὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου

Μεγάλῃς ἀληθῶς χάριτος ἠξίωσεν ὁ Θεὸς τὸν Πατριάρχην Ἰακώβ· ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς χάριν ἵνα γνωρίσῃ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὸν καιρὸν· ὅθεν προσκαλέσας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ παρήγγειλεν αὐτοῖς τὰς τελευταίας παραγγελίας, πεπληρωμένας νουθεσιῶν, προφητικῶν λόγων καὶ θείας εὐλογίας. «Ἐκάλεσε δὲ Ἰακώβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν τί ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν· συνάχθητε καὶ ἀκούσατέ μου, υἱοὶ Ἰακώβ· ἀκούσατε Ἰσραὴλ· ἀκούσατε τοῦ Πατρὸς ὑμῶν»· (Γεν. μθ. 1-2.) Μετὰ δὲ τὰς νουθεσίας καὶ προφητείας καὶ τὰς εὐλογίας ἐφανέρωσεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἀποθνήσκει· «ἐγὼ εἶπε, προτίθεμαι εἰς τὸν ἐμὸν λαόν· θάψατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου»· (Αὐθοθ. 29)· πόσοι τῶν φιλοτέκνων πατέρων ἐπιθυμοῦσι ταύτης τῆς χάριτος; Πλὴν ὀλίγοι ἀξιούνται. Ὁ Παναοίδιμος Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῦ Θεοῦ χαρίσμασι καὶ τούτου κατηξιώθη· προεῖδεν αὐτὸς καθὼς καὶ ὁ

Πατριάρχης Ἰακώβ, τὸν και ὄν τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὄθεν οὐχὶ ἀπὸ στόματος (ἐπειδὴ εἰς τὴν Ρώμην εὐρισκόμενος, μακρὰν ἀπέειχεν ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, ὅπου ἦν τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ τέκνον ὁ Τιμόθεος) ἀλλὰ δι' ἐπιστολῆς εὐλόγησε καὶ ἐνουθέτησεν αὐτὸν τε καὶ πάντα τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα προκατήγγειλε δὲ καὶ τὰ μέλλοντα συμβαίνει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰπὼν· «Ἔστε γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγειαιούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἐπισώφρευσεν διδασκάλους κτηθόμενοι τὴν ἀκοήν· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.» (β' Τιμοθ. δ.3-4) προεῖπε δὲ διὰ τούτων τῶν λόγων τὰς μετὰ τοὺς Ἀποστόλους ἀναφανείσας αἰρέσεις. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐφανέρωσεν ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ πλησιάζει· «ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφῆστηκε». (Αὐτόθι β.) Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἡ περικοπή, ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα περιέχει μέρος τῶν παραγγελμάτων αὐτοῦ, δηλοποιεῖ δὲ καὶ τὸ διὰ ποίου θανάτου ἐμελλε μεταβῆναι πρὸς Θεόν, ἵνα λάβῃ τῶν ἀγῶνων αὐτοῦ τὰς ἀνταποδόσεις. Ὅστις μετὰ εὐλαβείας ἀκούσῃ τὴν ἐρμηνείαν αὐτῆς· ἐκείνου ἡ καρδία πληροῦται κατανύξεως καὶ ἡ ψυχὴ λαμβάνει πολλὴν ὠφέλειαν.

Ἑρμηνεία πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς Θ. Παύλου.

«Τέκνον Τιμόθεε, νῆφε ἐν πᾶσι· κακοπάθησον ἔργον ποιήσον Εὐαγγελιστοῦ. τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἦδη σπένδομαι καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφῆστηκε. Τὸν ἀγῶνα τὸν κατ' ἡγώνισμαι. τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα. Λοιπὸν ἀποκείται μοι ὁ καιρὸς τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος Κριτὴς· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

ᾠμία.

Εὐρίσκεται ἀραγε εἰς τὸν κόσμον πρᾶγμα ἢ λυπηρότερον ἢ ὀδυνηρότερον ἢ φοβερώτερον τοῦ θανάτου; Ὅταν ὁ βασιλεὺς Ἀγάου εἶδε τοῦ Σαμουὴλ τὴν μάχαιραν εἰς τὸν λαιμὸν αὐτοῦ, τότε στένων καὶ τρέμων, ἐκράυγασεν· «Εἰ οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος;» (Α' Βασίλ. ιε' 32.), καὶ ὁ θάνατος ἔσωζεν αὐτὸν ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς αἰχμαλωσίας. Ὁ δὲ προφητὰναξ Δαβὶδ οὐδένα ἄλλον λόγον εὐρηκεν ἀρμόδιον πρὸς παράστασιν τῆς ὑπερβολικῆς στενοχωρίας καὶ θλίψεως. εἰμὶ τοῦ θανάτου τὰς ὀδίνας καὶ τὴν σκληρότητα· «ὀδίνες», ἔλεγε, «θανάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου». (Β' Βασίλ. κβ' 6.) Ὁ δε σοφὸς Σειρῶχ εἶπεν ὅτι καὶ μόνῃ ἢ ἐνθύμησις τοῦ θανάτου καταπι-

κραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου· «ὦ θάνατε», εἶπεν «ὡς πικρὸν σου τὸ μνημόσυνον ἐστί. (Σοφ. Σειρῶχ. ια' 1.) Στέργουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ φυλακὰς καὶ δεσμὰ καὶ ἐξορίας καὶ ἀρρωστίας ὀδυνηρὰς καὶ μελῶν ἀκρωτηριασμοὺς καὶ πᾶσαν ἄλλην θύσανον μᾶλλον ἢ τὸν θάνατον. Ταύτην δὲ τὴν ἀλήθειαν οὐκ ἀνατρέπουσι τὰ σπάνια παραδείγματα τινῶν ἀνθρώπων, αἵτινες αὐτόχειρες γινόμενοι, ἐθανάτωσαν τοὺς ἑαυτοῦς τῶν ὁ ὑπερβολικὸς θυμὸς ἢ ἡ δοξομανία, ἢ ὑπερβολικὴ λύπη, ἢ ὁ παράλογος ἀπελισμὸς ἢ ἄλλο τι σφοδρότατον πάθος οὐ μόνον ἐσθεσε τὴν διάκρισιν τοῦ νοῦ αὐτῶν, ἀλλ' ἐνέκρωσε καὶ αὐτὴν τὴν δύναμιν, τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐμφυτευθεῖσαν εἰς τὴν φύσιν πάντων τῶν ζώντων, τὴν δύναμιν, λέγω, τῆς ἰδίας διατηρήσεως· ἀπέδειξαν τοῦτο ἐκείνοι οἱ αὐτόχειρες, ὅσοι ἐπιον μὲν τὰ θανατηφόρα ποτά, ἢ ἐπληξαν ἑαυτοὺς πληγὴν ἐπιθανάτιον πλὴν οὐκ ἀπέθανον εὐθύς διότι οἱ τοιοῦτοι καὶ τοὺς ἰατροὺς προθύμως ἐδέχθησαν, καὶ τὰ ἱαματικὰ φάρμακα μετὰ σπουδῆς ἐπιον. Τοῦτο δὲ ἀπόδειξις ἐστὶ φανερὰ ὅτι ἡ ὀδύνη τοῦ θανάτου, τοῦ πλησιάζοντος πρὸς αὐτοὺς ἐνίκησε τὴν καταδυσαστείαν τοῦ κατακυριεύσαντος πάθους διὸ νοῦς αὐτῶν ἀνέλαθε τὴν ἀπολεσθεῖσαν διάκρισιν, ὁ δὲ νόμος τῆς φύσεως τὴν ἰδίαν δύναμιν· ἐκ τούτου δὲ αὐτοὶ ἐζήτησαν φυγεῖν τὸν θάνατον. Τοῦτο αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος αἰσθάνεται ὅτι ὁ θάνατος ἐστὶ μείζων πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κακῶν.

Ἀλλὰ διατὶ τοῦτο; διατὶ ποιεῖ ὁ θάνατος τόσον θλιβεράν καὶ φοβεράν αἰσθησιν εἰς τὸν ἄνθρωπον; Διότι αὐτὸς μόνον βάλλει ὑποκάτω εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἀνθρώπου τὴν φθορὰν καὶ ἐξουδένωσιν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπάρξεως. Τὶ βλέπεις ἐκ τοῦ νεκροῦ τὸ σῶμα; Ὅμματα τυφλά, ὠτῖα κωφά ὀσφρησιν ἀνόσφρητον, στόμα ἀλαλόν, ἀφὴν ἀναίσθητον, μέλη ἀκίνητα, σῶμα κρυερὰς πέτρας μηδὲν διαφέρον σχῆμα ἀνθρώπου καὶ οὐχὶ ἄνθρωπον· ὀλίγας δὲ ἡμέρας μετὰ θάνατον βλέπεις ὅτι διαλύονται τὰ ἐντόσθια καὶ ῥέουσιν αἱ σάρκες καὶ τόση δυσωδία ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ἀναλυομένου σώματος, ὥστε μὴ δυνάμενος στήται πλησίον αὐτοῦ, φεύγεις μακρὰν, καὶ συγγενῆς, καὶ φίλος ἦν, καὶ πολλὰ ἠγαπημένος σου ὁ νεκρὸς ἐκεῖνος· μετὰ δὲ καιροῦ παρέλευσιν, ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν τάφον αὐτοῦ, οὐδὲν ἄλλο βλέπεις, εἰμὶ ὅσα ξηρὰ καὶ γεγυμνωμένα καὶ τοιαῦτα, ὥστε οὐδὲ διακρίναι δύνασαι τίνος ἀνθρώπου εἰσὶ ὅσα· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ὅσα τελευταῖον διαλύονται καὶ τῇ γῆ συμμίγνυνται, ὥστε οὐδὲ ἴχνος βλέπεις ἀνθρώπου. Ὁ θάνατος οὖν ἀποδεικνύει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅτι ἀρπάζει τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ καὶ κάταντ' αὐτὸν εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐστὶ παρὰ φύσιν καὶ πάντα ἐναντίον αὐτῆς, διὰ τοῦτο ταραττει καὶ φοβερίζει ὑπὲρ πᾶν ἄλλο πρᾶγμα. Ὁ Θεός, ὅστις ἐπλάσε τὸν ἄνθρωπον ἵνα ζῇ αἰωνίως, ἐπλάσε τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα διαμένῃ

συνηνωμένη μετὰ τοῦ σώματος αὐτῆς εἰς τοὺς ἄπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων· ὁ φθόνος τοῦ διαβόλου ἔφερε τὸν θάνατον εἰς τὸν κόσμον· «Ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίας καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιότητος ἐποίησεν αὐτόν, φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσηλθεν εἰς τὸν κόσμον». (Σαφ. Σολομ. Β' 23. 24). Ἐπειδὴ δὲ ὁ θάνατος σχίζει τὰ κατὰ φύσιν ἄσχιστα καὶ κόπτη τοὺς φυσικωτάτους δεσμοὺς καὶ χωρίζει τὰ πλασθέντα, ἕνα μένωσιν ἀχώριστα ἡγῶν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος, διὰ τοῦτο ἐπιφέρει τόσῃν βίασιν καὶ λύπην καὶ φρίκην, διὰ τοῦτο βλέπει εἰς τοὺς ψυχορραγοῦντας τῆσιν βίαν εἰς τὴν ἀναπνοήν, τόσους σπασμοὺς εἰς τὰ μὲ μέλη τοῦ σώματος τὴν οἰκονομίαν. Προστίθεται εἰς τὴν ὄραν τοῦ θανάτου ἡ δευτέρα θλίψις διὰ τὸν παντελῆ χωρισμὸν ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων. Πόσον λυπεῖται τότε ὁ βασιλεὺς βλέπων ὅτι μετ' ὀλίγον στερεῖται τῆς βασιλείας καὶ γίνεται ἰδιώτης; πόσον ὁ ἄρχων, βλέπων ὅτι γυμνοῦται τῆς ἰδίας ἐξουσίας καὶ γίνεται ὡς εἰς τῶν ὑποχειρίων; πόσον ὁ πλοῦσις, ὄρων ὅτι ὁ πλοῦτος αὐτοῦ μένει εἰς τὴν γῆν, αὐτὸς δὲ ἀπέρχεται πτωχὸς καὶ πένης, πόσον ἡ φιλότεκνος μήτηρ, βλέπουσα ὅτι ἐγκαταλείπει τὰ φίλτατα αὐτῆς τέκνα; πόσον λυπεῖται τότε πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου αισθανομένη ὅτι ἀποσπᾶται τοῦ ἰδίου αὐτῆς σώματος; Ἐπειδὴ δὲ ὅσον ἀνοεὶ τὸ σῶμα, τόσον ἡσυχάζουν τὰ τεύτου πάθη, ὅσα τὴν ψυχὴν ἐσκοτίζον, ὅσον δὲ ἡ ψυχὴ μένει ἐλευθέρα τῆς τῶν παθῶν τρικυμίας, τόσον βλέπει τελειότερα καὶ τῆς ἁμαρτίας τὸ ὄραος καὶ τῆς κρίσεως τὴν δικαιοσύνην, καὶ τῆς ἀνταποδόσεως τὴν αἰωνιότητα, διὰ τοῦτο εἰς τὴν ὄραν τοῦ θανάτου διακρίνει ἡ ψυχὴ ἐντελῶς ποίας βασιλείας ἐστέρησεν αὐτὴν ἢ ἁμαρτία καὶ ποίας κολάσεως ἐποίησεν αὐτὴν ὑπόδικον. Ἐκ τούτου τότε εἰ ἔλεγχαι τῆς συνειδήσεως γίνονται θαρύτεροι καὶ ἀφόρητοι, μαστίζει αὐτὴ τότε σφοδρότατα· ὁ Θεὸς ἔδωκέ σοι λέγει, τὸν πλοῦτον, ἵνα ἐλεῖς τοὺς πτωχοὺς, σὺ δὲ δι' αὐτοῦ εὐηρέστησας τῆς σαρκὸς σου τὰς ἐπιθυμίας· ὁ Θεὸς ἔδωκέ σοι τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἐξουσίαν ὑπερασπίσης τοὺς ἀδίκως δυναστευμένους, οὐδὲ ἐδυνάστευσας τὸ ὄρφανόν καὶ ἠδίκησας τὴν χήρα ἢ ὑγεία σου οὐκ ἐγένετό σοι ὄργανον ἀρετῆς, ἀλλὰ ἀφορμῆς κακίας καὶ ἄσωτείας· ἢ ἀσθένεια οὐκ ἐγένετό σοι ὄργανον ὑπομονῆς, ἀλλὰ ἀφορμὴ γογγυσμοῦ καὶ ἀδημονίας· ἐκ τῆς ἀμελείας σου καὶ τοῦ κακοῦ σου παραδείγματος διεστράφησαν τὰ τέκνα σου καὶ ἐγένοντο ἄνθρωποι πονηροὶ καὶ διαστραμμένοι ἐκ τῆς ὀλιγοπιστίας καὶ ἀπροσεξίας σου ἠδύχησαν τὰ σκάνδαλα καὶ ἐπλήθυνεν ἡ ἁμαρτία· μετανοίας ἐστὶ χρεῖα, ἐξομολογήσεως, δακρύων, κραυγᾶς ἢ συνειδήσεως, ἀλλὰ τῆς ψυχῆς τὸ ὄργανον ἡγῶν τὸ σῶμα δι' οὗ ταῦτα γίνονται ἐκνευρισμένον καὶ σχεδὸν νεκρωμένον, οὗ δύνатаι συνεργῆσαι πρὸς τὸ ἔργον τῆς μετανοίας. Ἐκ

τούτου δ' ἀπελπισμένος, ἄλλη θάσσανος τῶν προειρημένων σκληροτέρα.
 Ὡ ποία ὦρα τότε, πάσχει τὸ σῶμα, πάσχει ἡ ψυχὴ, πάσχει ὁ νοῦς, πάσχει ἡ συνείδησις· βασανίζουσιν οἱ πόνοι, βασανίζει ἡ θλίψις βασανίζει ὁ σκληρὸς τῆς συνειδήσεως ἐλεγχος· φλογίζει καὶ κατακαίει ὁ ἀπελπισμός· ὦ ποία ὦρα τότε! Ἄλλ' ἄρα γε οὐκ ἔστιν ἱατρός, οὐ ἔστι βοτάνη, οὐκ ἔστιν ἐμπλαστρον, οὐκ ἔστι τρόπος τοῦ φυγεῖν τὸν θάνατον (ψαλμ. πη. 49.) Μετὰ τὴν θεῖαν ἐντολήν· «ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γνώσκεις καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ»· (Γεν. β'. 17) καὶ μετὰ τὴν θεῖαν ἀπόφασιν, «ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγεται ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.» καὶ μετὰ τὴν παράβασιν τῆς ἐντολῆς οὐδεὶς δύναται φυγεῖν τοῦ θανάτου τὴν μάχαιραν, ἀλλ' ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἄπαξ ἀποθανεῖν» (Ἐβρ. Θ'. 27.) οὐδεὶς δὲ δύναται μετατρέψαι ταύτην τοῦ Θεοῦ τὴν ἀπόφασιν, μένει δὲ αὕτη ἀμετάκλητος καὶ ἀμετάτρεπτος. οὐδὲ τὸ πάθος, οὐδὲ ὁ σταυρός, οὐδὲ τὸ αἷμα, οὐδὲ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μετέβαλεν αὐτὴν· διότι καὶ μετὰ Χριστοῦ πάντες ἀποθνήσκουσιν, καθὼς καὶ πρὸ Χριστοῦ, πίντες μεταβαλλόμεθα εἰς γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθημεν, κατὰ τὸν τοῦ Θεοῦ ὀρισμόν, «ὅτι γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση» (Γεν. γ. 19.) Διὰ τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀνθρώπου καὶ Σωτῆρ ἡμῶν οὐκ εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐκήρυξε, λέγων· «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται» (Ἰωάν. ια'. 25). Ἡ ἀπόφασις τοῦ θανάτου ἐμεινεν ἀμετάβλητος, ὅμως τὰς ὠδίνας αὐτῆς ἔλυσε καὶ κατήγγησε ὁ Θεός, ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, «ὃν ὁ Θεός», λέγει ὁ Θεομακάριστος Πέτρος, «ἀνέκθησε λύσας τὰς ὠδίνας τοῦ θανάτου» (Πραξ. δ'. 24) Ἄκουσον δὲ ταύτης τῆς ἀληθείας τὴν ἀπόδειξιν. Ποῖαι εἰσὶ τοῦ θανάτου αἱ ὠδίνες; Πρώτην ὀδύνην προξενεῖ ὁ θάνατος εἰς τὸν ἄνθρωπον, πληροφορῶν αὐτὸν ὅτι αὐτὸς διαλύει καὶ φθείρει παντελῶς τὴν τούτου ὑπαρξίν. Ἀληθῶς δὲ πρὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμενε μὲν ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, πλὴν διελύετο τοῦ ἀνθρώπου τὸ σῶμα καὶ ἐφθείρετο τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὑπόστασις καὶ οὐδέποτε οὐδὲ ἡ ψυχὴ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ ἴδιον σῶμα οὐδὲ ἀνίστατο ἄνθρωπος ἐκ νεκρῶν, ἵνα ἀποθάνῃ ἀλλὰ ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· μετὰ δὲ τὴν Χριστοῦ ἀνάστασιν ἐδόθη πᾶσι τοῖς νεκροῖς τῆς ἀναστάσεως τὸ χάρισμα. «Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴν τῶν κοιμημένων ἐγένετο. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται». (Α' Κορινθ. ιε. 20-22). Ἐπειδὴ δὲ ὅταν ἀναστήθωμεν ἐκ νεκρῶν, τότε «ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα» (Α' Θεσ. δ. 17) ὁ δὲ Κύριος μεθ'

οὐ πάντοτε ἐσόμεθα ζῆ εἰς τοὺς αἰῶνας, φανερόν ἐστίν ὅτι ἀνιστάμεθα ἵνα μηκέτι ἀποθάνομεν, ἀλλὰ ζῶμεν διὰ παντός. Ὁ θάνατος οὖν κατεστάθη ὕπνος, ἐπειδὴ ἐξουδένωσεν ὁ Χριστὸς τῆς ὀδύνης τὸ αἷτιον· διὰ τοῦτο δὲ ἔλεγεν ὁ Παῦλος. «Ποῦ σοῦ θάνατε τὸ κέντρον; ποῦ σοῦ ἄδη, τὸ νίκος; (Α' Κορινθ. ιε. 55). Τί οὖν λυπεῖσαι ὦ ἄνθρωπε; τί ὀδυναῖαι; Ἀποθνήσκεις ἀλλὰ πάλιν ἀνίστασαι, καθὼς κοιμᾶσαι καὶ πάλιν ἐγείρεσαι· πρὸ τῆς Χριστοῦ ἀναστάσεως ὁ θάνατος ἔφερεν ἀνυπαρξίαν εἰς τὴν ὑπόστασίν σου, ἀλλὰ μετὰ τὴν Χριστοῦ ἀνάστασιν ἐπανῆλθεν ἡ ὑπαρξίς τῆς ὑποστάσεώς σου. Ἡ ἀνάστασις οὖν τοῦ Χριστοῦ κατέλυσε καὶ ἐξηφάνησε τὸ αἷτιον τῆς ὀδύνης τοῦ θανάτου, ὅστις οὖν πιστεύει καὶ ἐλπίζει εἰς αὐτόν, ἐστὶν ἀνώτερος τῆς ὀδύνης διότι ὁ Χριστὸς ἐδίδαξεν μὲν διὰ λόγου ὅτι, κἂν ἀποθάνωμεν, ἀναστήσομεθα καὶ ζήσομεν, «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται.» (Ἰωαν. ια. 25.) ἔδειξε δὲ ἐμπράκτως ὅτι οἱ νεκροὶ ἀνίστανται, ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς καὶ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα. «Χριστὸς, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει.» (Ρωμ. 7' 9.). Δευτέρα τοῦ θανάτου ὀδύνη ἐστὶν ἡ θλίψις διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ διὰ τὴν στέρησιν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων. Ἐπαυσεν ὁ Χριστὸς καὶ ταύτην τὴν ὀδύνην, ὑποσχεθεὶς εἰς τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντας τροφήν ἐπουράνιον καὶ δόξαν ἀμάραντον καὶ βασιλείαν αἰώνιον· «καγῶ» εἶπε, «διατιθεμαι ὑμῖν, καθὼς διεθετόμοι, ὁ πατήρ μου, βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνετε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου». (Λουκ. κβ' 29-30.) Ποῖον οὖν τόπον ἔχει εἰς ἐμὲ ἡ λύπη, ἔταν ἐγὼ πιστεύσω καὶ ἐλπίζω ὅτι, ἀφοῦ ἀποθάνω, ἐγκαταλείπω μὲν τὰ ἀγαθὰ τὰ λυπηρὰ καὶ φθαρτὰ καὶ πρόσκαιρα, ἔρχομαι δὲ εἰς τὰ παγευφρόσυνα καὶ ἀφθαρτα καὶ ἀτ-λευτήτα; φεύγω τὰ σκύβαλα καὶ πορεύομαι εἰς τὰ βασίλεια; ἀναχωρῶ ἀπὸ τῆς ζάλης τῶν παθῶν μου καὶ καταντῶ εἰς τὴν γαλήνην τῆς ἀπαθείας; λυτροῦμαι ἀπὸ τῆς πολυταράχου Θαλάσσης τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων καὶ φθάνω εἰς τοὺς εὐδαίμονας λιμένας τῆς ἀγαθωσύνης τῶν ἁγίων; ἀφήμι τὴν γῆν καὶ ἀναβαίνω εἰς τὸν οὐρανόν;

Τρίτη οὗ θανάτου ὀδύνη ἐστὶν ὁ βασανιστικὸς τῆς συνειδήσεως ἔλεγχος· ἀλλὰ καὶ τοῦτον καταπραῦνει ἡ εἰς Χριστὸν πίστις καὶ ἡ εἰς αὐτὸν ἐλπίς. Ἐάν εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου πιστεύωμεν ὅτι ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων καταβὰς εἰς τὴν γῆν καὶ γενόμενος ἄνθρωπος ἔπαθε καὶ ἐσταβρώθη καὶ ἀπέθανεν οὐχ' ἵνα καλέσῃ τοὺς δικαίους, ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν (Ματθ. Θ. 13), ἐάν εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὁ Χριστὸς μας ἤλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι,» (Α' Τιμοθ. α 15) καὶ ἐλπίσωμεν τὴν ἀπολαύσιν τῆς ἀναπαύσεως, ἣν ὑποσχέθη ὅτε εἶπεν «Δεῦτε πρὸς με πάντες

οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καγῶ ἀναπαύσω ὑμᾶς», (Ματθ. ια 28.) καὶ ἐν καταλύξει ὁμολογήσωμεν ὅτι, «οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνη ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς,» (Τιτ. γ. 5.), ἡσυχάζει τῆς συνειδήσεως ἡ ἐπίπληξις καὶ κατευνάξει τοῦ ἐλέγχου αὐτῆς ἡ βίασιν. Ἄλλ' ἄραγε εἰς πάντας τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας καὶ ἐλπίζοντας λύονται τοῦ θανάτου αἱ ὀδύνας, μετέχουσι ἄραγε πάντες οἱ πιστοὶ ταύτης τῆς χάριτος; Ἀδελφοί μου, μὴ πλανᾶσθε, ἔταν ἀκούητε τὸ ὄνομα τῆς πίστεως, νομίζοντες, ὅτι πᾶσα πίστις ὠφελεῖ καὶ σώζει· διότι ἡ πίστις, ἡ γυμνὴ τῶν καλῶν ἔργων, ἐστὶν ἀνωφελής. Πίστις ἔχουσι καὶ τὰ δαιμόνια, διότι καὶ αὐτὰ πιστεύουσιν ὅτι ἐστὶν Θεοῦ καὶ φρίττουσι ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. «καὶ τὰ δαιμόνια» λέγει «ὁ Θεὸς Ἰακώβος, πιστεύουσιν καὶ φρίττουσι» (Ἰακώβ 5. 19.) πλὴν οὐδὲ ὠφελεῖ αὐτὰ ἡ τοιαύτη πίστις, ἐπειδὴ εἰσι γυμνά τῆς ἀγάπης καὶ πεπληρωμένα πάσης πονηρίας. Ὅταν οὖν ἀκούητε ὅτι εἰς Χριστὸν πίστις ὠφελεῖ, νοήσατε πάντοτε ἐκείνην τὴν πίστιν περὶ ἧς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶπε· «Πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη», (Γαλατ. ε. 6.) ἤθουν πίστις ἐνεργουσα τῆς ἀγάπης τὰ ἔργα. Τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ πίστις, ἡ καρποφοροῦσα τῶν ἀρετῶν τὴν καρποφορίαν αὐτὴ ἐστὶν ἡ πίστις ἡ σωτηριώδης· αὐτὴ ἐστὶ ἡ πίστις, ἣτις γεννᾷ τὴν μετὰ λόγου ἐλπίδα, τὴν ἐλπίδα τὴν ἔχουσαν θεμέλια ἀληθινὰ καὶ στερεὰ καὶ ἀκράδαντα. αὐτὴ ἐστὶν ἡ πίστις ἡ λύουσα τοῦ θανάτου τὰς ὀδύνας· ταύτην τὴν πίστιν εἶχον πάντες οἱ ἅγιοι· ταύτην τὴν πίστιν εἶχεν ὁ Παῦλος, ὅταν ἐνόμιζε τὸν θάνατον κέρδος· «ἐμοὶ γὰρ» ἔλεγε, «τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος» (Φιλιππησ. α. 21.) καὶ οὐ μόνον οὐκ ἐφοβείτο, ἀλλὰ καὶ ἐπεθύμει τὸν θάνατον· «τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων», ἔλεγεν εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι». Ἡ τοιαύτη δὲ πίστις ἐγέννα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ τὴν αὐτοῦ τὴν εὐλογοφανῆ καὶ βεβαίαν ἐλπίδα τῆς ἀπολαύσεως τῶν ἐπουρανίων στεφάνων· διὸ μετὰ παρρησίας ἔγραφε· τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνισμαί, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρικα· λοιπὸν ἀποκείταιίμοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ Δίκαιος Κριτής.» (Β. τιμοθ. δ. 7-8.) παρατήρησον δὲ τί εἶπε καὶ περὶ τῶν λοιπῶν πιστῶν ἀνθρώπων· «οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ». Οὐκ εἶπε «πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν εἰς αὐτόν», ἀλλὰ, «πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ», ἵνα διὰ τοῦτο διδάξῃ ὅτι ἐκείνους ὠφελεῖ ἡ πίστις, καὶ ἐκεῖνοι ἔχουσι βεβαίαν τῆς σωτηρίας τὴν ἐλπίδα, ὅσοι, πράξαντες τὰ ἔργα τῆς πίστεως, ἐπιθυμοῦσι τὴν ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως ἵνα λάβωσι τῶν ἀγῶνων αὐτῶν τὸν στέφανον. Μακάριος οὐκ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις, ἐθησαύρισεν εἰς τὴν μυχὴν αὐτοῦ ταύτην τὴν σωτήριον πίστιν, ἐξ αὐτῆς

δὲ καὶ τὴν μετὰ λόγου θεβαίαν ἐλπίδαν. Μακάριος ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ὅστις πιστεύει, εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν οὐχὶ ἀκάρπως, ὥσπερ τὰ δαιμόνια, ἀλλὰ καρποφόρως, ὥσπερ οἱ ἅγιοι· ὅστις πιστεύει, πιστεύων δὲ πράττει τῆς πίστεως τὰ ἔργα· μακάριος ὅστις οὐ μόνον πιστεύει, ἀλλὰ καὶ σοφρονεῖ καὶ δικαιοπραγεῖ καὶ ἀγαπᾷ καὶ ἐλεεῖ καὶ προσεύχεται καὶ νηστεύει καὶ φυλάττει πάσας τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐργάζεται πᾶσαν ἀρετὴν· ἐκεῖνος ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἔχει τὴν συνείδησιν ἥσυχον ἐκ τῶν ἐλέγχων τῆς ἀμαρτίας, τὴν καρδίαν χαίρουσαν διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν, τὴν ψυχὴν ἐλπίζουσαν, τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μακαριότητα. Ὅθεν εἰς ἐκεῖνον οὐδὲν ἰσχύουσιν αἱ ὠδίνες τοῦ θανάτου· ἐκεῖνον περικυκλεῖσιν τότε ἅγιοι ἄγγελοι, ἵνα παραλάβωσιν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ἐκεῖνος ψάλλει τότε μετὰ τοῦ Δαβίδ. « Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω ». (ψαλμ. δ. 9.) Τρισάθλιοι δὲ ὅσοι ἔχουσι τὴν πίστιν τῶν δαιμόνων, πιστεύουσι δηλονότι εἰς τὸν Θεόν, ἀλλὰ περιφρονοῦσι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ· πιστεύουσιν, ἀλλ' οὐδέποτε πράττουσιν ἀρετῆς ἔργον πιστεύουσιν, ἀλλ' οὐδέποτε μετανοοῦσιν. Οὐαὶ εἰς αὐτούς! διότι ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου αὐτῶν γίνονται φλογεραὶ τοῦ θανάτου αἱ ὠδίνες, ἐξαπτόμεναι ὑπὸ τῶν δαιμόνων τῶν περικυκλούντων αὐτούς, ἵνα ἀρπάσωσι τὴν ἀμετανόητον αὐτῶν ψυχὴν, οὐαὶ εἰς αὐτούς! διότι « θάνατος ἀμαρτωλῶν πονηρός ». (Αὐτοθ. λ. γ. 22.)

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

Ἄν θέλῃς ὦ ἀγαπητέ, νὰ σώσης τὴν ψυχὴν σου « βιβλίον ἀναγίνωσκε εἰς ὅλην τὴν ζωὴν σου. » « Ἐρευνάτε τὰς Γραφάς, ἐν αὐταῖς εὗρήσετε ζωὴν αἰώνιον. »

Ἀκούσατε καὶ φρίξατε!

Κάποια δούλη τοῦ Θεοῦ ὁρθόδοξος οὔσα, εἶδε κατ' ὄναρ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον καὶ τῆς ἐδείκνυεν μίαν ὠραιότητα πεδιάδα καὶ ἐντὸς τῆς πεδιάδος ἦτον ἄνθρωποι τῶν ὁπίων ἀνθρώπων τὸ πρόσωπον ἔλαμπεν. Ἐξω τῆς πεδιάδος ἦτο μία λίμνη βορβορώδης, ἐντὸς τῆς λίμνης ἦτον τὰ ἐξῆς. Εἰς τὸ ἡμῶν μέρος τῆς λίμνης εὐρίσκοντο φεῦ! τερατώδεις ἄνθρωποι, δηλαδή ὁ μισὸς ἄνθρωπος ἀποτελεῖτο ἀπὸ ζῶον καὶ ὁ ἄλλος μισὸς ἄνθρωπος. Τὸ ἄλλο μέρος τῆς λίμνης ἦτο χοῖροι ὡς εἰς βοῦρκον. Τότε ἠρώτησε ἡ γνησία δούλη ἐκείνη τὴν Παναγίαν μας τί σημαίνουν τὰ ὄραθέντα; Καὶ ἡ Παναγία μας: Βλέπεις κόρη μου; αὐτοὶ ὅπου λάμπουν εἶναι οἱ γνήσιοι ὁρθόδοξοι ὅπου βαδίζουν εἰς τὸ πάτριον ἑορτολόγιον καὶ τηροῦν τὰς παραδόσεις τῆς ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, αὐτὰ τὰ στίγματα ὅπου ἔχουν ἐπάνω τους δηλοῦν ὅτι δὲν εἶναι καθαρὰ ἐξομολογημένοι. Αὐτοὶ ὅπου εἶναι ὡς τέρατα εἰς τὴν λίμνην, εἶναι αὐτοὶ ὅπου λέγουν ὅτι εἶναι καὶ μετὰ τὸ ὁρθόδοξον καὶ μετὰ τὸ κακόδοξον, δηλαδή καὶ μετὰ τὸ νέον καὶ μετὰ τὸ παλαιόν, καὶ δι' ἀνθρωπαρέσκειαν ἢ διὰ προσωποληψίαν δὲν ἀκολουθοῦν τὸ ὁρθόδοξον ἀλλὰ πηγαίνουν καὶ μετὰ τὰ δύο.

Αὐτοὶ ὅπου εἶναι χοῖροι, εἶναι αὐτοὶ ὅπου ἀκολουθοῦν τὸ Φράγγικον κακόδοξον νέον ἑορτολόγιον καὶ δὲν δέχονται νουθεσίαν καὶ παρασύρουν καὶ ἄλλους εἰς τὴν κακοδοξίαν καὶ τοὺς κολλάζουν καὶ εὐθὺς ἐξύπνησεν.

Ἐπίσης καὶ ἄλλη ἐνάρετος νεάνις εἶδεν ἐν ὄραματι πεδιάδαν πεπληρωμένην παμπόλλων ἀνθρώπων κάτω νεώντων τὰ φ. πρόσωπα, ἀλλὰ διὰ μελανίας ὡς βαθείας νυκτὸς αἰθιόπων δεισδεστιάτης μορφῆς. Τὸν ἐφανισθέντα Κυρίου Ἄγγελον ἠρώτησε, πᾶς τῶν τούτων ἀνθρώπων φ. φρικ. ἄσχημοι ὡς δαιμόνων μορφῆν; Ἀπεκρίθη, οὗτοι εἰσὶν οἱ σημερινοὶ λεγόμενοι Νεοσημερολογῆται σχηματικοὶ κακόδοξοι μετὰ αἵρετ. Φράγκους.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

α) Εἰς τοὺς Ἀγίους προστάτας Μονῆς μας. Ἦχος πλ. α'.

Τοὺς προστάτας Μονῆς μας, πανυπερενδόξου τὴν Μητέραν Χριστοῦ μας Ἀγνὴν Θεόπαιδα Παναγίαν Μαριάμ ἡγιασμένην μας σκητὴν, φρουρὸν ψυχῆς μας καὶ σώματος γονυκλινῶς προσκυνοῦμεν, σὺν τοῖς λοιποῖς μᾶς Ἀγίοις ἡμῶν ἀγρόπνοις καὶ φύλαξι.

β) Εἰς τὸν Εὐαγγελ. Ματθαῖον Ἦχος α'.

Ἀπόστολον Ματθαῖον, μυστολέκτην καὶ κήρυκα τὸν αὐτόπτην θαυμάτων Εὐαγγελίου τῆς Χάριτος, τιμήσωμεν ἐν ὕμνοις καὶ ὠδαῖς, μιμούμενοι Ἀγίων ἄρετάς, Γεωργίου Στρατηλάτου, Μηνά θαυματουργοῦ μας, Φανουρίου, Παντελεήμονος, αὐτοῦ γὰρ τῆ Τριάδι ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσιν.

γ) Εἰς τοὺς Ἀγ. Πάντας Ἦχος α'.

Προσευχαῖς καὶ πρεσβείαις τῶν Ἀγίων Πάντων σου Κύριε, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πεμπόμενων Φιλάνθρωπε Δέσποτα, δέξου δεήσεις μας οἰκτρὰς καὶ σώσον μας ὡς εὐσπλαχνος Σωτὴρ, πρεσβειῶν Σῆς Μητρὸς ὃ Χριστέ μου καὶ λοιπῶν τῶν Σῶν Φίλων Μακρόθυμε· εἰρήνη τῇ Σῆ Ποίμνη παράσχου σωτηρία καὶ ταῖς Ψυχαῖς ἡμῶν τὸ Μέγα ἔλεος.

δ) Εἰς τὴν Ἀγίαν Ματρῶναν. Ἦχος πλ. α'.

Ἰατρὸν μος τὴν ἄμισθον εὐφημήσωμεν καὶ μητέραν Ὁσίαν νῦν προσκυνήσωμεν τὴν Ἀγίαν τοῦ Θεοῦ Μοναζουσῶν τὴν καλλονὴν γονυκλινῶς ἀνυμνοῦμεν Ματρῶνα μας Θανασιαν ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσι πρὸς φιλάνθρωπον Κύριον

ε) Εἰς τοὺς Ἀγίους Πάντας. Ἦχος πλ. α'.

Τῶν ἁγίων μας πάντων ἀγῶνας ἔπαθλα, ἐξορίας κακώσεις σκληρὰ μαρτύρια, τῶν Ἀγγέλων οἱ χοροὶ πάντες ἐθαύμασαν, Ἀποστόλων προφητῶν, Δικαίοντες Ἱεράρχων, Μαρτύρων δὲ καὶ Ὁσίων, δυνάμει τε τοῦ Σταυροῦ μας, βελίαρ καὶ ὀπαδοὺς τοὺς σκληροὺς τυράνους κατέβαλον.

ς) Εἰς τὸν Ἁγιον Νεκτάριον Πενταπόλεως - Αἰγίνης. Ἦχος γ'.

Πενταπόλεως τὸν Ἱεράρχην, καὶ Αἰγίνης τὸν πολυούχον, Ἀγιώτατον ποιμένα ὑμνήσωμεν λέγοντες. Νεκτάριε ἅγιε πάτερ δοῖε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ Κόσμου, καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

ζ) Εἰς τὸν Ἁγιον Νικόλαον. Ἦχος πλ. α'.

Ἀγιώτατον πάντες ἀνευφημήσωμεν, Ἱεράρχην Νικόλαον προσκυνήσωμεν, τῶν πτωχῶν μὲν πλουτιστὴν, χηρῶν ὀρφανῶν προμηθευτὴν, Θαλαττεύοντων συνοδόν, καὶ καταδίκων τὸν εὐσπύτην. Ὁ δὲ ταῖς πρεσβείαις Χριστέ μου, ἱκεσιῶν τῆς Μητρὸς σου, παρθένου τε παναγίας, σώσον ἡμᾶς Κύριε.

η) Εἰς τὰς Ὁσίας Μητέρας. Ἦχος Δ' Τὸν τάφον σου..

Ὁσίας τὰς σεμνάς, καὶ Ἀγίας Μητέρας, τιμήσωμ' ἀδελφαί, εὐλαβῶς προσκυνούσαι, Μαρίαν Μητρῶν μας, Πελαγίαν Εἰρήνην τε, Εὐφημίαν δε, σὺν Εὐφροσύνην Μακρίνη, Εὐπραξία τε, Θεοφανώ Φιλοθέη, Συγκλιτικὴ Ἑσθή Ἄννην, σὺν ταῖς ἄλλαις ἀξίως τιμήσωμεν.

θ) Εἰς τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου. Ἦχος πλ. α')

Τὴν Θεόπαιδαν κόρην ἀνευφημήσωμεν, Θεοτόκον Μάρια δοξολογήσωμεν, εἰσαχθεῖσαν ἐν ναφῷ ὑπὸ γονέων εὐλαβῶν, Θεοπατόρων τῶν σεπτῶν Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης, γονυκλινῶς προσκυνοῦμεν τὴν πάγκαλον θυγατέρα, καὶ Οἰκουμένης Βασίλισσα.

ι) Εἰς τὸν ἀναστηθέντα Ἰησοῦν Χριστὸν σὺν τῇ Παναγίᾳ αὐτοῦ Μητρὶ Μαριάμ. Ἦχος πλ. α'.

Ἀναστηθέντα Χριστοῦ μας πάντες ὑμνήσωμεν, παναγίους τὸ πόδας νῦν προσκυνήσωμεν, λυτρωτὴν μας Ἰησοῦν πλοστοουργόν τε τὸν Θεόν, σὺν Παναγίᾳ αὐτοῦ Μητρὶ, Εὐλογημένη Μαριάμ, τῇ Μεσητερίᾳ τῶν πιστῶν Χριστιανῶν Ὁρθοδόξων, ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ Κόσμου αἰτοῦμεν σωτηρίαν, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ Μέγα ἔλεος.

ΜΕΓΑΛΗΝΑΡΙΑ

« Τὴν ἁγίαν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐκ τῆς Παρθένου προσκυνήσωμεν οἱ πιστοὶ ἀναγεννηθέντες καὶ υἰοθετηθέντες, Πατρὶ αὐτοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατοκράτορι.

Εἰς τὴν Ἀγίαν Ὑπαπαντή.

« Τὴν ἁγίαν πάντες Ὑπαπαντή, Ἰησοῦ Χριστοῦ μας προσκυνήσωμεν εὐλαβῶς, μητρὸς του Παναγίας, ἀγνῆς παγκάλου κόρης, Κυρίαν Θεοτόκον δοξολογήσωμεν.

Εἰς τὰ Εἰσόδια.

« Δεῦτε προσκυνήσωμεν εὐλαβῶς, Ἱερὰν Εἰκόναν Εἰσοδίων Θανατοουργόν, ἀγνῆς παγκάλου κόρης, Κυρίαν Θεοτόκον, δι' ἧς ἡ σωτηρία ψυχῆς δοθήσεται.

Εἰς τοὺς Θεοπάτορας.

« Δεῦτε προσκυνήσωμεν ἀδελφαί, κόρην Παναγίαν πάγκαλὸν τε τὴν Μαριάμ, Θεῶν θεοπατόρων, Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, ὠραίαν θυγατέρα ἀγνὴν πανάσπιλον.

Εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον.

« Δεῦτε εὐφημήσωμεν ἀδελφαί, τοὺς δύο μεγάλους καὶ ἁγίους θαυματουργοὺς Ἀπόστολον Ματθαῖον τὸν Εὐαγγελιστὴν μας, σὺν τῷ Τροπαιοφόρῳ ἁγίῳ Γεωργίῳ Μεγαλομάρτυρι.

Εἰς τὰς Ἀγίας Ὁσίας Μητέρας.

« Δεῦτε προσκυνήσωμεν ἀδελφαί, τὴν εὐλογημένην Παναγίαν

μας Μαριάμ, σὺν ταῖς δυοῖς Ἀποστόλοις Φωτεινῇ τε καὶ Θέκλῃ,
Μαρτῖν Ἀίκατερίνῃ παρθενομάρτυροι.

Εἰς τὸν Ἅγιον Νεκτάριον.

« Ποιμενάρχα Ἄγιε θαυμαστά, ὡς φρονιὸς ἐδείχθης τῶν
παρθένων θαυματουργός, Νεκτάριε δὲ θεῖε. Μοιρῆν μας παρθε-
νῶνα σκέπε ἡμᾶς καὶ πάντα ἀεὶ περίσωζε.

Εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον.

« Δεῦτε προσκνησώμεν ἀδελφαί Ἱερὰν Εἰκόνα Νικολάου θαυ-
ματοργοῦ, πατρός μας ποιμενάρχου Ἁγίου Ἱεράρχου, προστά-
του τῆς ζωῆς μας, ὡς καὶ μεσίτου, ἀγρύπνου φύλακος.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΘΕΙΟΥΣ ΜΑΣ ΠΡΟΣΤΑΤΑΣ

Δεῦτε συμφώνως ἀδελφαί μου καὶ γονυκλινῶς ὑμνοῦμεν
Ἰησοῦν Χριστόν μας πλαστοουργὸν εὐλαβῶς προσκυνοῦμεν».
« Ἐπίσης τὴν Μητέραν του, Παναγίαν Μαρίαν
δι' ἧς ἐλπίζομεν ἀγνῆς, πρεσβειῶν σωτηρίας»
« Οὐ μόνον σώματος ἡμῶν φρουρόν μας παρθενίας
ἀλλὰ πολυτιμῆτου μας ψυχῆς μας σωτηρίας»
Μετὰ δακρύων μας πολλῶν, ἀεὶ ν' εὐχαριστοῦμεν
προθύμως καὶ ἀόκνως τε πάσαι δοξολογοῦμεν».
« Διὰ μεγάλας πρὸς ἡμᾶς, Θεῖας εὐεργεσίας
Μονῆς ἀρίστης θαυμαστῆς, καλῆς τοποθεσίας».
« Θαῦμα μεγάλο γέγονε, διὰ ἐσκορπισμένας
ἐγκαταλελυμένας τε, ὄφραν' ἀπορημένας»
« Φιλευσπλαχοὶ προστάται μας εἰς Μοιρῆν νὰ μᾶς κλείσουν
ὁδὸν ἀληθινὴν ἡμῖν, μετανοίας μας δείξουν».
« Ὅπως διέλθωμεν καλῶς, ὑπόλοιπον ζωῆς μας
κλαύσωμεν καὶ θρηνήσωμεν, ἁμαρτωλῆν ψυχὴν μας».
« Μὲ πόλους λόγους τάλενες, νὰ τοὺς εὐχαριστοῦμεν
δι' ἀσθενοῦς δὲ γλώσσης μας νὰ τοὺς ὑμνολογοῦμεν».
« Ἐξ ὀφθαλμῶν μας δάκρυα, νυχθημερόν νὰ ρέουν
δ' ἀπειρ' εὐχαριστείας μας, ποταμῆδόν νὰ ρέουν».
« Ὅπως μᾶς ἀποπλύνωσιν, τὸν ὄντον τῶν πταισμάτων
σωματικῶν καὶ ψυχικῶν ἀπειρῶν μολυσμάτων»
Ν' εὐχαριστοῦμεν ἁγίους μας προστάτας τῆς Μοιρῆς μας
πρὸ πάντων πολυτίμου τε ἀθανάτου ψυχῆς μας».
« Ματθαῖον Εὐαγγελιστὴν, Γεώργιον ἀθλοφόρον
Μηνᾶ μας τὸν θαυματουργόν, μέγιστον θεοφόρον»
« Φανούριον τὸν Εὐρετὴν, ἀνθρωπίνων πραγμάτων
Παντελήμων ἀθλητὴν, ἱατρὸν νοσημάτων»

« Ἐπίσης καὶ Ματρῶναν μας θαυματουργὸν Ὅσιαν»
τὴν ἀγρυπνον προστάτιδα μητέρα μας Ἁγίαν»
Ἀκαταπαύστως ἀδελαί, νὰ τοὺς παρακαλοῦσαεν»
Ἁγίας τὰς εἰκόνας τῶν, εὐλαβῶς προσκυνοῦμεν»
Καὶ διὰ πρεσβειῶν αὐτῶν, Κύριος νὰ μᾶς σώσῃ»
ἐκ τῶν ἀπειρῶν μας παθῶν πάντας ἐλευθερώσῃ»
Ὅς κοίμασιν ἐπίσταται, φιλευσπλάχνως μᾶς σώσῃ»
τῆς βασιλείας οὐρανῶν νὰ μᾶς καταξιώσῃ»
« Καὶ μετὰ τῶν φρονιῶν του Παρθένων νὰ εἰσάξῃ
ἐν Παραδείσῳ Ἰησοῦς δικαίων κατατάξῃ».
« Διὰ πανάγων πρεσβειῶν Μητρός μας Παναγίας
ὀρθοδόξων προστάτιδος ψυχῆς μας σωτηρίας».
« Ἐπίσης ὄλων προσευχῶν προδρόμων μας καὶ ἁγίων
προφητῶν Ἀποστόλων μας πρεσβειῶν τῶν Μαρτύρων».
« Δικαίων καὶ Πατριαρχῶν Ἱεραρχῶν ἁγίων
Μαρτύρων τε τῶν γυναικῶν, Μητέρων μας δσίων».
« Ὁ Παναγία μας ἀγνή, Βασίλισσα μας σώσης
καὶ τῶν φορικτῶν κολάσεων πάντας ἐλευθερώσης».
« Γένοιτο Παναγία μου, πόθοι μας πληρωθῶσιν
οἰκτρόταταί μας προσευχαί, ὅπως εἰσακουσθῶσιν».

Ἄνοιξον τὰ φιλόφρονα Χριστέ μου νὰ μᾶς σώσης
ἐκ τῶν ἀπειρῶν μας παθῶν νὰ μᾶς ἐλευθερώσης.
Διὰ πανάγων πρεσβειῶν Μητρός σου Παναγίας
χριστιανῶν προστάτιδος, ψυχῆς μας σωτηρίας.
Ἐπίσης πάντ ἁγίων σου, Ἀποστόλων Μαρτύρων
προφητῶν καὶ Ἱεραρχῶν καὶ ὄλων τῶν Ὅσιων.

Ἐίδ' ἄλλως δὲ καὶ κολασθῆς νὰ μὴν παραπονήσαι
ὄτ' εἰς πρόσκαιρα καὶ μάταια σαρκός σ' ἐπασχολῆσαι
τὴν δὲ ψυχὴν ἀθάνατον οὐδόλως δὲν φροντίζεις
καὶ ὡς ζῶον ἄλογον νὰ ζῆς οὐδὲν πιστεὺ ἐλπίζεις».

Καὶ σὲ πλανᾷ ὁ Σατανᾶς, ἔρχεται θανάτός σου
κρίσις φορικτὴ καὶ φοβερᾶ, ἐλθὲ τὸ λογικόν σου.

Καὶ ἐὰν μὲν αἰφνιδίως δὲ δράπανον σὲ θείρῃ
μετὰ δαιμόν' εἰς κόλασιν τάρτατον τιμωρήσῃ».

Καὶ τότε ἀνωφέλευτα θρηνῆς δὲ καὶ φωνάζεις
μετὰ δὲ θρηνῶν σου πολλῶν θέλεις ἀναστεναῖεις

Οὐαὶ δὲ καὶ ἀλλοίμονον καλὸν μὴ ἐγεννήθην
παρὰ μετὰ δαιμόνων τε, εἰς Ἄδην κατεκρίθην.

Ὅς ἐν Ἰ. Χριστοῦ Εὐαγγελίῳ
Καλὸν ὁ ἄνθρωπος ὅς οὐκ ἐγεννήθην

(ὁ Κολασθεὶς)

*(Ὁρίσθη παρὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων, χρῆναι καὶ
μετὰ θάνατον ἀναθεματίζεσθαι, τοὺς εἴτε τὴν Πίστιν,
εἴτε εἰς Κανόνας ἀμαρτήσαντας Ἐ. Οἰκουμ. Συνόδου.)*

